

Številka: 007-686/2022/95
Ljubljana, dne 26. septembra 2022
EVA 2022-1611-0093
GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE Gp.gs@gov.si
ZADEVA: Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini – predlog za obravnavo – NUJNI POSTOPEK – novo gradivo št. 1
1. Predlog sklepov vlade:
Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14 in 55/17) je Vlada Republike Slovenije na seji dne ... pod točko ... sprejela naslednji
S K L E P :
Vlada Republike Slovenije je določila besedilo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini in ga pošlje v obravnavo in sprejetje Državnemu zboru Republike Slovenije po nujnem postopku.
Barbara Kolenko Helbl generalna sekretarka
Priloga: <ul style="list-style-type: none">– Predlog Zakona spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini
Sklep prejmejo: <ul style="list-style-type: none">– Državni zbor Republike Slovenije,– Ministrstvo za finance,– Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti,– Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo,– Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport,– Ministrstvo za infrastrukturo,– Ministrstvo za javno upravo,– Ministrstvo za kulturo,– Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano,– Ministrstvo za okolje in prostor,– Ministrstvo za notranje zadeve,

<ul style="list-style-type: none"> – Ministrstvo za obrambo, – Ministrstvo za pravosodje, – Ministrstvo za zdravje, – Ministrstvo za zunanje zadeve, – Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo, – Generalni sekretariat Vlade Republike Slovenije.
<p>2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:</p>
<p>V skladu s prvim odstavkom 143. člena Poslovnika Državnega zbora RS (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10, 80/13, 38/17, 36/20, 105/21 – odl. US in 111/21) vlada predlaga obravnavo predloga zakona po nujnem postopku, ker bi v primeru poznejšega sprejetja predloga zakona lahko nastale težko popravljive posledice za državo. Namreč v luči napovedanih makroekonomskih gibanj in tveganj, povezanih tako z visoko inflacijo kot vojno v Ukrajini, je pomembno, da določimo ustrezno fiskalno pot konsolidacije, ki ne bo imela učinkov na rast in investicije. Predlagane rešitve v predlogu zakona, ki imajo finančni vpliv, so tako prilagojene javnofinančnim zmožnostim, s tem pa se lahko usmerjajo dodatna sredstva tudi na ukrepe, nujno potrebne v aktualnih razmerah. Spremembe je treba uveljaviti čim prej, da bo gospodarstvo in tudi prebivalstvo čim prej in s čim večjo gotovostjo seznanjeno o pogojih poslovanja oziroma delovanja v naslednjem obdobju, da bo lahko tudi davčni vidik pravočasno upoštevalo v okviru svojih načrtov okrevanja oziroma poslovanja. Spremembe zakona pa zahtevajo tudi pripravo in uveljavitev podzakonskih aktov najpozneje do začetka uporabe zakona oziroma čim prej po uveljavitvi zakona zaradi ustreznih prilagoditev davčnega organa in tudi zavezancev za davek.</p>
<p>3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:</p>
<ul style="list-style-type: none"> – mag. Tina Humar, generalna direktorica Direktorata za sistem davčnih, carinskih in drugih javnih prihodkov, Ministrstvo za finance, – mag. Petra Istenič, vodja Sektorja za sistem obdavčitve dohodkov in premoženja, Ministrstvo za finance
<p>3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:</p>
<p>Pri pripravi zunanji strokovnjaki niso sodelovali.</p>
<p>4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:</p>
<ul style="list-style-type: none"> – Klemen Boštjančič, minister, Ministrstvo za finance, – mag. Saša Jazbec, državna sekretarka, Ministrstvo za finance, – Tilen Božič, državni sekretar, Ministrstvo za finance, – mag. Tina Humar, generalna direktorica Direktorata za sistem davčnih, carinskih in drugih javnih prihodkov, Ministrstvo za finance, – mag. Petra Istenič, vodja Sektorja za sistem obdavčitve dohodkov in premoženja, Ministrstvo za finance, – Meta Šinkovec, vodja Sektorja za analize in koordinacijo davčne politike, Ministrstvo za finance.
<p>5. Kratek povzetek gradiva:</p>
<p>Obdavčitev dohodkov fizičnih oseb je določena z Zakonom o dohodnini (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 9/11 – ZUKD-1, 9/12 – odl. US, 24/12, 30/12, 40/12 – ZUJF, 75/12, 94/12, 96/13, 29/14 – odl. US, 50/14, 23/15, 55/15, 63/16, 69/17, 21/19, 28/19 in 39/22; v nadaljnjem besedilu: ZDoh-2). Obdavčitev dohodkov fizičnih oseb je področje, ki zahteva sprotno spremljanje zaradi ciljev, ki se na splošno želijo doseči z davčno politiko ter tudi zaradi sprememb določene druge področne zakonodaje, sodnih odločb, novih poslovnih modelov ter zaznanih težav pri izvajanju zakona.</p> <p>Predlog zakona vsebuje naslednje spremembe in dopolnitve:</p> <p>a) <u>dohodki, ki se všttevajo v letno davčno osnovo:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - višina splošne olajšave se določi na višini 5.000 EUR in odpravi postopno zvišanje na 7.500 EUR;

- zvišuje se skupni dohodek, do katerega se rezidentu poleg splošne olajšave prizna tudi dodatna splošna olajšave, in sicer se poveča s 13.716,33 EUR na 16.000 EUR;
- uvaja se znižanje davčne osnove od dohodkov iz delovnega razmerja v višini 1.000 EUR v davčnem letu za zavezance do dopolnjenega 29. leta starosti (posebna osebna olajšava za mlade);
- zvišuje se davčna stopnja v zadnjem 5. dohodninskem razredu s sedanjih 45 % na 50 %;
- spreminja se mehanizem usklajevanja višin zneskov olajšav in neto letnih davčnih osnov ter uvaja spremenjen mehanizem usklajevanja;
- za leto 2023 se uskladitev olajšav in neto letnih davčnih osnov ne opravi;
- pri plačilu za poslovno uspešnost se uvaja dodatni pogoj za ugodno davčno obravnavo (izplačilo največ dvakrat v koledarskem letu) in odpravlja možnost davčno ugodnejše obravnave dohodka iz tega naslova v višini 100 % povprečne plače delavca (ohranja se splošna višina neobdavčenega dela, to je 100 % povprečne mesečne plače zaposlenih v Sloveniji);
- nadomestilo za uporabo lastnih sredstev pri delu na domu - spreminjajo se pogoji in višina, do katere se nadomestilo za uporabo lastnih sredstev pri delu na domu ne všteta v davčno osnovo.

b) dohodki iz dejavnosti:

- spreminja se višina odhodkov, ki se priznava pri ugotavljanju davčne osnove v sistemu normiranih odhodkov. Višina priznanih normiranih odhodkov se določi v odvisnosti od doseženih prihodkov in obveznega zavarovanja po zakonu, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, pri zavezancu (v zvezi z dejavnostjo zavezanca), v davčnem letu, za katerega se ugotavlja davčna osnova. Za zavezance, ki izpolnjujejo pogoj, da je pri zavezancu v skladu z zakonom, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, obvezno zavarovana na podlagi delovnega razmerja ali samozaposlitve, vsaj ena oseba za polni delovni čas neprekinjeno najmanj devet mesecev, se priznajo normiranih odhodki v višini 80 % prihodkov na prihodke do 35.000 EUR, v višini 40 % prihodkov na prihodke nad 35.000 EUR do 100.000 EUR, ter v višini 0 % na prihodke nad 100.000 EUR. Za zavezanca, pri katerem ni bila obvezno zavarovana v skladu z zakonom, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, na podlagi delovnega razmerja ali samozaposlitve vsaj ena oseba za polni delovni čas neprekinjeno najmanj devet mesecev, se upoštevajo normiranih odhodki v višini 40 % prihodkov, vendar ne več kot 20.000 EUR;
- jasneje se določa pogoj za vstop oziroma obstoj v sistemu normiranih odhodkov, ki je vezan na obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje zavezanca, ali pri njem zaposlene osebe ter podaljšuje obdobje nepretrgane vključenosti v zavarovanje.

c) dohodki iz oddajanja premoženja v najem:

- stopnja dohodnine od dohodka iz oddajanja v najem se določi v višini 25 %.

d) dohodki iz kapitala:

- ponovno se uvaja obdavčevanje izplačanih vrednosti delnic ali deležev v primeru odsvojitve delnic ali deležev v okviru pridobivanja lastnih delnic oziroma deležev družbe (razen v primeru, ko družba pridobiva lastne delnice na organiziranem trgu), kot dividend;
- jasneje se določi, da se tudi povečanje osnovnega kapitala družbe iz sredstev družbe, podobno, kot v primeru povečanja osnovnega kapitala družbe z vložki, za namene obdavčevanja z dohodnino šteje kot samostojna (tj. ločena oziroma nova) pridobitev kapitala delničarjev/družbenikov, in sicer prek posebne opredelitve časa pridobitve kapitala v teh primerih;
- odpravi se možnost odločitve o vključitvi dohodkov iz oddajanja premoženja v najem in dohodkov iz kapitala v letno davčno osnovo.

e) kmetijstvo:

- določbe 26. člena ZDoh-2 se usklajujejo z novimi pravnimi podlagami za izplačevanje podpor za ukrepe kmetijske politike, vsebinsko urejajo s ciljem namenitve oprostitev tim. zelenim podporam, ter razjasnitvi oprostitev, vezanih na podpore za naložbe, dodaja pa se tudi oprostitev za subvencioniranje zavarovalnih premij v podporo večjemu obsegu zavarovanja kmetijskih pridelkov.

f) namenitev dela dohodnine za donacije:

- v ZDoh-2 se prenesejo že veljavne rešitve instituta namenitve dela dohodnine za donacije, trenutno urejene v drugih zakonih. Gre za višino deleža dohodnine, ki jo lahko rezident nameni upravičencem do donacij, to je 1 % odmerjene dohodnine, in pa za nove upravičence do donacij iz dela dohodnine, to so ustanovitelji šolskih skladov, katerim je višina donacije omejena na največ 0,3 % dohodnine. Dodatno se jasno opredeli kot upravičence do donacij tudi sestavne dele registriranih cerkva in drugih verskih skupnosti, ki so pridobili pravno osebnost.

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	<u>DA/NE</u>
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	<u>DA/NE</u>
c)	administrativne posledice	<u>DA/NE</u>
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij – MSP test v prilogi	<u>DA/NE</u>
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	<u>DA/NE</u>
e)	socialno področje	<u>DA/NE</u>
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none">– nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja– razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna– razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	<u>DA/NE</u>

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:

Ocenjujemo, da bodo predlagane rešitve zakona v letu 2023 okrepile javnofinančne prihodke iz naslova dohodnine. Odmerjena dohodnina za leto 2023 se bo povečala za okoli 112 mio EUR glede na dohodnino, ki bi bila odmerjena, če bi veljal trenutno veljavni sistem za leto 2023. Prav tako spremembe pomenijo, da ne bo prišlo do dodatnega znižanja odmerjene dohodnine zaradi nadaljnjih zvišanj splošne olajšave v letih 2024 in 2025, in sicer po oceni dodatno za okoli 180 mio EUR v letu 2024 in dodanih 170 mio EUR v letu 2025.

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna		+112 mio evrov	+180 mio evrov	+170 mio evrov
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				

Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1

SKUPAJ

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1

SKUPAJ

OBRAZLOŽITEV:

– **Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu**

– **Finančne posledice za državni proračun**

Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:

Navedejo se proračunski uporabnik, ki financira projekt oziroma ukrep; projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in proračunske postavke (kot proračunski vir financiranja), na katerih so v celoti ali delno zagotovljene pravice porabe (v tem primeru je nujna povezava s točko II.b). Pri uvrstitvi novega projekta oziroma ukrepa v načrt razvojnih programov se navedejo:

- proračunski uporabnik, ki bo financiral novi projekt oziroma ukrep,
- projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in
- proračunske postavke.

Za zagotovitev pravic porabe na proračunskih postavkah, s katerih se bo financiral novi projekt oziroma ukrep, je treba izpolniti tudi točko II.b, saj je za novi projekt oziroma ukrep mogoče zagotoviti pravice porabe le s prerazporeditvijo s proračunskih postavk, s katerih se financirajo že sprejeti oziroma veljavni projekti in ukrepi.

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

Navedejo se proračunski uporabniki, sprejeti (veljavni) ukrepi oziroma projekti, ki jih proračunski uporabnik izvaja, in proračunske postavke tega proračunskega uporabnika, ki so v dinamiki teh projektov oziroma ukrepov ter s katerih se bodo s prerazporeditvijo zagotovile pravice porabe za dodatne aktivnosti pri obstoječih projektih oziroma ukrepih ali novih projektih oziroma ukrepih, navedenih v točki II.a.

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

Če se povečani odhodki (pravice porabe) ne bodo zagotovili tako, kot je določeno v točkah II.a in II.b, je povečanje odhodkov in izdatkov proračuna mogoče na podlagi zakona, ki ureja izvrševanje državnega proračuna (npr. priliv namenskih sredstev EU). Ukrepanje ob zmanjšanju prihodkov in prejemkov proračuna je določeno z zakonom, ki ureja javne finance, in zakonom, ki ureja

izvrševanje državnega proračuna.

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:

(Samo če izberete NE pod točko 6.a.)

Kratka obrazložitev

8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:

Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:

- pristojnosti občin,
- delovanje občin,
- **financiranje občin.**

DA/NE

Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:

- I. Skupnosti občin Slovenije SOS: **DA/NE**
- II. Združenju občin Slovenije ZOS: **DA/NE**
- III. Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: **DA/NE**

Predlog zakona je bil poslan v mnenje dne 1. avgusta 2022

Predlogov in pripomb na predlog zakona nismo prejeli.

9. Predstavitev sodelovanja javnosti:

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:

DA/NE

Predlog zakona je bil objavljen na spletnem naslovu:

<https://e-uprava.gov.si/drzava-in-druzba/e-demokracija/predlogi-predpisov/predlog-predpisa.html?id=14500>.

Javna predstavitev, v kateri je bilo mogoče sporočiti mnenja, predloge in pripombe, se je začela 1. 8. 2022 in je trajala do 19. 8. 2022.

Mnenja, predloge in pripombo so podala gospodarska in sindikalna združenja, predstavniki zainteresirane in strokovne javnosti ter tudi posamezniki.

Pripombe so v navedenem roku podali:

- iConsult d.o.o.,
- Reprezentativne delodajalske organizacije, Trgovinska zbornica Slovenije, Gospodarska zbornica Slovenije, Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije, Združenje delodajalcev Slovenije in Združenje delodajalcev obrti in podjetnikov Slovenije,
- KSS Pergam,
- Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije,
- Zveze svobodnih sindikatov Slovenije in Konfederacije sindikatov javnega sektorja Slovenije,
- Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, Sindikat kmetov Slovenije, Zadružna zveze Slovenije, Zveza slovenske podeželske mladine in Zveza kmetov Slovenije,

- Gospodarska zbornica Slovenije,
- Združenje delodajalcev Slovenije,
- Slovenska zveza sindikatov Alternativa,
- AmCham Slovenija,
- Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije,
- Gospodarska zbornica Slovenije – Zbornica za poslovanje z nepremičninami, ZUN-Združenje upravnikov nepremičnin,
- Trgovinska zbornica Slovenije,
- Zbornica davčnih svetovalcev Slovenije,
- Klub slovenskih podjetnikov,
- Nacionalni svet invalidskih organizacij Slovenije,
- Center za informiranje, sodelovanje in razvoj nevladnih organizacij,
- Zveza reprezentativnih sindikatov Slovenije,
- Zveza slepih in slabovidnih Slovenije,
- FIABCI Slovenija – Slovensko nepremičninsko združenje,
- Davčno svetovalna zbornica Slovenije,
- 15 fizičnih oseb in
- 3 anonimne osebe.

Prejete pripombe so bile delno upoštevane.

Pri pripravi zakona so bile proučene vse pripombe in predlogi fizičnih oseb, zainteresirane javnosti in strokovne javnosti. Nekateri pripombe in predlogi so bili upoštevani, nekaterih pa ni bilo mogoče upoštevati, saj se nekateri niso nanašali na vsebine, ki so predmet tokratnih sprememb ZDoh-2. Nekateri predlogi in pripombe se niso skladali s cilji predloga zakona. Obširneje je poročilo o prejetih pripombah, predlogih in mnenjih ter odziv nanje vsebovano v prilogi Poročilo o prejetih pripombah, predlogih in mnenjih na predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini ter o njihovem upoštevanju – zainteresirana javnost.

Po opravljeni javni obravnavi je bil predlog zakona 24. avgusta 2022 in 7. septembra 2022 obravnavan na Strokovnem odboru za finance in gospodarstvo za obravnavo novele Zakona o dohodnini, novele Zakona o trošarinah, novele Zakona o davčnem postopku in novele Zakona o finančni upravi pri Ekonomsko-socialnem svetu, 26. avgusta 2022 pa tudi na Ekonomsko-socialnem svetu.

10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:

DA/NE

11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:

DA/NE

**Tilen Božič,
državni sekretar**

ZAKON O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O DOHODNINI

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

I. UVOD

1.1 Splošno

Obdavčitev dohodkov fizičnih oseb je določena z Zakonom o dohodnini (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 9/11 – ZUKD-1, 9/12 – odl. US, 24/12, 30/12, 40/12 – ZUJF, 75/12, 94/12, 96/13, 29/14 – odl. US, 50/14, 23/15, 55/15, 63/16, 69/17, 21/19, 28/19 in 39/22; v nadaljnjem besedilu: ZDoh-2). Obdavčitev dohodkov fizičnih oseb je področje, ki zahteva sprotno spremljanje zaradi skupnih splošnih ciljev, ki se želijo doseči z davčno politiko, zaradi sprememb druge področne zakonodaje, sodnih odločb in težav, ki se zaznajo pri izvajanju zakona in so tudi posledica spremenjenih razmer.

Za zagotavljanje javnofinančne stabilnosti, ki je bila načeta zaradi intenzivne pomoči države vsem spektrom družbe v času pandemije virusa covid-19 ter ki je na preizkušnji zaradi izjemnih inflacijskih pritiskov in energetske krize, ki prav tako zahtevajo intenzivno pomoč države in redistribucijo prihodkov na najbolj ranljive segmente družbe na ravni gospodinjstev in gospodarstva, se popravljajo določeni ukrepi Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini (Uradni list RS, št. 39/22; v nadaljnjem besedilu: ZDoh-2Z), ki bi, če bi ostal v veljavi nespremenjen, intenzivno posegel v prihodke državnega proračuna in s tem onemogočil nadaljnjo pomoč države v bodočih ekonomsko negotovih časih. V programu za delo koalicije 15. vlade za obdobje 2022–2026 (v nadaljnjem besedilu: koalicijska pogodba) so predvideni tudi določeni ukrepi z zasledovanjem posebnih ciljev, za katere se ta zavzema. Tudi ti cilji so v določeni meri že naslovljeni s predlogom tega zakona.

1.2 Davčna obravnava dohodkov, ki se všttevajo v letno davčno osnovo

Obremenitev dohodkov, ki se všttevajo v letno davčno osnovo, predvsem so to dohodki iz dela, se v Republiki Sloveniji (v nadaljnjem besedilu: Slovenija) že od leta 2005 zmanjšuje. Spremembe, uveljavljene z Zakonom za uravnoteženje javnih financ iz leta 2012, so bile pripravljene z namenom razbremenitve zavezancev z dohodki nad 1,3 povprečne plače in hkratičasne povečane obremenitve zavezancev z dohodki nad pet povprečnih plač (za davčna leta 2013, 2014 in 2015). Cilju nadaljnjega znižanja obremenitve dohodkov je sledila tudi novela Zakona za uravnoteženje javnih financ iz leta 2015, s katero so se razbremenili zavezanci z dohodki nad 1,5 povprečne plače, hkrati pa se je podaljšala veljavnost obremenitve zavezancev z dohodki nad pet povprečnih plač z davčno stopnjo 50 % (za davčni leti 2016 in 2017). Spremembe na področju dohodnine so se nadaljevale z davčnim letom 2017 s splošno davčno razbremenitvijo dohodkov s spremembo dohodninske lestvice in z razbremenitvijo dela plače za poslovno uspešnost. Spremembe ZDoh-2 v letu 2017 (z davčnim letom 2018 in naprej) so bile predvsem usmerjene v razbremenitev dohodkov iz delovnega razmerja delavcev, napoteni na delo zunaj države. Dodatno so se s spremembami ZDoh-2 leta 2017 obravnavale tudi težave v zvezi z uveljavljanjem dodatne splošne olajšave tako, da se je nižja višina dodatne splošne olajšave določila linearno v odvisnosti od višine skupnega dohodka. Leta 2019 so bile sprejete spremembe na področju obdavčitve regresa za letni dopust (od davčnega leta 2019), in sicer se v davčno osnovo dohodka iz delovnega razmerja ne všteta regres za letni dopust v višini 100 % povprečne letne plače zaposlenih v Sloveniji, preračunane na mesec, za leto, za katero se dohodnina odmerja, za davčna leta od leta 2020 pa se je povišala splošna olajšava, dodatna splošna olajšava se je v celoti določila linearno, davčni razredi so se razširili, določene davčne stopnje pa znižale. V letu 2022 je bila ključna sprememba zvišanje splošne olajšave s 3.500 EUR na 7.500 EUR (s prehodnim obdobjem – 4.500 EUR v letu 2022, 5.500 EUR za leto 2023 in 6.500 EUR za leto 2024) ter ponovna uvedba avtomatičnega usklajevanja lestvice za odmero dohodnine in davčnih olajšav.

a) Olajšave in mehanizem usklajevanja olajšav ter neto letnih davčnih osnov

- Splošna olajšava

Splošno olajšavo lahko uveljavljajo rezidenti (ob izpolnjevanju zakonskih pogojev tudi določeni nerezidenti) na dohodke, ki se všttevajo v letno davčno osnovo, pod pogojem, da drug zavezanec zanje ne uveljavlja posebne olajšave za vzdrževane družinske člane. Splošna olajšava je namenjena priznanju stroškov za preživljanje zavezanca. Splošna olajšava za leto 2022 znaša 4.500 EUR letno, pri tem pa je v veljavnem ZDoh-2 predvideno povišanje splošne olajšave postopoma na 7.500 EUR (z letom 2025). Poleg te je za razbremenitev najnižjih dohodkovnih skupin v veljavi še dodatna splošna olajšava, ki je določena linearno v odvisnosti od dohodka, in sicer za zavezance s skupnimi letnimi aktivnimi bruto dohodki do 13.716,33 EUR. Zavezanci z višjimi bruto dohodki do dodatne splošne olajšave niso upravičeni.

Po podatkih odmere dohodnine za leto 2020 je bilo med vsemi davčnimi zavezanci 699.354 oziroma nekaj več kot 45 % takih, ki so uveljavljali samo splošno olajšavo. Zavezanci, ki so imeli skupne letne dohodke do višine 13.318,83 EUR, so lahko uveljavljali tudi dodatno splošno olajšavo (t. i. linearno olajšavo), ki se prizna v odvisnosti od skupnega dohodka zavezanca. V letu 2020 je 779.863 zavezancev uveljavljalo navedeno olajšavo, kar predstavlja 50,7 % vseh zavezancev. Skupaj 60.468 zavezancev pa je bilo takih, ki splošne olajšave niso uveljavljali.

Predlaga se, da se višina splošne olajšave za leto 2023 in naslednja leta zniža s 5.500 EUR na 5.000 EUR in se odpravi postopno zvišanje na 7.500 EUR. Cilj sprememb na področju splošne olajšave je zasledovati javnofinančno stabilnost. Gre torej za mehanizem nadomestitve pričakovanega čezmernega izpada javnofinančnih prihodkov. Dodatno pa se predlaga sprememba dodatne splošne olajšave na način, da bodo do te olajšave upravičeni zavezanci s skupnimi letnimi aktivnimi bruto dohodki do 16.000,00 EUR za izničenje učinka sprememb na področju splošne olajšave glede na veljavno ureditev.

- Posebna osebna olajšava za mlade

Položaj mladih kljub ugodnim razmeram na trgu dela ni ugoden. Mladi se ob vstopu na trg dela najpogosteje srečujejo s prekarnimi oblikami dela, pa tudi s prikritimi delovnimi razmerji in drugimi kršitvami njihovih pravic. Tovrstne, negotove oblike dela jim ne zagotavljajo nikakršne socialne varnosti in posledično možnosti ustvarjanja pogojev za osamosvojitve in oblikovanje družine. Negotove oblike dela bi zato morale postati izjema in ne pravilo. Varna zaposlitev z dostojnim plačilom in vsemi pravicami, ki iz nje izhajajo, bi morala biti prevladujoča oblika dela, ne pa neuresničljiv cilj, saj šele ta omogoča dostojno delo in dostojno življenje ter tudi ohranjanje ustreznega socialnega, ekonomskega položaja posameznice in posameznika tudi v času kriz.

Mladi so najbolj fleksibilna delovna sila tudi z vidika mednarodne mobilnosti, kar je v času vsesplošnega pomankanja delovne sile še zlasti problematično.

V koalicijski pogodbi je mladim posvečena posebna pozornost, med drugim je podan cilj, da se mladim olajša prehod na vključujoč trg dela, ki jim bo zagotovil varne zaposlitve in dostojno plačilo, da se obravnavata problematika prekarnih zaposlitev in beg možganov.

Davčna obremenitev dela je tudi eden izmed elementov, poleg na primer pogojev dela in pravic iz dela, ki vpliva na izbiro oblike dela, ki je največkrat v rokah povpraševalcev po delovni sili. S predlogom posebne osebne olajšave za mlade se vzpostavlja podporni ukrep politikam trga dela na področju mladih, usmerjenih k vzpostavitvi varnih in dostojno plačanih zaposlitev za mlade. S posebno osebno olajšavo se zmanjšuje obremenitev dohodkov, doseženih iz delovnega razmerja, napram drugim prekarnim oblikam dela. Z navedenim ukrepom se bo vzpostavila davčna spodbuda tudi na ravni delavca, medtem ko je na ravni delodajalca že vzpostavljena davčna spodbuda za zaposlovanje mladih v obliki znižanja davčne osnove davka od dohodkov pravnih oseb ali dohodnine od dohodka iz dejavnosti (olajšava za zaposlovanje).

Po zadnjih znanih podatkih v Sloveniji živi nekaj več kot 308.000 oseb, starih med 15 in 29 let. Delovno aktivnih je bilo junija 2022 129.556. Junija letos je bilo v evidenci Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje prijavljenih 9.474 mladih brezposelnih v starosti od 15 do 29 let, kar je 7,5 % aktivne populacije.

Podrobnejši pregled podatkov Finančne uprave Republike Slovenije pokaže, da je bilo v odmeri dohodnine za leto 2020 med vsemi 1.539.685 davčnimi zavezanci 135.770 zavezancev (9 % vseh), starih do vključno 29. leta in z dohodkom iz delovnega razmerja. Dosegli so skupni dohodek v višini 1,8 mrd EUR, kar predstavlja okoli 13.000 EUR na zavezanca. Približno 100.000 izmed njih je imelo odmerjeno dohodnino višjo od 0 EUR, od tega jih je bilo približno 55.000 starih do 26 let. Skupna odmerjena dohodnina zavezancem z dohodkom iz delovnega razmerja, ki so stari do 29. let, je znašala 151 mio EUR oziroma v povprečju približno 1.500 EUR na zavezanca, ki je imel dohodnino višjo od nič.

- Način usklajevanja olajšav in zneskov neto letnih davčnih osnov

Način usklajevanja olajšav in zneskov neto letnih davčnih osnov v lestvici za odmero dohodnine od davčnega leta 2014 do 2021 ni bil avtomatičen samo glede na eno merilo, temveč se je poleg merila rasti cen življenjskih potrebščin lahko upoštevala tudi gospodarska politika vlade, kar se je obravnavalo ob vsakoletnem sprejemanju zakona o izvrševanju proračuna. Uskladitev je bila določena kot obvezna, če je koeficient cen življenjskih potrebščin v Sloveniji za avgust tekočega leta v primerjavi z avgustom prejšnjega leta po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije presegel 1,03. Možnost usklajevanja je bila tako prenesena v okvir vsakoletnega sprejemanja zakona, ki ureja izvrševanje proračuna. Na podlagi te ureditve uskladitev ni bila opravljena, je pa bila z Zakonom o dopolnitvi Zakona za uravnoteženje javnih financ iz leta 2015 (za davčni leti 2016 in 2017), z Zakonom o spremembah in dopolnitvah ZDoh-2 iz leta 2016 (od davčnega leta 2017 naprej) ter z Zakonom o spremembah in dopolnitvah ZDoh-2 iz leta 2019 (od davčnega leta 2020) spremenjena lestvica za odmero dohodnine.

Z ZDoh-2Z je bilo ponovno uvedeno avtomatsko usklajevanje zneskov olajšav in neto letnih davčnih osnov na podlagi enega merila – koeficienta rasti cen življenjskih potrebščin, ki se uporabi le v primeru, če je koeficient rasti cen pozitiven. Prva uskladitev je bila opravljena že za davčno leto 2022.

Predlaga se, da se usklajevanje višin zneskov olajšav in neto letnih davčnih osnov zaradi zasledovanja javnofinančne stabilnosti uredi na način, ki upošteva tudi cilje ekonomske politike vlade v okviru vsakokratnih družbenoekonomskih razmer in javnofinančnih razmer ob posvetovanju s socialnimi partnerji.

- Dvig stopnje v zadnjem (petem) dohodninskem razredu

Z davčnim letom 2022 davčna stopnja v zadnjem, petem dohodninskem razredu znaša 45 %. Pred tem je bila davčna stopnja v zadnjem dohodninskem razredu od davčnega leta 2013 dalje 50 %.

Po podatkih odmere dohodnine za leto 2020 je bilo v zadnjem, petem davčnem razredu manj kot pol odstotka zavezancev. Njihova povprečna dohodnina na zavezanca je znašala 44.953 EUR, skupaj pa jim je bila obračunana dohodnina v znesku nekaj manj kot 199 mio EUR, kar je 9,3 % celotne odmerjene dohodnine.

Predlaga se, da se višina davčne stopnje v navedenem razredu dvigne nazaj na stopnjo 50 %.

b) Plačilo za poslovno uspešnost

Ugodnejša davčna obravnava plačil za poslovno uspešnost velja od davčnega leta 2017, prvotno v obliki davčno ugodnejše obravnave dela plače za poslovno uspešnost. Z ZDoh-2Z se je navedeni institut preoblikoval v davčno ugodnejšo obravnavo plačil za poslovno uspešnost, ki so izplačani tako v denarju kot tudi v naravi, spremenila pa se je tudi višina neobdavčenega dela, in sicer se na splošno višina neobdavčenega dela ohranila v višini 100 % povprečne mesečne plače zaposlenih v Sloveniji, dodala pa se možnost neobdavčenega dela za poslovno uspešnost do višine 100 % povprečne plače delavca,

vključno z nadomestili plače, za zadnjih 12 mesecev pri delodajalcu, če je to za zavezanca ugodneje. Ohranil se je pogoj, da je pravica do izplačila za poslovno uspešnost opredeljena v kolektivni pogodbi oziroma splošnem aktu delodajalca.

V letu 2020 je po podatkih odmere dohodnine Finančne uprave Republike Slovenije del plače iz poslovne uspešnosti prejelo 286.339 zavezancev. V povprečju je znašal ta dohodek 1.013 EUR na zavezanca. Od teh je 25.514 zavezancev oziroma 10,6 % prejelo ta dohodek višji od povprečne plače, dohodek teh zavezancev iz tega vira je znašal nekaj več kot 96 mio EUR, kar znaša v povprečju 3.768 EUR na zavezanca.

Predlaga se, da se davčno ugodnejša obravnava plačil za poslovno uspešnost zaradi zagotavljanja ustavnega načela enakosti pred zakonom in zaradi poenostavitve izvedbe (zaradi ugotavljanja individualne povprečne plače je ta ugodnost z vidika izvedljivosti postala izjemno zahtevna) ponovno uredi na primerljiv način, kot je bilo urejeno v davčnih letih od 2017 do 2021, s to razliko, da se predhoden pogoj, da se tovrstno izplačilo lahko izplača le enkrat v koledarskem letu nadomesti s pogojem, da se tovrstno plačilo lahko izplača največ dvakrat v koledarskem letu. Odpravlja pa se možnost davčno ugodnejše obravnave dohodka iz tega naslova v višini 100 % povprečne plače delavca in se ohranja splošna višina neobdavčenega dela, to je 100 % povprečne mesečne plače zaposlenih v Sloveniji. Veljavna ureditev zaradi odsotnosti vsebinske opredelitve plačil za poslovno uspešnost v delovnopравни zakonodaji omogoča preveliko možnost prelivanja oziroma prikazovanja dohodkov iz dela (plače, dodatkov, ...) kot plačila za poslovno uspešnost in s tem tveganje za preveliko erozijo davčne osnove na daljši rok, zato je ključno, da se za davčne namene plačilo za poslovno uspešnost določeneje opredeli.

c) Nadomestilo za uporabo lastnih sredstev pri delu na domu

V času izrednih razmer zaradi epidemije COVID-19 se je velik del delodajalcev, ki je lahko organiziral izvajanje delovnih procesov z delom na domu, odločil za tak način organiziranja dela. Tudi po koncu epidemije in odprave ukrepov za omejevanje epidemije se velik del delodajalcev odloča za hibridno izvajanje delovnih procesov, torej so delodajalci v večji meri pristopili k sklepanju pogodb o zaposlitvi za opravljanje dela na domu.

Po veljavni ureditvi se nadomestilo za uporabo lastnih sredstev pri delu na domu v skladu s predpisi, ki urejajo delovna razmerja – pod pogojem, da je določeno s posebnimi predpisi ali na podlagi kolektivne pogodbe oziroma notranjega akta delodajalca, da gre za sredstva, ki so značilna, nujna in običajna za opravljanje določenega dela, ter pod pogojem, da je delodajalec določil navedeno nadomestilo na podlagi izračuna realnih stroškov in zato ta predstavlja utemeljen in razumen znesek – ne všteva v davčno osnovo dohodka iz delovnega razmerja do višine 5 % mesečne plače delojemalca, vendar ne več kot do višine 5 % povprečne mesečne plače zaposlenih v Sloveniji. Dejanske stroške je mogoče uveljavljati na podlagi dokazil.

Reprezentativne delodajalske in delojemalske organizacije so že v času izrednih razmer zaradi epidemije COVID-19 začele opozarjati, da ureditev davčne obravnave nadomestila za uporabo lastnih sredstev za delo na domu ni ustrezna. Opozarjajo, da je ureditev neživljenjska, nepravična in neustrezna. Eden izmed pogojev, pod katerimi je nadomestilo za uporabo lastnih sredstev pri delu na domu neobdavčeno, namreč zahteva, da je nadomestilo določeno na podlagi izračuna realnih stroškov, kar praktično tudi onemogoča pavšalno dogovarjanje o višini nadomestila. Poleg tega se neobdavčeno višino nadomestila določa s 5 % povprečne mesečne plače delavca, kar pomeni, da je popolnoma neutemeljeno neobdavčena višina nadomestila določena različno od posameznika do posameznika glede na njegovo plačo, čeprav morda v višini stroškov ni nikakršne razlike.

Na podlagi podatkov Statističnega urada RS je razvidno, da je število zaposlenih, ki so svoje delo pogosto opravljali od doma, v letu 2021 naraslo za 24.000, kar je pomenilo 52-odstotno rast. Od doma je v tem letu tako pogosto delalo 9 % zaposlenih, 12 % pa občasno.

Predlaga se poenostavitev pogojev oziroma načina določanja neobdavčene višine nadomestila za uporabo lastnih sredstev za delo na domu in pravičnejšo določitev te višine z vidika posameznega delavca.

1.3 Ugotavljanje davčne osnove od dohodkov iz dejavnosti z upoštevanjem normiranih odhodkov

Poenostavljen način ugotavljanja davčne osnove od dohodkov iz dejavnosti, kot izjema od splošnega načina ugotavljanja davčne osnove na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov, je bil v Sloveniji uveden z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini (Uradni list RS, št. 34/91). Po tem zakonu so zavezanci, ki so opravljali določene poklice in druge dejavnosti, ugotavljali davčno osnovo z upoštevanjem normiranih odhodkov. V okviru davčne reforme leta 2004 se je z Zakonom o dohodnini (ZDoh-1) pri obdavčevanju dohodkov fizičnih oseb, ki opravljajo dejavnost, uvedla možnost ugotavljanja davčne osnove na podlagi normiranih odhodkov v višini 25 %. Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini (ZDoh-1D) je za dopolnilno dejavnost na kmetiji, za katero je bilo mogoče davčno osnovo ugotavljati na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov, povečal delež priznanih normiranih odhodkov s 25 % na 70 %.

Z uveljavitvijo ZDoh-2 je bila več zavezancem, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi normiranih odhodkov (v nadaljnjem besedilu: normiranci), dana možnost, da se odločijo za vstop v ta sistem. To je bila posledica ureditve v Zakonu o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 42/06), ki je za določene samostojne podjetnike poenostavil obveznosti v zvezi z vodenjem poslovnih knjig. V prvotni sistem ugotavljanja davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov po ZDoh-2 so lahko vstopili zavezanci, ki jim ni bilo treba voditi poslovnih knjig in evidenc po drugih predpisih, njihovi prihodki iz dejavnosti v zadnjih zaporednih 12 mesecih, vključno z oktobrom tekočega leta, pa niso presegali 42.000 EUR in niso zaposlovali delavcev. Določeni so bili tudi primerljivi pogoji za osnovno kmetijsko in osnovno gozdarsko dejavnost. Zavezanci, ki so za dohodke iz dejavnosti ugotavljali davčno osnovo z upoštevanjem normiranih odhodkov, so morali voditi le evidenco izdanih knjigovodskih listin, evidenco osnovnih sredstev ter določene druge evidence, vezane na organizacijske in področne predpise. Znesek normiranih odhodkov je bil določen v višini 25 % prihodkov, za kmetijsko in gozdarsko dejavnost ter izdelavo in prodajo domače in umetnostne obrti pa v višini 70 % prihodkov. Z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Energetskega zakona (Uradni list RS, št. 70/08) se je znesek normiranih odhodkov v višini 70 % prihodkov določil tudi za zavezance, ki so opravljali dejavnost proizvodnje električne energije v okviru malih elektrarn. Zavezancem, ki so se odločili za vstop v sistem ugotavljanja davčne osnove na podlagi normiranih odhodkov, so se upoštevali prihodki ob njihovem plačilu (načelo plačane realizacije), dodatno pa so se jim priznali kot zmanjšanje osnove še za njih plačani obvezni prispevki za socialno varnost.

Z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini (ZDoh-2L) se je leta 2012 sistem ugotavljanja davčne osnove na podlagi normiranih odhodkov precej spremenil in v osnovi še vedno velja. Določil se je višji limit prihodkov iz opravljanja dejavnosti, ki je določen kot pogoj za vstop v sistem, in sicer v višini 50.000 EUR, spremenila sta se obdobje, ki je relevantno za ugotavljanje izpolnjevanja prihodkovnega pogoja za vstop v sistem, in obstanek v njem, določila so se pravila, kaj se šteje za novo opravljanje dejavnosti, in merila, kaj se šteje v prihodke zavezanca oziroma oseb, katerih prihodki se upoštevajo pri presoji izpolnjevanja prihodkovnega pogoja. Dvignila se je višina normiranih odhodkov na 70 % davčno priznanih prihodkov za vse (brez izjem za določene dejavnosti), ukinila se je možnost uveljavljanja dejanskih stroškov obveznih prispevkov za socialno varnost. Za zavezance, ki se po lastni presoji vključujejo v sistem, se je uvedlo ugotavljanje prihodkov po načelu obračunane realizacije, namesto zahteve za vstop sta se uvedla prigrasitev v sistem s prekluzivnim rokom (določeno z zakonom, ki ureja davčni postopek) in samodejno podaljševanje tega načina ugotavljanja davčne osnove, zavezanec davčni organ le obvesti o izstopu iz sistema. Predpisala se je tudi dolžnost ugotavljanja izpolnjevanja pogojev za uporabo tega sistema, in sicer če zavezanec dve zaporedni predhodni davčni leti ne izpolnjuje več pogojev, mora za tekoče davčno leto ugotavljati davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov. Uvedla se je cedularna obdavčitev dohodkov zavezancev, ki so se odločili za ugotavljanje davčne osnove od dohodka iz opravljanja dejavnosti na podlagi normiranih odhodkov, s tem se tako

izračunan davek šteje za dokončnega in se ne poračunava na letni ravni v okviru izračunavanja letne dohodninske osnove. Spremenil se je tudi način izračunavanja davčne osnove, in sicer se izračunava v davčnem obračunu in ne več z odločbo davčnega organa na podlagi napovedi zavezanca oziroma kot plačnik davka v obračunu davčnega odtegljaja.

Skupina poslank in poslancev je v prvi polovici leta 2014 Državnemu zboru RS predložila v obravnavo predlog Zakona o spremembah in dopolnitvi Zakona o dohodnini (ZDoh-2N), s katerim je predlagala nove spremembe na področju sistema ugotavljanja davčne osnove od dohodkov iz dejavnosti z upoštevanjem normiranih odhodkov, ki jih je Državni zbor RS sprejel kljub nasprotovanju Vlade RS. Prihodkovni prag za vstop v sistem normiranih odhodkov se je tako leta 2015 povišal s 50.000 EUR na 100.000 EUR prihodkov, ob pogoju pokojninskega in invalidskega zavarovanja vsaj ene osebe pri zavezancu za polni delovni čas neprekinjeno najmanj pet mesecev. Višina normiranih odhodkov pa se je povečala s 70 % na 80 % davčnih prihodkov. Predlog predlagatelja je temeljil na oceni, da ureditev, sprejeta leta 2012, ne zajema dovolj podjetnikov, ki jim je tudi prvotno namenjena zaradi administrativne razbremenitve njihovega poslovanja in zmanjšanja fiksnih stroškov vodenja poslovnih knjig. Prihodkovni prag je bil po mnenju predlagatelja prenizek, s čimer naj bi se izpuščal najbolj perspektiven del slovenskega gospodarstva, torej mikropodjetništvo. Predlagatelj je ugotovil, da imajo, gledano po dejavnostih, od veljavne ureditve realne koristi le občasne svetovalne storitve, intelektualne storitve, predavanja, projektne storitve ipd., torej podjetniki z razmeroma majhnim obsegom poslovanja in nizkimi davčno priznanimi stroški. Nadalje je predlagatelj menil, da je glede na spremenjene razmere v gospodarstvu, ki se še vedno zaostčujejo, smiselno višino normiranih odhodkov povečati, saj administrativne obremenitve pri izpolnjevanju davčnih obveznosti pri poslovanju še zlasti omejuje male podjetnike, ki se namesto z osnovno dejavnostjo veliko časa ukvarjajo z birokracijo.

V letu 2016 je analiza sistema pokazala, da nameni in cilji nadgradnje sistema normiranih odhodkov za fizične osebe, ki opravljajo dejavnost – doseči dodatno administrativno razbremenitev malih poslovnih subjektov pri izpolnjevanju njihovih davčnih obveznosti ter povečanje njihove pravne varnosti v povezavi z večjo gotovostjo glede ugotavljanja davčne osnove – niso bili povsem doseženi. Izkazalo se je, da se sistem v večji meri uporablja kot instrument zniževanja davčnih obveznosti. Ugotovljeno je bilo tudi, da:

- je za zavezanca za odločitev za vstop v sistem normiranih odhodkov ključen njegov celokupen položaj, ne samo manjši stroški administriranja oziroma manjša davčna obveznost;
- je sistem nesorazmerno ugodnejši predvsem za zavezance, ki opravljajo določene storitvene dejavnosti (majhni dejanski odhodki in manj zahtevno ter potrebno vodenje poslovnih knjig);
- je sistem za zavezance za dohodnino z majhnim obsegom poslovanja, ki jim je opravljanje dejavnosti edini vir dohodka, razmeroma manj ugoden kot za zavezance z višjimi dohodki iz dejavnosti oziroma še z drugimi dohodki, ki se štejejo v sintetično obdavčitev;
- sistem pomeni eno izmed pomembnih spodbud za obsežen pojav nezakonitih praks na trgu dela (formalnopravno opravljanje dela prek samostojnega statusa ali pogodb civilnega prava, čeprav so prisotni vsi elementi delovnega razmerja).

Zato se je z Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini (ZDoh-2S), ki se je začel uporabljati z davčnim letom 2018, pristopilo k spremembam določenih elementov sistema s ciljem, da se ob ohranitvi administrativne enostavnosti sistema bolj upošteva ekonomsko moč zavezanca, in s tem pravičnost sistema, ter zmanjša privlačnost sistema za uporabo kot instrumenta zniževanja davčnih obveznosti. Tako je bilo uvedeno posebno pravilo glede upoštevanja prihodkov iz dejavnosti povezanih oseb pri ugotavljanju prihodkovnega praga za vstop v sistem normiranih odhodkov, prenovil se je pogoj za obvezen izstop iz sistema na način, da nastopi obvezen izstop iz sistema, ko zavezanec v dveh zaporednih preteklih letih dosega povprečje prihodkov, ki presega znesek 150.000 EUR, ter višino normiranih odhodkov omeji tudi z absolutno višino.

Danes se kaže, da se z zadnjo prenovo določenih elementov sistema ni uspelo učinkovito nasloviti pomanjkljivosti tega sistema, saj število zavezancev, vključenih v ta sistem, z letom v leto narašča, število

zavezancev je že preseglo število zavezancev v osnovnem sistemu določanja davčne osnove od dohodka iz dejavnosti. Sistem ostaja instrument zniževanja davčne obveznosti in posledično spodbuja uporabo nezakonitih praks za izpolnjevanje pogojev za vstop v sistem, kar ni problematično samo z vidika obveznosti iz dohodnine (nesorazmerno odstopanja od obdavčevanja po ekonomski moči), temveč tudi z vidika prispevanja v sisteme socialnih zavarovanj, koriščenja pravic iz javnih sredstev, nelojalne konkurence na trgu dela ter zagotavljanja zaščite subjektov, ki nastopajo na trgu dela v odvisnih razmerjih z vidika pravic iz dela in socialne varnosti za primer bolezni, nesreč, invalidnosti ali starosti. Veljaven sistem se kaže kot eden pomembnih generatorjev prekarnosti na trgu dela.

Obseg zlorab sistema normiranih odhodkov je tako velik, da je samo s poostrenimi nadzori obseg zlorab težko spraviti v sprejemljiv okvir. Pojavljajo se opozorila posameznih podjetij (npr. IT-sektor), da naj bi podjetja zaradi ugodnejše davčne obravnave zaposlovala razvojni kader prek statusa samostojnega podjetnika, kar postavlja podjetja, ki z delavcem sklenejo delovno razmerje, v nekonkurenčen položaj. Sistem je tako ugoden, da predstavlja pomembno spodbudo k tovrstnemu nezakonitemu ravnanju, torej prikazovanju pravno-formalnega pravnega razmerja, ki ni skladno s pravno in ekonomsko vsebino razmerja (»fiktivna samozaposlitev«). Tovrstno ravnanje je problematično tako z vidika delavca, ki nima ustrezne delovnopravne zaščite, ima manjšo socialno varnost za primere nezmožnosti za delo in za čas upokojitve, kot tudi z vidika temeljnih načel socialnih zavarovanj (predvsem načela solidarnosti, katero se naj bi uresničevalo tudi na strani obveznosti prek dohodkovne zmožnosti zavarovanca in načela enake davčne obravnave zavezancev v približno enakih položajih). Kot navedeno zgoraj, je problematičen tudi z vidika pravične participacije oziroma razdelitve pravic iz javnih sredstev (otroški dodatki, plačila vrtcev, štipendije, socialne pomoči, ...).

Za pomanjkljivo se je izkazalo tudi dejstvo, da se za fizične osebe, ki opravljajo dejavnost in se odločijo za vstop v sistem normiranih odhodkov, ne razpolaga s podatki iz letnih poročil, saj nimajo obveznosti izdelovanja letnih poročil za statistične, analitične namene in namene javne objave. To z naraščanjem števila tovrstnih zavezancev (zdaj že več kot polovica vseh fizičnih oseb, ki opravljajo dejavnost) postaja vse večji problem.

Z namenom zmanjšanja zgoraj navedenih učinkov in neutemeljene, nesorazmerno ugodne obravnave zavezancev v določenih dejavnosti se predlaga prenovitev sistema priznavanja normiranih odhodkov v delu pogojev za vstop v sistem in višini normiranih odhodkov.

V letu 2021 je 129.513 zavezancev oddalo 130.412 obračunov akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti. Med njimi je 70.275 zavezancev (oddanih 71.001 obračunov) ugotavljalo davčno osnovo na podlagi normiranih odhodkov, njihova davčna obveznost pa je znašala 83 mio EUR. Število zavezancev, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi normiranih odhodkov, se povečuje že vse od uveljavitve prenovljenega sistema v letu 2013. V tem obdobju se je njihovo število popeterilo, s slabih 14.000 zavezancev na dobrih 71.000. Skupno število zavezancev za davek od dohodka iz dejavnosti se je v tem obdobju povečalo zgolj za 30 %.

Pri zavezancih, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov, močno izstopajo strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti, kjer je kar 28,7 % (20.371) zavezancev, ki so v letu 2021 oddali obračune na podlagi normiranih odhodkov. V tej dejavnosti je bilo normirancev 77 % vseh zavezancev za davek od dohodka iz dejavnosti. V informacijskih in komunikacijskih dejavnosti je bilo 9,2 % (oz. 6.510) zavezancev glede na vse z normiranimi odhodki (84 % vseh zavezancev za davek od dohodka iz dejavnosti). Sledijo zavezanci v kulturnih, razvedrilnih in rekreacijskih dejavnostih, kjer je bilo 6.116 zavezancev, kar je 8,6 % vseh zavezancev, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov (oz. 76 % vseh zavezancev za davek od dohodka iz dejavnosti). Z vidika statusno pravne oblike so med normiranci s 85,7 % (60.841 zavezancev) prevladovali samostojni podjetniki posamezniki (s.p.-ji). Sledili so jim nosilci dopolnilne dejavnosti na kmetiji (4,1 %), registrirani sobodajalci (3,4 %) in samostojni kulturni ustvarjalci (3,3 %).

Med zavezanci, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi normiranih odhodkov, jih je bilo 5 % brez prihodkov, s prihodki do 5.000 EUR je bilo 17 % zavezancev. Malo manj kot polovica (46 %) normirancev je imela prihodke do 15.000 EUR, a je njihov delež v celotnih prihodkih znašal le 11 % in v celotni davčni obveznosti 9 %. Le 2 % zavezancev je imelo prihodke nad 100.00 EUR, njihov delež v celotni davčni obveznosti pa je znašal skoraj 22 %.

1.4 Dohodki iz oddajanja premoženja v najem

Dohodki iz oddajanja premoženja v najem po poglavju III.5.1. ZDoh-2 se obdavčujejo cedularno, po proporcionalni davčni stopnji 15 %. Pri ugotavljanju davčne osnove od tovrstnega dohodka se priznajo normirani stroški v višini 10% od dohodka, zavezanec pa lahko namesto normiranih stroškov uveljavlja tudi dejanske stroške vzdrževanja premoženja, ki ohranja uporabno vrednost premoženja, če jih v času oddajanja premoženja v najem za navedeno premoženje plačuje sam. Dejanski stroški vzdrževanja se priznajo na podlagi računov.

Cedularna obdavčitev teh dohodkov je bila uvedena hkrati z uvedbo ugotavljanja davčne osnove od dohodka iz dejavnosti z upoštevanjem dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov v letu 2013. Pred tem so se dohodki po poglavju III.5.1. ZDoh-2 obdavčevali sintetično, po progresivni davčni lestvici, pri čemer so se pri ugotavljanju davčne osnove od tovrstnega dohodka priznavali normirani stroški v višini 40 % od dohodka, zavezanec pa je lahko namesto normiranih stroškov uveljavljal tudi dejanske stroške vzdrževanja premoženja, ki ohranja uporabno vrednost premoženja, če jih je v času oddajanja premoženja v najem za navedeno premoženje plačeval sam. Dejanski stroški vzdrževanja so se priznavali na podlagi računov.

Cilj uvedbe cedularne obdavčitve je bil predvsem doseči pregledno in predvidljivo davčno obravnavo, namenjeno stimuliranju trga oddajanja nepremičnin v najem s strani posameznikov, ki imajo neuporabljene nepremičnine, ter spodbuditi k prostovoljnemu napovedovanju teh dohodkov tiste davčne zavezance, ki do zdaj teh dohodkov niso napovedovali. Hkrati se je z uvedbo cedularnosti, v povezavi z znižanjem višine priznanih normiranih stroškov s 40 % na 10 % od dohodka iz oddajanja premoženja v najem, želela okrepiti pomembnost uveljavljanja dejanskih stroškov (tj. dejanskih stroškov vzdrževanja premoženja, ki ohranja uporabno vrednost premoženja), ki jih za premoženje, oddano v najem, plačuje zavezanec sam in se zavezancem priznavajo na podlagi računov. To naj bi najemodajalce dodatno spodbujalo, da od ponudnikov storitev, povezanih z vzdrževanjem premoženja, zahtevajo izdajo računa.

Višina normiranih stroškov je bila z novelo ZDoh-2V z letom 2020 dvignjena na 15 %, sočasno z dvigom stopnje dohodnine od tovrstnih dohodkov na 27,5 %, in nato ponovno znižana z novelo ZDoh-2Z z letom 2022 na 10 %, sočasno z znižanjem stopnje dohodnine od tovrstnih dohodkov na 15 %.

Dohodek iz oddajanja premoženja v najem je v letu 2020 znašal nekaj več kot 248 mio EUR, od katerega je bilo odmerjenega nekaj več kot 57 mio EUR davka. Delež dohodka je predstavljal nekaj manj kot 28 % skupnih dohodkov, ki se ne všttevajo v letno davčno osnovo za odmero dohodnine (dohodkov iz kapitala in oddajanja premoženja v najem) v letu 2020. Število zavezancev se je iz leta v leto povečevalo, saj je bilo v letu 2016 skupaj 94.096 zavezancev, medtem ko jih je bilo v letu 2020 skupaj 97.562 zavezancev (3,6 % povečanje glede na leto 2016).

Predlaga se, da se davčna obravnavo dohodkov po poglavju III.5.1. ZDoh-2 zaradi zavez iz koalicijske pogodbe in zaradi zagotavljanja ustavnega načela enakosti ponovno uredi na primerljiv način, kot je bilo urejeno v davčnih letih 2020 in 2021.

1.5 Dohodki iz kapitala

a) Pridobivanje lastnih delnic ali deležev

Z davčnim letom 2022 se je prenehala uporabljati določba 6. točke četrtega odstavka 90. člena ZDoh-2, po kateri se je kot dividenda obdavčevala izplačana vrednost delnic ali deležev v primeru odsvojitve delnic

ali deležev v okviru pridobivanja lastnih delnic oziroma deležev družbe, razen v primeru, ko družba pridobiva lastne delnice na organiziranem trgu.

Obdavčevanje dohodka delničarjev oziroma družbenikov, doseženega v okviru pridobivanja lastnih delnic ali deležev družbe, se je v davčnih zakonih prvič posebej uredilo z ZDoh-1 in Zakonom o davku od dohodkov pravnih oseb – ZDDPO-1 (v nadaljnjem besedilu: ZDDPO-1), ki sta se začela na splošno uporabljati s 1. 1. 2005. Po 6. točki petega odstavka 79. člena ZDoh-1 se je za dividendam podoben dohodek štela tudi izplačana vrednost delnic ali deležev v primeru odsvojitve delnic ali deležev v okviru pridobivanja lastnih delnic oziroma deležev družbe, razen ko družba pridobiva lastne delnice preko borze. Omenjena rešitev je veljala v letih 2005 in 2006. Podobno je bilo v 7. točki 72. člena ZDDPO-1 določeno, da se za dividendam podobne dohodke šteje tudi izplačana vrednost delnic ali deležev v primeru odsvojitve delnic ali deležev v okviru pridobivanja lastnih delnic oziroma deležev družbe, razen ko družba pridobiva lastne delnice prek borze, zmanjšana za nominalno vrednost delnic.

S sprejetjem ZDoh-2 in Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb – ZDDPO-2 (v nadaljnjem besedilu: ZDDPO-2), ki sta se na splošno začela uporabljati s 1. januarjem 2007, so se povečale razlike v opredelitvi dohodka v obliki dividend po obeh zakonih. Z ZDoh-2 je bila opredelitev dohodka v obliki dividend zožena (med drugim so bila iz opredelitve črtana izplačila družbe delničarjem oziroma družbenikom, ko od njih pridobiva lastne deleže, in povečanje osnovnega kapitala iz sredstev družbe, uvedena pa je bila posebna podkategorija dividend, tj. prikrito izplačilo dobička, ki ni posebej opredeljena, temveč je navezana na opredelitev te podkategorije v ZDDPO-2). Z ZDoh-2 se je tako določilo, da se je izplačana vrednost delnic ali deležev v primeru odsvojitve delnic ali deležev v okviru pridobivanja lastnih delnic oziroma deležev družbe na splošno obdavčevala po pravilih, ki veljajo za obdavčevanje kapitalskih dobičkov. To je pomenilo, da se je (proporcionalna) stopnja obdavčitve z dohodnino za rezidente lahko zmanjševala z daljšanjem obdobja imetništva delnic oziroma deležev, za nerezidente pa je lahko veljalo, da v Sloveniji od takih izplačil sploh ne plačajo dohodnine (tj. na podlagi prvega odstavka 33. člena ZDoh-2 ali pravil relevantne konvencije o izogibanju dvojnega obdavčevanja, ki jo je sklenila Slovenija, v zvezi z obdavčitvijo dobičkov iz kapitala). Hkrati z opisanim zoženjem opredelitve dohodka v obliki dividend po ZDoh-2 pa se ni zožila tudi opredelitev dohodka v obliki dividend oziroma dohodkov, podobnih dividendam, po ZDDPO-2. Tako se primeroma za dohodke, podobne dividendam, po veljavni 5. točki 74. člena ZDDPO-2 šteje izplačana vrednost pridobljenih lastnih delnic ali lastnih poslovnih in drugih lastnih deležev, zmanjšana za njihovo emisijsko vrednost in za sorazmerni del kapitalskih rezerv. Z ZDDPO-2 pa je bila, kot že omenjeno, uvedena in natančno opredeljena tudi posebna podkategorija dohodkov, podobnih dividendam, tj. prikrito izplačilo dobička.

Z novelo ZDoh-2V (Uradni list RS, št. 66/19), ki se je začela uporabljati s 1. januarjem 2020, je bila v četrti odstavku 90. člena ZDoh-2 dodana nova, 6. točka, s katero se je ponovno določilo, da se kot dividende obdavčuje tudi izplačana vrednost delnic ali deležev v primeru odsvojitve delnic ali deležev v okviru pridobivanja lastnih delnic oziroma deležev družbe, razen ko družba pridobiva lastne delnice na organiziranem trgu. Določeno je bilo, da lahko v skladu z zakonom, ki ureja davčni postopek, davčni zavezanec uveljavlja zmanjšanje izplačane vrednosti za nabavno vrednost odsvojenih delnic ali deležev, ki se določi v skladu z 98. členom (vrednost kapitala ob pridobitvi) ZDoh-2. Prav tako je bilo določeno, da se v primeru, če je davčni zavezanec delnice ali deleže družbe pridobival na različne datume, šteje, da je odsvojil zadnje pridobljene delnice ali deleže, ter da odsvojitve delnic ali deležev po 6. točki ne šteje za odsvojitve kapitala po poglavju III.6.3. ZDoh-2 (Dobiček iz kapitala).

Vključitev 6. točke v četrti odstavku 90. člena ZDoh-2 je bila predlagana na podlagi ugotovitev v praksi, da so se družbeniki družb z omejeno odgovornostjo (v nadaljnjem besedilu: d.o.o.) (največkrat so bili to enoosebni d.o.o.-ji z osnovnim kapitalom 7.500 EUR) odločali, da en del svojega deleža prodajo družbi za visok znesek, ki je bil enak vrednosti prenesenih dobičkov iz preteklih let. Tako so se izognili obdavčitvi dividend (prenesenih dobičkov) po stopnji 25 %, saj se je tovrstna odsvojitve deleža z vidika družbenika davčno obravnavala kot odsvojitve kapitala, pri kateri se je ugotavljal doseženi dobiček iz kapitala, ki se je

davčno bistveno ugodneje obravnaval kot dividende. Pri obdavčitvi dobička iz kapitala je bila skladno s prvim odstavkom 97. člena ZDoh-2 davčna osnova razlika med vrednostjo kapitala ob odsvojitvi in vrednostjo kapitala ob pridobitvi, pri čemer se je stopnja davka zniževala vsakih pet let imetništva kapitala (od 25 % do 0 %). Prav tako je Finančna uprava Republike Slovenije v nadzorih ugotovila, da so bile navedene transakcije pogosto v nasprotju z namenom zakona, saj odkup poslovnega deleža od družbenika ni imel ekonomske vsebine in ni izkazoval poslovnega interesa, kar je nakazovalo na edini glavni motiv: prihranek pri davku oziroma davčno izogibanje. Po opravljeni analizi je bilo ugotovljeno, da je šlo v številnih primerih za skrbno oblikovane davčne sheme, ki so zavezancem omogočale, da si z izogibanjem davčni zakonodaji na davčno ugodnejši način izplačajo ustvarjene poslovne dobičke.

Z novelo ZDoh-2Z (Uradni list RS, št. 39/22), ki se je začela uporabljati s 1. januarjem 2022, je bila, kot že navedeno uvodoma, 6. točka četrtega odstavka 90. člena ZDoh-2 črtana.

V zvezi z navedenim je treba opozoriti tudi na odločbo Vrhovnega sodišča Republike Slovenije št. X Ips 61/2021, z dne 15. 12. 2021, ki se nanaša na primer odkupa lastnega poslovnega deleža. Davčni organ je v postopku davčnega nadzora znesek prejete kupnine iz naslova odkupa lastnega poslovnega deleža (po pogodbi iz leta 2013) opredelil za prikrito izplačilo dobička (dividendo). Temu sta pritrdila tako drugostopenjski organ kot Upravno sodišče RS. Vrhovno sodišče RS je odpravilo odločbo Finančne uprave Republike Slovenije. Iz obrazložitve sodišča izhaja, da ni mogoče šteti, da izplačilo kupnine za nakup lastnih poslovnih deležev v družbi z omejeno odgovornostjo sam po sebi pomeni nedovoljeno davčno izogibanje obdavčitvi izplačila dobička družbenikom. Prav tako iz obrazložitve izhaja, da je lahko kot prikrito izplačilo dobička na podlagi 7. točke 74. člena ZDDPO-2 opredeljen le tak pravni posel, ki po svoji višini (in ne temelju) pomeni neutemeljeno korist kvalificiranemu družbeniku (ker je kvalificirani družbenik plačal premalo za določeno storitev družbe, ker je družba plačala preveč za storitev kvalificiranega družbenika itd.).

Upošteva se zgoraj navedeno se predlaga, da se v ZDoh-2 ponovno vključi rešitev, po kateri bi se kot dividende, podobno, kot je že veljalo pred 1. januarjem 2022, obdavčevala tudi izplačana vrednost delnic ali deležev v primeru odsvojitve delnic ali deležev v okviru pridobivanja lastnih delnic oziroma deležev družbe, razen ko družba pridobiva lastne delnice na organiziranem trgu. Predlagana rešitev tako sledi rešitvi, ki je bila uvedena z novelo ZDoh-2V in se je začela uporabljati 1. januarja 2020, odpravljena pa je bila z novelo ZDoh-2Z, in sicer s 1. januarjem 2022.

b) Čas pridobitve kapitala ali dela kapitala (delnic ali deležev) v primerih, ko je bil osnovni kapital povečan iz sredstev družbe

Upravno sodišče je v odločbi I U 1959/2019-9 z dne 1. 9. 2020 v konkretnem primeru odločilo v nasprotju z dotedanjo upravno in sodno prakso¹ v primerih, ko je zavezanec pridobil delnico ali povečani delež oziroma osnovni vložek pri povečanju osnovnega kapitala iz sredstev družbe. Sodišče je v sodbi zavzelo stališče, da je davčni organ napačno razlagal namen zakonodajalca določbe četrtega odstavka 98. člena ZDoh-2, ko je odločil, da je imetnik poslovnega deleža s povečanjem osnovnega kapitala iz sredstev družbe za potrebe obdavčenja pridobil nov poslovni delež, za katerega se šteje, da ga je pridobil ob povečanju osnovnega kapitala in katerega nabavna vrednost je enaka nič. Po mnenju sodišča ob pravilni razlagi zakona v primeru povečanja osnovnega kapitala iz sredstev družbe za odmero davka od kapitalskih dobičkov ni podlage, saj taka pridobitev nima davčnih učinkov.

V davčni praksi do sprejetja navedene odločbe Upravnega sodišča v konkretnem primeru ni bilo dvoma o tem, da se je skladno s prvim odstavkom 101. člena ZDoh-2 kot čas pridobitve kapitala pri povečanju deleža oziroma osnovnega vložka pri povečanju osnovnega kapitala iz sredstev družbe štel datum vpisa

¹ Upravno sodišče je primeroma v odločbi I U 1064/2018, z dne 19. 5. 2020, zavzelo stališče, da povečanje osnovnega kapitala iz sredstev družbe pomeni novo pridobitev deleža.

povečanja osnovnega kapitala iz sredstev družbe v sodni register. Za davčne namene se je tako povečanje osnovnega kapitala iz sredstev družbe štelo kot samostojni delež in s tem kot pridobitev kapitala.

V ZDoh-2 se ne uporablja pojem »poslovni delež«, temveč se uporablja splošen pojem »delež v gospodarskih družbah, zadrugah in drugih oblikah organiziranja«. Taka oddaljitev od pojmov, ki se uporabljajo v Zakonu o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 65/09 – uradno prečiščeno besedilo, 33/11, 91/11, 32/12, 57/12, 44/13 – odl. US, 82/13, 55/15, 15/17, 22/19 – ZPosS, 158/20 – ZIntPK-C in 18/21; v nadaljnjem besedilu: ZGD-1), je namenska. Po ZDoh-2 je tako treba delež v primeru lastniškega deleža v družbi z omejeno odgovornostjo razumeti kot vsak delež, ki ga ima zavezanec v osnovnem kapitalu družbe, ob upoštevanju, da je lahko delež ali njegov del pridobljen na različne načine in v različnem časovnem obdobju (tj. z vplačilom osnovnega vložka, ob povečanju osnovnega kapitala z vložkom družbenika (torej iz lastnih sredstev zavezanca), ali ob povečanju osnovnega kapitala iz sredstev družbe ali na druge načine (npr. z nakupom deleža ali z dedovanjem)).

Prav tako iz 94. člena (odsvojitve kapitala) ZDoh-2 izhaja, da se za odsvojitve kapitala po poglavju III.6.3. ZDoh-2 šteje vsaka odsvojitve kapitala ali dela kapitala (pri čemer so načini odsvojitve v določbi navedeni primeroma). Navedeno, zlasti v luči 103. člena ZDoh-2 (vodenje evidenc zalog kapitala), pomeni, da se tudi za pridobitev kapitala šteje vsaka pridobitev kapitala ali dela kapitala. To pomeni, da se, kadar ima zavezanec v družbi en poslovni delež in se njegov osnovni vložek (kot sledi iz petega odstavka 517. člena ZGD-1) pri povečanju osnovnega kapitala iz sredstev družbe poveča v sorazmerju z njegovim poslovnim deležem v dotedanem osnovnem kapitalu družbe, tako povečanje po ZDoh-2 šteje za samostojno pridobitev istovrstnega kapitala zavezanca, podobno, kot bi se za samostojno pridobitev istovrstnega kapitala štela pridobitev še enega poslovnega deleža v družbi (po drugem odstavku 481. člena ZGD-1 ima družbenik lahko tudi več poslovnih deležev, po četrtem odstavku 517. člena ZGD-1 pa dosednji družbeniki z dnem vpisa povečanja osnovnega kapitala z vložki v register pridobijo nov in samostojen poslovni delež). ZDoh-2 torej ne ustvarja domneve, da s povečanjem osnovnega kapitala iz sredstev družbe zavezanec pridobil nov poslovni delež, saj, kot izhaja iz že povedanega, za namene obdavčevanja po ZDoh-2 poimenovanje in opredeljevanje deležev kot »poslovni delež« ni relevantno. Se pa, kot že povedano, za davčne namene po ZDoh-2 šteje, da je družbenik ob povečanju osnovnega kapitala iz sredstev družbe pridobil dodatni istovrstni kapital (ki ustreza vrednostnem povečanju njegovega deleža v osnovnem kapitalu), pri čemer je po 103. členu ZDoh-2 dolžan voditi evidenco zalog takega istovrstnega kapitala po metodi FIFO.

Po ZDoh-2 ima vsaka pridobitev in tudi odsvojitve kapitala dve komponenti: časovno in vrednostno. V ZDoh-2 sta obe komponenti opredeljeni najprej s splošnim pravilom in nato v primeru posebnosti s posebnim pravilom. Četrty odstavek 98. člena ZDoh-2 (vrednost kapitala ob pridobitvi) – ki ureja določitev nabavne vrednosti delnice ali povečanja osnovnega kapitala iz sredstev družbe – je tako treba presojati kot specialno določbo glede na prvi odstavek 98. člena ZDoh-2. Zato samo zaradi odsotnosti posebne določbe v 101. členu (čas pridobitve kapitala) ZDoh-2, ki bi posebej urejala čas pridobitve deleža v osnovnemu kapitalu ob povečanju osnovnega kapitala iz sredstev družbe, ni mogoče sklepati, da je čas pridobitve kapitala enak času vplačila osnovnega vložka (oz. pridobitve poslovnega deleža v dotedanem osnovnem kapitalu družbe), temveč se čas pridobitve takega dodatnega deleža presoja po splošnih določbah prvega odstavka 101. člena ZDoh-2.

Na to, da se povečanje osnovnega kapitala iz sredstev družbe po ZDoh-2 šteje kot samostojni delež in s tem kot pridobitev kapitala, je mogoče sklepati tudi iz tega, da ima 98. člen ZDoh-2 naslov »Vrednost kapitala ob pridobitvi«, kar pomeni, da je v členu urejeno pridobivanje kapitala. Da gre pri povečanju osnovnega kapitala za pridobitev kapitala, pa izhaja tudi iz določbe tretjega odstavka 97. člena ZDoh-2, ki določa, da zavezanec lahko uveljavlja izgubo iz preteklih davčnih let v primerih, ko je delež pridobil pri povečanju kapitala iz sredstev družbe.

Pri presojanju vsebine in namena posameznih določb ZDoh-2 je treba upoštevati tudi postopek sprejemanja zakona. Tako je na primer iz gradiv Državnega zbora (ki so javno dostopna med analitičnimi podatki na spletni strani Pis – Pravno-informacijski sistem) v zvezi s sprejemanjem ZDoh-2 razvidno, da je Obrtna zbornica Slovenije (OZS) z dopisom z dne 26. 9. 2006 kabinetu Predsednika Državnega zbora, poslanskim skupinam Državnega zbora ter pristojnim odborom in komisijam Državnega zbora RS (in tudi predsedniku Vlade RS in pristojnim ministrstvom) v zvezi s predlogom ZDoh-2 med drugim predlagala amandma, s katerim bi se v četrtem odstavku 98. člena predloga zakona dodal nov stavek, ki se glasi: »Povečanje osnovnega kapitala iz sredstev družbe se ne obravnava kot samostojen poslovni delež.«. Sprejetje takega amandmaja bi privedlo do take razlage določb 101. člena ZDoh-2, kot jo je v zgoraj navedeni odločbi zavzelo Upravno sodišče. Vendar v zvezi z omenjenim predlogom OZS v razpravi ni bil vložen nikakršen amandma, kar je mogoče razumeti, da predlagani amandma med poslanci ni prejel (ali ni prejel zadostne) podpore, da bi ga katera poslanska skupina tudi dejansko vložila. Ne glede na to, da predlagani amandma OZS ni bil vložen, je iz njegove vsebine vendarle mogoče sklepati, da je tudi zainteresirana javnost ob sprejemanju zakona razumela, da se povečanje osnovnega kapitala iz sredstev družbe obravnava kot samostojen delež.

Splošno izvajanje določb ZDoh-2 na način, kot je odločilo Upravno sodišče v omenjeni sodbi, bi pomenilo, da se uvaja davčna oprostitvev (po 15 letih imetništva kapitala) oziroma razbremenitev (tj. nižje stopnje obdavčitve z daljšanjem obdobja imetništva kapitala) tam, kjer je do takrat ni bilo in kjer je zakonodajalec ni predvidel, kar bi lahko še dodatno spodbudilo družbe k neizplačevanju dobička in povečevanju osnovnega kapitala iz sredstev družbe (prenesenega dobička). Po odločitvi sodišča se v primerih povečanja osnovnega kapitala iz prenesenega dobička ta dobiček pretvori v dobiček iz kapitala, kot je določeno z ZDoh-2, vendar pa se ta dobiček obdavči po nižji stopnji, kot bi lahko veljala za obdobje imetništva tako pridobljenega dela deleža družbenika v osnovnem kapitalu družbe v primeru njegove odsvojitve (tj. za obdobje od dne vpisa povečanja osnovnega kapitala v sodni register do odsvojitve deleža). Po odločitvi sodišča bi bil dobiček iz odsvojitve takega deleža zavezanca obdavčen po stopnji, kot bi veljala za obdobje imetništva poslovnega deleža (torej od dne vplačila osnovnega vložka družbenika v družbo do odsvojitve deleža), kar bi pomenilo obdavčitev po nižji davčni stopnji oziroma celo oprostitvev v primeru, ko je od vplačila osnovnega vložka minilo več kot 15 let. Taka ureditev bi v primeru družbenikov, ki so to postali že pred več kot 15 leti, pomenila, da lahko pridobivajo in odsvojijo deleže v osnovnem kapitalu družb iz prenesenega dobička družb praktično brez obdavčitve z dohodnino, za razliko od družbenikov, ki so to postali pred kratkim, saj bi bili slednji v primeru odsvojitve tako pridobljenega deleža bolj obdavčeni. Ker bi prvi omenjeni in drugi omenjeni družbeniki delež v osnovnem kapitalu družbe ob povečanju osnovnega kapitala iz sredstev družbe (med drugim prenesenega dobička) pridobili sočasno (in celo na podlagi istega sklepa skupščine), je vprašanje, ali bi bila taka različna davčna obravnava dohodkov družbenikov skladna z ustavnim načelom enakosti.

Ob upoštevanju navedenega se predlaga, da se v ZDoh-2 jasneje določi, da se tudi povečanje osnovnega kapitala družbe iz sredstev družbe, podobno, kot v primeru povečanja osnovnega kapitala družbe z vložki, za namene obdavčevanja z dohodnino šteje kot ločena/nova pridobitev kapitala oziroma dela kapitala delničarjev/družbenikov, in sicer prek posebne opredelitve časa pridobitve kapitala v teh primerih.

c) Odprava možnosti odločitve o vključitvi dohodkov iz oddajanja premoženja v najem in dohodkov iz kapitala v letno davčno osnovo

Po veljavni ureditvi se zavezanci lahko odločijo, da se dohodki iz oddajanja premoženja v najem in dohodki iz kapitala všteto v letno davčno osnovo. V osnovi se ti dohodki obdavčijo cedularno, tj. po enotni davčni stopnji, brez možnosti upoštevanja davčnih olajšav, na podlagi odločitve davčnega zavezanca pa se lahko ti dohodki obdavčijo sintetično, tj. dohodki se všteto v letno davčno osnovo in se obdavčijo po progresivni davčni lestvici in z možnostjo upoštevanja davčnih olajšav.

Zaradi zasledovanja pravičnejše obravnave zavezancev s podobnimi dohodki in enostavnosti sistema se predlaga, da se navedena možnost izbire odpravi.

1.6 Kmetijstvo

V ZDoh-2 so obdavčitvi dohodkov od opravljanja kmetijske in gozdarske dejavnosti fizičnih oseb, ki je vezana na uporabo kmetijskih in gozdnih zemljišč, namenjene posebne rešitve, urejene v poglavju 4. Dohodek iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti. Skladno z možnostjo, ki jo ponuja drugi odstavek 9. člena ZGD-1, se tudi za davčne namene od fizičnih oseb, ki imajo v uporabi kmetijska in gozdna zemljišča, ne zahteva registracija opravljanja kmetijske in gozdarske dejavnosti, niti ne nalaga obveznost vodenja kakršnih koli evidenc. Zanje se že na podlagi dejstva, da razpolagajo s kmetijskimi in gozdnimi zemljišči, za davčne namene šteje, da opravljajo kmetijsko in gozdarsko dejavnost, njihov dohodek od pridelave pa ocenjuje pavšalno na podlagi katastrskega dohodka in pavšalne ocene dohodka na čebelji panj. Način izračuna pavšalnega dohodka ureja Zakon o ugotavljanju katastrskega dohodka (Uradni list RS, št. 63/16). Katastrski dohodek se v rednih triletnih ciklih izračuna na podlagi podatkov ekonomskih računov za kmetijstvo in upošteva povprečne prihodke od pridelkov ter normirane stroške. Ti so ob upoštevanju deleža dejanskih stroškov v ekonomskem računu določeni v višini 90 % od prihodkov, razen za gozdarstvo in čebelarstvo, kjer so določeni na višini 80 %. Skladno z ZDoh-2 pa se kot del dohodka štejejo tudi plačila za ukrepe kmetijske politike in druge državne pomoči, katerih namen je dopolnitev dohodkov (drugi dohodki). Kot zavezanci za dohodnino od dohodkov iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti se štejejo le tiste fizične osebe, ki so člani gospodinjstev, katerih člani letno skupaj izkažejo iz naslova opravljanja osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti vsaj 200 EUR dohodka.

Pavšalna obdavčitev dohodkov kmetov ima v Sloveniji že dolgo tradicijo, zdaj veljavna ureditev pa, z nekaj dopolnitvami, velja že od leta 2007.

Za zavezance za dohodnino od dohodka iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti velja, da se jim pripiše katastrski dohodek oziroma pavšalna ocena na čebelji panj za zemljišča in panje, ki jih imajo v uporabi. Ta se ugotavlja na podlagi uradnih evidenc (zemljiški kataster oz. kataster nepremičnin ter register čebeljih panjev). Pripiše se jim tudi del drugih dohodkov (torej dohodkov iz naslova dohodkovnih kmetijskih subvencij), in sicer sorazmerno skupnemu številu zavezancev za dohodnino za te dohodke znotraj kmečkega gospodinjstva. Ker pavšalna ocena dohodka (katastrski dohodek in pavšalna ocena dohodka na panj) že upošteva vse stroške pridelave, se praviloma drugi dohodki v davčno osnovo pripišejo v polnem znesku, razen drugih dohodkov, ki so na podlagi 26. člena ZDoh-2 dohodnine oproščeni. Med oproščene druge dohodke se med drugim uvrščajo tudi različna plačila za nadomeščanje dodatnih stroškov ali izpada prihodkov, vezano na izvajanje okolju bolj prijaznih tehnologij ali za pridelavo v težjih pridelovalnih razmerah (2. točka 26. člena ZDoh-2), čeprav je vpliv teh dejavnikov na dohodek kmetovanja skladno z novo metodo ugotavljanja katastrskega dohodka načeloma že zajet v izračunu katastrskega dohodka, zato sedaj veljavna oprostitev za taka plačila nima več polnega ekonomskega upravičenja. To velja predvsem za plačila za težje pridelovalne razmere, tako imenovana OMD plačila, saj se katastrski dohodek za taka območja pomembno zniža. Precej manj pa katastrski dohodek odraža vpliv okolju prijaznih tehnologij, saj pri nas prevladuje standardna pridelava, ki v največji meri oblikuje ekonomski račun kmetijstva. V kmetijski politiki pa se poleg vedno bolj izražene podpore okolju prijaznejši pridelavi zaradi soočanja s podnebnimi spremembami uveljavljajo tudi močnejše prioritete na področju spodbujanja zavarovanja pridelave, kar je smiselno podpreti tudi skozi davčne ukrepe. Obstoječa ureditev z vidika spremenjenih vsebinskih ciljev zahteva posodobitev pristopa.

Poleg tega se z letom 2023 v kmetijskem sektorju začne izvajati nova vsebina skupne kmetijske politike, urejena v Uredbi (EU) 2021/2115 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 2. decembra 2021 o določitvi pravil o podpori za strateške načrte, ki jih pripravijo države članice v okviru skupne kmetijske politike (strateški načrti SKP) in se financirajo iz Evropskega kmetijskega jamstvenega sklada (EKJS) in Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP), ter o razveljavitvi uredb (EU) št. 1305/2013 in (EU) št. 1307/2013 (EU). S 1. januarjem 2023 posledično prenehata veljati Uredba (EU) št. 1305/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o podpori za razvoj podeželja iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP) in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1698/2005 (UL L

347 z dne 20. 12. 2013, str. 487), zadnjič spremenjene z Uredbo (EU) 2022/1033 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. junija 2022 o spremembi Uredbe (EU) št. 1305/2013 glede posebnega ukrepa za zagotovitev izjemne začasne podpore v okviru Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP) kot odziv na vpliv ruske invazije na Ukrajino (UL L št. 173 z dne 30. 6. 2022, str. 34), in Uredba (EU) št. 1307/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. december 2013 o pravilih za neposredna plačila kmetom na podlagi shem podpore v okviru skupne kmetijske politike ter razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 637/2008 in Uredbe Sveta (ES) št. 73/2009 (UL L št. 347 z dne 20. 12. 2013, str. 608), zadnjič spremenjene z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2022/42 z dne 8. novembra 2021 o spremembi prilog II in III k Uredbi (EU) št. 1307/2013 Evropskega parlamenta in Sveta glede nacionalnih in neto zgornjih mej za neposredna plačila za nekatere države članice za koledarsko leto 2022 (UL L št. 9 z dne 14. 1. 2022, str. 3), na kateri se naslanjajo zdaj veljavne oprostitve dohodnine v 2. točki 26. člena ZDoh-2. Poseg v 2. točko 26. člena je torej potreben tudi zaradi spremenjenih pravnih podlag, na katerih bodo sloneli ukrepi kmetijske politike v obdobju 2023–27.

Po podatkih odmere dohodnine za leto 2020 se je v davčno osnovo zajelo okoli 86,6 mio EUR drugih dohodkov (torej kmetijskih subvencij z naravo dohodka), skozi določbo 2. točke 26. člena pa je bilo dohodnine oproščenih okoli 102,9 mio EUR takih dohodkov. Od teh je bilo okoli 40 % (39,6 mio EUR) plačil za težje pridelovalne razmere in nekaj nad 60 % (okoli 63,3 mio EUR) pravih okoljskih podpor. Tudi v novi finančni perspektivi bodo ti zneski na letni ravni podobni.

1.7 Namenitev dela dohodnine za donacije

Od zadnje spremembe instituta namenitve dela dohodnine za donacije v ZDoh-2 so se v drugi zakonodaji parcialno določali posamezni elementi tega instituta. V ZDoh-2 je delež dohodnine, ki jo lahko rezident nameni upravičencem do donacij, določen v višini 0,5 % dohodnine, odmerjene po tem zakonu, od dohodkov, ki se všteto v letno davčno osnovo. Zakon o interventnih ukrepih za pomoč pri omilitvi posledic drugega vala epidemije COVID-19 (Uradni list RS, št. 203/20, 15/21 – ZDUOP, 82/21 – ZNB-C, 112/21 – ZNUPZ in 206/21 – ZDUPŠOP; v nadaljnjem besedilu: ZIUPOPDVE) pa je določil, da ta delež, ne glede na določbo ZDoh-2, znaša 1 %. V letu 2021 pa so bile sprejete spremembe Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Uradni list RS, št. 16/07 – uradno prečiščeno besedilo, 36/08, 58/09, 64/09 – popr., 65/09 – popr., 20/11, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 47/15, 46/16, 49/16 – popr., 25/17 – ZVaj, 123/21, 172/21, 207/21 in 105/22 – ZZNSPP; v nadaljnjem besedilu: ZOFVI), ki kot upravičence do donacij opredeljujejo tudi šolske sklade, in sicer do višine 0,3 % odmerjene dohodnine rezidenta.

Predlaga se sistemska ureditev instituta namenitve dela dohodnine za donacije v enem, izvirnem predpisu, ki ta institut ureja.

Zaradi konsistentnosti ureditve instituta namenitve dela dohodnine za donacije je treba parcialne rešitve, ki so v veljavi po posameznih zakonih, sistemsko prenesti v primarni zakon. Zaradi jasnosti predpisa je treba dodatno opredeliti tudi sestavne dele registriranih cerkva in drugih verskih skupnosti, ki so pridobili pravno osebnost, saj so ti lahko samostojni nosilci pravic in obveznosti in so že vključeni v Sklep o določitvi upravičencev do donacij za leto 2021 (Uradni list RS, št. 158/21).

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Predlog zakona zasleduje osnovni cilj zagotavljanja javnofinančne stabilnosti.

Cilj je tudi ob ohranitvi administrativne enostavnosti sistema normiranih odhodkov bolj upoštevati ekonomsko moč zavezanca in s tem pravičnost sistema ter zmanjšati spodbudno delovanje sistema za uporabo nezakonitih praks na trgu dela, torej zmanjšati privlačnost sistema za uporabo kot instrumenta zniževanja davčnih obveznosti. Posredno je cilj tudi pravičnejša participacija v sistemu uveljavljanja pravic iz javnih sredstev in sistemu socialnih zavarovanj.

Cilj zakona pa je tudi preoblikovati vsebine, ki bi lahko, če ostanejo nespremenjene, povzročile težave pri izvajanju ZDoh-2, ter z jasnejšimi opredelitvami veljavnih davčnih pravil povečati davčno gotovost pri izvajanju ZDoh-2.

Cilj predloga zakona je tudi sistemsko urediti področje namenitve dela dohodnine za donacije, ki je zdaj delno parcialno urejeno tudi v ZOFVI in ZIUPOPDVE.

2.2 Načela

Načela tega zakona na splošno ne odstopajo od temeljnih načel veljavnega ZDoh-2. V predlogu zakona se tako izhaja iz načela splošne davčne obveznosti, načela obdavčitve svetovnega dohodka, enake oziroma primerljive davčne obravnave davčnih zavezancev v enakem oziroma primerljivem položaju in sposobnosti za plačilo davka.

2.3 Poglavitne rešitve

2.3.1 Davčna obravnava dohodkov, ki se všttevajo v letno davčno osnovo

a) Olajšave in mehanizem usklajevanja olajšav ter neto letnih davčnih osnov (8., 9., 10., 11., 16. in 18. člen predloga zakona):

- višina splošne olajšave se določi na višini 5.000 EUR in odpravi postopno zvišanje na 7.500 EUR;
- zvišuje se skupni dohodek, do katerega se rezidentu poleg splošne olajšave prizna tudi dodatna splošna olajšave, in sicer se poveča s 13.716,33 EUR na 16.000 EUR;
- uvaja se znižanje davčne osnove od dohodkov iz delovnega razmerja v višini 1.000 EUR v davčnem letu za zavezance do dopolnjenega 29. leta starosti;
- zvišuje se davčna stopnja v zadnjem 5. dohodninskem razredu s sedanjih 45 % na 50 %;
- spreminja se mehanizem usklajevanja višin zneskov olajšav in neto letnih davčnih osnov;
- za leto 2023 se uskladitev olajšav in neto letnih davčnih osnov ne opravi.

b) Plačilo za poslovno uspešnost (2. in 7. člen predloga zakona)

Uvaja se pogoj izplačila največ dvakrat v koledarskem letu, odpravlja se možnost davčno ugodnejše obravnave dohodka iz tega naslova v višini 100 % povprečne plače delavca ter ohranja splošna višina neobdavčenega dela, to je 100 % povprečne mesečne plače zaposlenih v Sloveniji.

c) Nadomestilo za uporabo lastnih sredstev pri delu na domu (2. člen predloga zakona)

Spreminjajo se pogoji in višina, do katere se nadomestilo za uporabo lastnih sredstev pri delu na domu ne všteta v davčno osnovo. Odpravlja se pogoj, da nadomestilo delodajalec določi na podlagi izračuna realnih stroškov, pogoj, da gre za sredstva, ki so značilna, nujna in običajna za opravljanje določenega dela, ter posledično tudi možnost uveljavljanja dejanskih stroškov. Črta se tudi določitev neobdavčene višine z vezavo na mesečno plačo delojemalca in določa neobdavčena višina nadomestila z vezavo na povprečno letno plačo zaposlenih v Sloveniji, preračunano na mesec.

2.3.2 Dohodki iz dejavnosti (3. in 4. člen predloga zakona)

Spreminja se višina odhodkov, ki se priznava pri ugotavljanju davčne osnove v sistemu normiranih odhodkov. Višina priznanih normiranih odhodkov se določi v odvisnosti od doseženih prihodkov in obveznega zavarovanja po zakonu, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, pri zavezancu (v zvezi z dejavnostjo zavezanca), v davčnem letu, za katerega se ugotavlja davčna osnova. Za zavezance, ki izpolnjujejo pogoj, da je pri zavezancu v skladu z zakonom, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, obvezno zavarovana na podlagi delovnega razmerja ali samozaposlitve, vsaj ena oseba za polni delovni čas neprekinjeno najmanj devet mesecev, se priznajo normiranih odhodki v višini 80 % prihodkov na prihodke do 35.000 EUR, v višini 40 % prihodkov na prihodke nad 35.000 EUR do 100.000 EUR, ter v višini 0 % na prihodke nad 100.000 EUR. Za zavezanca, pri katerem ni bila obvezno zavarovana v skladu

z zakonom, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, na podlagi delovnega razmerja ali samozaposlitve vsaj ena oseba za polni delovni čas neprekinjeno najmanj devet mesecev, se upoštevajo normirani odhodki v višini 40 % prihodkov, vendar ne več kot 20.000 EUR.

Poleg navedenega se jasneje določa pogoj za vstop oziroma obstoj v sistemu normiranih odhodkov, ki je vezan na obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje zavezanca ali pri njem zaposlene osebe, ter podaljšuje obdobje nepretrgane vključenosti v zavarovanje.

2.3.3 Dohodki iz oddajanja premoženja v najem (14. člen predloga zakona)

Ponovno se uvaja obdavčitev dohodkov iz poglavju III.5.1. ZDoh-2 (dohodkov iz oddajanja premoženja v najem) na primerljiv način, kot je veljalo v letih 2020 in 2021. Tako se predlaga dvig stopnje dohodnine od tovrstnih dohodkov s 15 % na 25 %. V letih 2020 in 2021 je za dohodke iz oddajanja premoženja v najem in za dohodke iz kapitala veljala davčna stopnja 27,5 %, ki je bila nato z davčnim letom 2022 za dohodke iz oddajanja v najem znižana na 15 %, za dohodke iz kapitala pa na 25 %. Prav tako so se v letih 2020 in 2021 priznavali normirani stroški v višini 15 %, ki je bila nato z davčnim letom 2022 znižana na 10 %. Zaradi navedenega se predlaga, da se stopnja dohodnine od dohodka iz oddajanja v najem določi v višini 25 %, višina priznanih normiranih stroškov pa se ne spremeni.

2.3.4 Dohodki iz kapitala

a) Obdavčevanje izplačanih vrednosti delnic ali deležev v primeru odsvojitve delnic ali deležev v okviru pridobivanja lastnih delnic oziroma deležev družbe (5. in 17. člen predloga zakona)

Ponovno se uvaja obdavčevanje izplačanih vrednosti delnic ali deležev v primeru odsvojitve delnic ali deležev v okviru pridobivanja lastnih delnic oziroma deležev družbe (razen v primeru, ko družba pridobiva lastne delnice na organiziranem trgu), kot dividend, s čimer bo zagotovljena primerljiva opredelitev dohodka (dividend), kot velja po ZDDPO-2, in enaka obravnava tovrstnega dohodka fizičnih oseb s primerljivimi dohodki. Rezerve za lastne deleže lahko družba, ki je pridobila lastne deleže, oblikuje samo iz zneskov čistega dobička poslovnega leta in prenesenega dobička, ter iz statutarnih rezerv, če statut določa, da jih je dovoljeno uporabiti za te namene, in iz zneska drugih rezerv iz dobička, ki presega morebitni znesek prenesene izgube, ki je ni bilo mogoče pokriti iz morebitnega čistega dobička poslovnega leta (drugi in peti odstavek 64. člena ZGD-1). Ob upoštevanju navedenega je primerno, da se tudi po ZDoh-2, podobno, kot že velja po ZDDPO-2, izplačana vrednost delnic ali deležev v primeru odsvojitve delnic ali deležev v okviru pridobivanja lastnih delnic oziroma deležev družbe obravnava tako, kot da družbeniki prejmejo dividende.

S predlagano rešitvijo se tudi zasleduje cilj preprečevanja zniževanja kapitalske oziroma investicijske sposobnosti podjetij, kar je še zlasti pomembno v času, ko je potreba mikro in malih podjetij ter večjih družinskih podjetij po močni kapitalski strukturi oziroma investicijskem potencialu podjetij izjemno visoka (prehod oz. prestrukturiranje gospodarstva zaradi digitalizacije, avtomatizacije, robotizacije ipd. je izrazito kapitalsko intenziven). Gre torej za ukrep, ki je v javnem interesu in s katerim se gradi učinkovita davčna politika.

b) Čas pridobitve kapitala ali dela kapitala (delnic ali deležev) v primerih, ko je bil osnovni kapital povečan iz sredstev družbe (6. člen predloga zakona)

V ZDoh-2 se jasneje določi, da se tudi povečanje osnovnega kapitala družbe iz sredstev družbe, podobno, kot v primeru povečanja osnovnega kapitala družbe z vložki, za namene obdavčevanja z dohodnino šteje kot samostojna (tj. ločena oziroma nova) pridobitev kapitala delničarjev/družbenikov, in sicer prek posebne opredelitve časa pridobitve kapitala v teh primerih.

c) Odprava možnosti odločitve o vključitvi dohodkov iz oddajanja premoženja v najem in dohodkov iz kapitala v letno davčno osnovo (7., 8., 12. in 13. člen predloga zakona)

Odpravi se možnost, da se davčni zavezanec odloči o vključitvi dohodkov iz oddajanja premoženja v najem in dohodkov iz kapitala v letno davčno osnovo.

2.3.5 Kmetijstvo (1. in 19. člen predloga zakona)

S predlaganimi rešitvami se v oprostitih jasneje umeščajo plačila za ukrepe kmetijske politike v delu, ki je namenjen podpori okolju prijaznejšim tehnologijam, kamor se uvrščajo vsa tim. zelena plačila, pa tudi 50 % plačil za težje pridelovalne razmere. Jasneje se opredeljujejo podpore, ki se jih obravnava kot podpore za naložbe in mednje uvršča tudi subvencije za vzpostavitev gospodarstev mladih kmetov v delu, ki se namenja poplačilu drugih upravičencev ob prevzemu kmetije s strani mladega prevzemnika. V oprostitih pa se po novem uvrščajo tudi podpore za subvencioniranje zavarovalnih premij, s čimer se v luči vedno bolj izraženih podnebnih sprememb podpira prizadevanja za večji obseg teh zavarovanj.

2.3.6 Namenitev dela dohodnine za donacije (15. in 20. člen predloga zakona)

V ZDoh-2 se prenesejo že veljavne rešitve instituta namenitve dela dohodnine za donacije, trenutno urejene v drugih zakonih. Gre za višino deleža dohodnine, ki jo lahko rezident nameni upravičencem do donacij, to je 1 % odmerjene dohodnine, in pa za nove upravičence do donacij iz dela dohodnine, to so ustanovitelji šolskih skladov, katerim je višina donacije omejena na največ 0,3 % dohodnine. Dodatno se jasno opredeli kot upravičence do donacij tudi sestavne dele registriranih cerkva in drugih verskih skupnosti, ki so pridobili pravno osebnost.

2.4 Normativna usklajenost predloga zakona s predpisi, ki jih je tudi treba sprejeti oziroma spremeniti in »paketno« obravnavati:

/

2.5 Podzakonski akti

Predstavljenе rešitve zahtevajo spremembe oziroma dopolnitve:

1. podzakonskega akta, izdanega na podlagi ZDoh-2:
 - Uredba o namenitvi dela dohodnine za donacije;
2. podzakonskih aktov, izdanih na podlagi zakona, ki ureja davčni postopek:
 - Pravilnik o vsebini in obliki obračuna davčnih odtegljajev;
 - Pravilnik o obrazcih za napovedi za odmero akontacije dohodnine ter obrazcih za napovedi za odmero dohodnine od dohodka iz kapitala in dohodka iz oddajanja premoženja v najem;
 - Pravilnik o obrazcu informativnega izračuna dohodnine in obrazcu napovedi za odmero dohodnine;
 - Pravilnik o davčnem obračunu akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Predlog zakona bo imel vpliv na državni proračun in druga javnofinančna sredstva.

3.1 Finančni učinek predlaganih rešitev

Ocenjujemo, da bodo predlagane rešitve zakona v letu 2023 okrepile javnofinančne prihodke iz naslova dohodnine. Odmerjena dohodnina za leto 2023 se bo povečala za okoli 112 mio EUR glede na dohodnino, ki bi bila odmerjena, če bi veljal trenutni sistem za leto 2023. Prav tako spremembe pomenijo, da ne bo prišlo do dodatnega znižanja odmerjene dohodnine zaradi dodatnih zvišanj splošne olajšave v letih 2024 in 2025, in sicer po oceni dodatno za okoli 180 mio EUR v letu 2024 in dodano 170 mio EUR v letu 2025.

Z vidika vpliva na prihodke občin izpostavljamo, da bo ob upoštevanju, da bodo rešitve zakona vplivale na prihodke državnega proračuna v letu 2023, to pomenilo, da bodo pozitivni učinki v prihodkih občinskih proračunov v letu 2025.

Hkrati je mogoče pričakovati, da bo predlagana rešitev za zavezance, ki opravljajo dejavnost in ugotavljajo svojo davčno osnovo z upoštevanjem normiranih odhodkov, pozitivno vplivala na prihodke pokojninske in zdravstvene blagajne iz naslova prispevkov za socialno varnost.

3.1.1 Vpliv reforme na dohodke iz dela

Ukrepi v predlogu zakona bodo zaradi znižanja splošne olajšave za leto 2023 s 5.500 na 5.000 EUR (ali zvišanju, če primerjamo sistem za leto 2022), povečanja dodatne splošne olajšave oziroma skupnega dohodka, do katerega se rezidentu poleg splošne olajšave prizna tudi dodatna splošna olajšava, in sicer se poveča s 13.716,33 EUR na 16.000 EUR, zvišanja davčne stopnje v 5. dohodninskem razredu s 45 % na 50 %, omejitve splošne višine neobdavčenega dela, to je 100 % povprečne mesečne plače zaposlenih v Sloveniji pri plačilu za poslovno uspešnost, ter uvedbe nove posebne olajšave za zavezance do dopolnjenega 29. leta starosti, po oceni pomenili, da bi se prihodki iz dohodnine glede na sistem, ki bi veljal v letu 2023, zvišali za 29 mio EUR.

Ob upoštevanju podatkov odmere dohodnine za leto 2020 in predvideni rasti plač iz pomladanske napovedi UMAR bo rešitev, ki predvideva, da se splošna olajšava v letu 2023 ne poveča na 5.500 EUR, ampak na 5.000 EUR, in se hkrati poveča meja do upravičenosti do dodatne splošne olajšave na 16.000 EUR, pomenila, da se bodo v letu 2023 prihodki iz dohodnine povečali za 18 mio EUR. V letu 2024 bo ohranitev splošne olajšave na ravni 5.000 EUR (torej se v letu 2024 ne poveča na 6.500 EUR) pomenila, da se prihodki iz dohodnine ne bodo zmanjšali za dodatnih 180 mio EUR oziroma za dodatnih 170 mio EUR v letu 2025 (brez sprememb bi se splošna olajšava povišala na 7.500 EUR).

Pri plačilu za poslovno uspešnost se odpravlja možnost davčno ugodnejše obravnave dohodka iz naslova plačila za delovno uspešnost v višini 100 % povprečne plače delavca in se ohranja splošna višina neobdavčenega dela, to je 100 % povprečne mesečne plače zaposlenih v Sloveniji. Predlagana rešitev bo imela predvsem dolgoročno pozitivne učinke, saj sprememba ne bo še dodatno spodbujala prelivanje redne plače v izplačila nagrade iz naslova poslovne uspešnosti kot posledica ugodnejše davčne obravnave. Pričakujemo, da bo taka sprememba pomenila zvišanje prihodkov iz dohodnine za okoli 20 mio EUR letno.

Sprememba davčne stopnje v 5. dohodninskem razredu, kjer se davčna stopnja zvišuje s sedanjih 45 % na 50 %, pomeni povečanje prilivov iz dohodnine v višini 11 mio EUR. Ocena je narejena ob upoštevanju podatkov odmere dohodnine za leto 2020 in predvideni rasti plač iz pomladanske napovedi UMAR.

Učinek uvedbe posebne osebne olajšave za mlade do dopolnjenega 29. leta starosti (1.000 EUR) je približno 20 mio EUR - nižji prihodki državnega proračuna iz dohodnine.

3.1.2 Vpliv sprememb na dohodke iz dejavnosti

Rešitev v predlogu zakona, ki se nanaša na spremembo višine odhodkov, ki se priznava pri ugotavljanju davčne osnove v sistemu normiranih odhodkov, bi po oceni pomenila, da bi se prihodki iz dohodnine zvišali za približno 56 mio EUR. Ocena je narejena ob upoštevanju podatkov iz obračunov akontacije dohodnine in dohodnine od dohodkov, doseženih z opravljanjem dejavnosti v letu 2021. Ob upoštevanju višjih dobičkov, ki jih bodo zavezanci zaradi predlagane rešitve imeli, pa ocenjujemo, da bi jim bili tako obračunani višji prispevki za socialno varnost, kar bo vplivalo pozitivno na prihodke pokojninske in zdravstvene blagajne.

3.1.3 Vpliv sprememb pri oddajanju premoženja v najem in dohodkov iz kapitala

Sprememba stopnje dohodnine od dohodkov iz oddajanja premoženja v najem bo zvišala prihodke iz dohodnine za približno okoli 24 mio EUR letno.

Ocenjujemo, da druge spremembe vezane na obdavčitev dohodkov doseženih iz oddajanja v najem in kapitala, ki se predlagajo v noveli zakona ne bodo imele pomembnih učinkov na državni proračun in druga javnofinančna sredstva.

3.1.4 Kmetijstvo

S predlagano rešitvijo bi se dodatno v obdavčitev zajelo polovico zneskov plačil za težje pridelovalne razmere, torej okoli 20 mio EUR letno, obenem pa iz davčne osnove izvzelo med 5 in 10 mio EUR podpor za spodbujanje zavarovanja kmetijskih pridelkov in živali. Obenem se bo iz obdavčitve izključeval tudi del podpor za vzpostavitev gospodarstev mladih kmetov, ki so morda do sedaj bile del davčne osnove. Ocenjuje se, da se skupna davčna osnova od dohodkov iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti ne bo bistveno spremenila. Iz naslova sprememb 26. člena ZDoh-2 torej ni pričakovati pomembnejših sprememb finančnih učinkov na javna finančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Za izvajanje zakona ne bodo potrebna dodatna proračunska sredstva, saj so že zagotovljena v okviru predvidenih sredstev Finančne uprave Republike Slovenije.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

V pravnem redu Evropske unije na področju obdavčevanja dohodkov fizičnih oseb ni posebnih usklajevalnih pravil, zato se obdavčevanje dohodkov fizičnih oseb ne usklajuje s pravnim redom Evropske unije. Države članice EU svobodno oblikujejo sisteme obdavčevanja dohodkov fizičnih oseb, pri čemer morajo zagotavljati združljivost nacionalne zakonodaje s Pogodbo o delovanju Evropske unije.

Prikaz ureditve v drugih državah:²

5.1 Prikaz ureditve obravnave dohodkov iz zaposlitve, davčne stopnje ter olajšav v drugih pravnih sistemih

5.1.1 Avstrija

Rezidenti so obdavčeni od svetovnega dohodka ne glede na vrsto dohodka (v denarju ali v naravi).

Avstrija ima sedem dohodninskih razredov, in sicer: prvi davčni razred je tako imenovani ničti razred, nato sledijo davčni razredi z mejnimi stopnjami 20 %, 30 %, 42 %, 48 %, 50 % in zadnji davčni razred z mejno stopnjo 55 %. Ničti razred (dejansko pomeni davčno olajšavo, za rezidente in nekatere nerezidente) se nanaša na obdavčljivi dohodek do 11.000 EUR. Naslednjih 7.000 EUR je stopnja 20 %, naslednjih 13.000 EUR je stopnja 30 %, naslednjih 29.000 EUR je stopnja 42 %, naslednjih 30.000 EUR je stopnja 48 %, naslednjih 910.000 EUR je stopnja 50 %. Nad en milijon EUR dohodka pa je stopnja 55 % (ta stopnja se bo uporabljala do leta 2025).

Določena občasna plačila, ki so poleg redne plače prejeta enkrat ali v nekaj intervalih, imajo drugačno davčno obravnavo. Najpomembnejša so regres za letni dopust (angl. *holiday pay*) oziroma 13. plača in božičnica (angl. *christmas allowance*) oziroma 14. plača.

Regres za letni dopust in božičnica sta obdavčena s solidarnostno dajatvijo (ang. *solidarity surcharge*). Prejeti regres in/ali božičnica nista obdavčljiva do 620 EUR. Ti dohodki se obdavčijo le, če mesečna bruto

² Vir: IBFD Tax Research Platform: Country Tax Guides, junij 2022, <https://www.ibfd.org/>.

plača presega 24.380 EUR in znaša 6 % za naslednjih 24.380 EUR, 27 % za naslednjih 25.000 EUR, 35,75 % za naslednjih 33.333 EUR in 50 % za zneske, ki presegajo 83.333 EUR.

5.1.2 Nemčija

Rezidenti so zavezanci za dohodnino od njihovega svetovnega dohodka. Rezi denčnim zakonskim partnerjem, ki živijo skupaj, se dohodnina odmeri skupaj, razen če se odločijo za ločeno odmero dohodnine. Dohodnina se odmeri od davčne osnove po spodaj navedenih progresivnih stopnjah iz lestvice, ki ji je dodan 5,5-odstotni solidarnostni pribitek (angl. *solidarity surcharge*).

Prvi davčni razred je ničti razred, nato sledijo davčni razredi z mejnimi stopnjami 14 % do 23,97 %, 23,97 % do 42 %, 42 % in zadnji davčni razred z mejno stopnjo 45 %. Ničti razred se nanaša na obdavčljivi dohodek do 9.984 EUR, za obdavčljivi dohodek nad 9.985 EUR do 14.926 EUR je stopnja 14 % do 23,97 %, za obdavčljivi dohodek nad 14.927 EUR do 58.596 EUR je stopnja 23,97 % do 42 %, za obdavčljivi dohodek nad 58.597 EUR do 277.825 EUR je stopnja 42 % in za obdavčljivi dohodek nad 277.825 EUR je stopnja 45 %.

Regres (nem. *Urlaubsgeld*) in tudi božičnica (nem. *Weihnachtsgeld*) spadata med posebne dohodke (nem. *Sonderleistungen*) in se obdavčita enako kot drugi dohodki.

5.1.3 Hrvaška

Rezidenti so zavezanci za dohodnino od njihovega svetovnega dohodka.

Hrvaška ima dva davčna razreda, in sicer z mejnima stopnjama 20 % in 30 %. Do 360.000 HRK obdavčljivega dohodka je stopnja 20 %, nad 360.000 HRK obdavčljivega dohodka pa je stopnja 30 %. Poleg tega nekatere občine lahko naložijo dodatni davek na dohodek, in sicer od 10 % do 30 %, odvisno od števila prebivalcev. Najvišja stopnja tega dodatnega davka je trenutno v Zagrebu, in sicer 18 %. Davčni zavezanci rezidenti so upravičeni do osnovne osebne olajšave v višini 4.000 HRK mesečno. Upokojenci in osebe, ki prebivajo na območjih posebnega državnega pomena (I. in II. kategorija) ter na hribovitih in gorskih območjih, so prav tako upravičeni do osebne olajšave v višini 4.000 HRK mesečno.

Dohodek od nagrade za izvedbo v višini do 5.000 HRK ter posebni bonus (npr. božičnica, regres) do 3.000 HRK letno sta izvzeta iz obdavčitve. Od 1. januarja 2020 so zaposleni z letnim obdavčljivim dohodkom do 360.000 HRK ter stari 25 let ali manj upravičeni do 100 % znižanja davčne obveznosti, stari med 26 in 30 let, pa so upravičeni do 50 % znižanja.

5.2 Prikaz posebnih ureditev na področju obdavčitve dohodkov mladih

5.2.1 Portugalska

S proračunskim zakonom leta 2020 je bila uvedena nova ureditev za mlade zaposlene osebe. Dohodek iz zaposlitve (kategorija A) je delno izključen iz obdavčitve, če:

- je prejemnik dohodka star med 18 in 26 let,
- ni vzdrževani družinski član oziroma oseba,
- letni bruto dohodek ne presega 25.075 EUR.

Zgoraj navedeni režim velja samo v prvih 3 letih pridobivanja dohodka po letu zaključenega študija po zaključku stopnje izobrazbe, ki ustreza najmanj 4. stopnji nacionalnega ogrodja kvalifikacij (*Quadro Nacional de Qualificações*), in če da se to zgodi leta 2020 ali pozneje. Veljavna oprostitev znaša 30 %, 20 % oziroma 10 % doseženega dohodka v prvem, drugem in tretjem letu po zaključku študija.

5.2.2 Poljska

Na Poljskem je seznam oproščenih dohodkov obsežen in med drugim vključuje tudi dohodek iz pogodb o zaposlitvi ali storitev, ki ga pridobijo posamezniki, mlajši od 26 let, od 1. januarja 2021 pa tudi tisti, ki opravljajo študentsko ali absolventsko prakso, do zneska 85.528 PLN na leto.

5.3 Prikaz ureditve obdavčevanja dohodka iz oddajanja premoženja v najem

5.3.1 Avstrija

Obdavčljivi dohodek iz nepremičnin vključuje dohodek iz oddajanja v najem in zakup. Ta kategorija dohodka vključuje:

- dohodek iz oddajanja nepremičnin v najem in zakup ter pravice, ki jih urejajo pravila civilnega prava o nepremičninah;
- dohodek z oddajanja v najem ali zakup konglomeratov premoženja, zlasti premoženega poslovnega premoženja (za plačila iz najemov drugih premoženj), in
- dohodek od prodaje terjatev iz najemnin in zakupa, tudi če so del prejetega nadomestila za prodajo nepremičnine.

V primeru hiš, v katerih bivajo lastniki, domnevni dohodek od najemnin ni obdavčen. Če so deli hiše lastniško naseljeni, drugi deli pa so oddani v najem, se morajo stroški, uveljavljani kot odbitki, nanašati samo na najeti del. Če jasno razlikovanje med lastniškimi in najetimi deli hiše ni mogoče, je treba odbitke razdeliti na razumen način.

Za izračun dohodka iz nepremičnine veljajo posebna pravila, na primer:

- stroške, ki nastanejo zaradi redno ponavljajočih se popravil in vzdrževalnih del, je treba odšteti v letu plačila;
- stroški popravil in vzdrževanja, ki ne nastajajo redno, se lahko odštejejo v letu plačila ali na zahtevo sorazmerno porazdelijo na 15 let;
- amortizacija za izredno tehnično ali ekonomsko obrabo in s tem povezane stroške kot tudi izredne stroške, ki ne spadajo med stroške vzdrževanja, stroške obnove ali proizvodne stroške se lahko na zahtevo sorazmerno porazdelijo na 15 let (ta odbitek je bil uveden kot odziv na odločbo avstrijskega ustavnega sodišča, po kateri je protiustavno, da prenos izgub iz najema ni na voljo; odbitek velja za odmere od leta 2010);
- stroški večjih popravil in obnovitvenih del v zvezi s stanovanjskimi stavbami morajo biti sorazmerno porazdeljeni na 15 let (taki stroški niso odbitni, če so pokriti z oproščenimi subvencijami);
- izdatke za pridobitev, gradnjo ali dozidavo zgradbe je treba kapitalizirati in odšteti v obliki amortizacije. Kapitalizirati je treba tudi popravila in obnove v zvezi s pridobitvijo zgradbe. Enako velja za prenove, ki izboljšajo zgradbo (ali njene dele) do te mere, da bi jo na splošno obravnavali kot »drugačno« stavbo. Amortizacija je omejena na 1,5 % izdatkov letno;
- pri pridobitvi grajene nepremičnine, ki je oddana v najem ali zakup in oddaje, se predvideva, da se del v višini 40 % nabavne vrednosti grajene nepremičnine plača za zemljišče (to je, da se ne amortizira); vendar pa lahko davčni zavezanec predloži dokazilo, da v posameznem primeru velja drugo razmerje;
- redne dohodninske stopnje so progresivne. Skupne obdavčitve zakoncev ali gospodinjstev ni, ampak mora vsak član gospodinjstva vložiti svojo napoved. Veljavne davčne stopnje so od 0 % do 50 %.

5.3.2 Nemčija

Izračun dohodka iz naložb, vključno z dohodkom iz oddajanja v najem, se razlikuje od izračuna dohodka iz dejavnosti. Obdavčljivi dohodek je razlika med prejetimi plačili in z dohodki povezanimi stroški, plačanimi v ustreznem koledarskem letu. Odhodki v zvezi s prihodki so odbitni, če so utemeljeni. Obdavči se tako izračunani neto dohodek.

Dohodek iz nepremičnega premoženja je razvrščen kot dohodek iz oddajanja v najem iz skupine 6. Ta je opredeljen kot dohodek, ki izvira iz oddajanja nepremičnega premoženja v najem in zakup, zlasti nepremičnin, zgradb, delov stavb ali stanovanj, premoženj in avtorskih honorarjev, tretji stranki. Nemčija ne zaračunava nobenega davka na domnevni dohodek od stanovanj, v katerih bivajo lastniki. Če je plačilo

za stanovanje, ki se oddaja v stanovanjske namene, nižje od 50 % (66 % pred letom 2021) običajne vrednosti najemnine na lokalnem trgu, je treba predajo uporabe in koristi razdeliti na neodplačni del in del, ki mu pripada nadomestilo.

Obdavčljivi dohodek od najemnin iz skupine 6 so bruto prejete najemnine, zmanjšane za amortizacijo, hipotekarne obresti in druge stroške.

Davek od dohodka posameznikov se obračunava po progresivnih stopnjah. Veljavne davčne stopnje so od 0 % do 45 %. Od zneska izračunanega davka se obračuna solidarnostni pribitek v višini 5,5 %.

5.3.3 Hrvaška

Dohodki iz nepremičnin vključujejo prejemke iz oddajanja nepremičnin v najem ali zakup, iz oddajanja apartmajev, sob in ležišč popotnikom in turistom ter od organiziranja kampov, prejemke iz časovno omejenega odstopa avtorskih pravic, pravic industrijske lastnine in drugih premoženjskih pravic ter prejemke od odsvojitve nepremičnin in premoženjskih pravic.

Dohodnina od dohodkov iz oddajanja nepremičnin v najem ali zakup se plačuje mesečno v skladu s sklepom davčnega organa. Pri izračunu obdavčljivega dohodka iz najema ali zakupa nepremičnin je dovoljen 30-odstotni odbitek, ki predstavlja povezane stroške. Osebnosti olajšave se ne priznajo. Davek se plača po stopnji 10 % plus mestni pribitek (če obstaja).

Davčni zavezanec, ki daje nepremičnino v najem ali zakup, se lahko odloči za obdavčitev po pravilih, ki veljajo za dohodke iz dejavnosti. Taka obdavčitev velja za davkoplačevalce, ki plačujejo DDV ali katerih prejemki presegajo 300.000 HRK letno.

Dohodek iz oddajanja apartmajev, sob in ležišč popotnikom in turistom ter dohodek iz organiziranja kampov se lahko obdavči kot dohodek iz dejavnosti ali pod določenimi pogoji po pavšalni obdavčitvi. Pri dohodkih iz premoženjskih pravic se dohodnina plača z davčnim odtegljajem. V času odtegljaja se osebne olajšave ne priznajo. Pripadajoči dokumentirani stroški so dovoljeni z vložitvijo zahtevka do 15. januarja tekočega leta za preteklo leto.

5.3.4 Danska

Dohodek iz nepremičnine, ki ni glavno prebivališče zavezanca, je obdavčen kot osebni dohodek. Priznajo se stroški vzdrževanja.

Obdavčljivi dohodek iz oddajanja vikenda v najem se lahko po izbiri davčnega zavezanca izračuna kot:

- dohodek, zmanjšan za povezane dejanske stroške, vključno s stroški vzdrževanja in amortizacijo za pohištvo ter državnim davkom od premoženja za obdobje, v katerem je vikend oddan. V tem primeru lastnik plača državni davek od premoženja za vikend samo za obdobje, ko ni oddan v najem; ali
- dohodek, zmanjšan za olajšavo v višini 11.900 DKK v letu 2022. Tako izračunani dohodek se lahko dodatno zmanjša za 40 %, pri čemer tako znižanje nadomesti vse odbitke za stroške. V tem primeru lastnik plača državni davek od premoženja za kočjo tudi v času, ko jo oddaja. Če dohodek iz oddajanja v najem davčnim organom prijavi tretji ponudnik (npr. zastopnik za oddajo v najem) kot dohodek iz oddajanjem pisarn v najem, znaša olajšava 43.200 DKK v letu 2022.

Obdavčljivi dohodek iz oddajanja dela lastniške hiše v nastanitveni najem ali iz oddajanja hiše v najem za obdobje, krajše od enega leta, se lahko po izbiri davčnega zavezanca izračuna kot:

- dohodek, zmanjšan za povezane dejanske stroške, vključno s stroški vzdrževanja in amortizacijo za pohištvo ter državnim davkom od premoženja za obdobje, v katerem je hiša oddana. V tem primeru lastnik plača državni davek od premoženja za hišo samo za obdobje, ko ni oddana v najem; ali

- dohodek, zmanjšan za olajšavo v višini 11.900 DKK v letu 2022. Tako izračunani dohodek se lahko dodatno zmanjša za 40 %, pri čemer tako znižanje nadomesti vse odbitke za stroške. V tem primeru lastnik plača državni davek od premoženja za hišo tudi v času, ko jo oddaja. Če dohodek iz oddajanja v najem davčnim organom prijavi tretji ponudnik (npr. zastopnik za oddajo v najem) kot dohodek iz oddajanja pisarn v najem, znaša olajšava 43.200 DKK v letu 2022.

Lastnik plača državni davek od premoženja za hišo, ne glede na to, ali je del hiše oddan ali hiša oddana za manj kot eno leto.

V skupino dohodka iz kapitala je vključena tudi vrednost najema stanovanj, v katerih bivajo lastniki. Celotna državna davčna obveznost je seštev ek davkov, odmerjenih od pet različnih davčnih osnov. Stopnje za te skupine dohodka so različne. Stopnja od osebnega dohodka plus neto dohodka (a ne izgub) iz kapitala, ki ne presega 46.600 DKK, je 12,09 % za leto 2022, stopnja od osebnega dohodka, ki presega 552.500 DKK, in dohodka iz kapitala, ki presega 46.600 DKK (kapitalske izgube se ne priznajo), pa je 15 % za leto 2022.

5.3.5 Irska

V zvezi z nepremičninami, v katerih bivajo lastniki, domnevni dohodek ni predmet obdavčitve.

5.3.5.1 Stanovanjski najem

Na splošno je dohodek od oddajanja premoženja na Irskem v celoti obdavčen. Dohodek nastane, ko je zakonsko zapadel in ne, ko je plačan. Premije, prejete ob sklenitvi najema, krajšega od 50 let, se prav tako lahko obravnavajo kot delno sestavljene iz dohodka (ostanek se obravnava v skladu z zakonikom o davku na kapitalski dobiček); pavšalni zneski, ki so ekonomsko enakovredni premijam, se obravnavajo podobno. Plačila najemniku, da bi ga spodbudili k sklenitvi najema, so na splošno obdavčena kot dohodek (oddelek 98A TCA 1997), tako kot pavšalni zneski, prejeti za prodajo pravice do prejemanja prihodnjih najemnin.

S shemo »najema sob« se spodbuja lastnike stanovanj, da zagotovijo dodatno stanovanjsko nastanitev nepovezanim osebam. Shema deluje tako, da je iz obdavčitve izvzetih prvih 14.000 EUR dohodka iz oddajanja v najem, vključno z dohodkom od pomožnih storitev, in iz oddajanja v najem dela glavnega zasebnega prebivališča osebe. Z učinkom od 1. januarja 2019 velja minimalno obdobje najema 28 dni, tako da je iz sheme izključeno kratkoročno oddajanje. Sodelovanje v shemi ne vpliva na zahtevek lastnika stanovanja za olajšavo za hipotekarne obresti, olajšavo za glavno zasebno stanovanje pri davku od kapitalskih dobičkov ali upravičenost do olajšav pri t. i. *stamp duty*. Olajšava ne velja, če je soba oddana delodajalcu posameznika.

Dovoljeni stroški vključujejo najemnine in stroške vzdrževanja, popravil, zavarovanja in upravljanja prostorov, za katere na splošno veljajo načela, ki veljajo za izračunavanje dohodka iz poslovanja. Obresti na posojila, ki se uporabijo za nakup, popravilo ali izboljšavo stanovanjske nepremičnine, se na splošno odštejejo pri izračunu dohodka iz oddajanja v najem od 1. januarja 2019, dokler lastnik izpolnjuje zahteve za registracijo Odbora za zasebne stanovanjske najeme (prej je bila raven odbitka za obresti omejena). Obresti na posojila za nakup nepremičnine od zakonca ali civilnega partnerja se na splošno ne priznajo. Kakršen koli delež izdatkov v zvezi z uporabo lastnika ni davčno priznan strošek. Stroški pred oddajo v najem niso davčno priznani stroški, niti se najemnina ne plača za obdobje pred prvo vselitvijo najemnika v stavbo za namene obrti ali podjetja ali za bivanje, celo, če se je najem začel pred tem datumom. Kadar najemodajalec ne prejme najemnine, ki mu pripada, ker je postala neizterljiva ali se ji je odpovedal zaradi stiske, lahko zahteva odbitek za izgubljeno najemnino. Medtem ko se stroški, nastali pred oddajo, na splošno ne priznajo, se za določene stroške, nastale pred oddajo v najem prej praznih stanovanjskih prostorov, priznava časovno omejen odbitek. Za stroške stanovanjskih prostorov, ki so prazni najmanj 12 mesecev in se oddajajo najemnikom v času od dneva sprejetja zakona (tj. 25. december 2017) do 31. decembra 2024, velja davčna olajšava (do največ 5.000 EUR na prazen prostor). Izdatek je odbitni,

če je nastal v 12-mesečnem obdobju pred oddajo stanovanjske nepremičnine v najem in bi bil izdatek upravičen do odbitka, če bi nastal v obdobju oddajanja v najem. Ukrepi vključujejo tudi določbo o vračilu terjatev, v skladu s katero bo vsak zahtevani odbitek povrnjen, če v 4 letih po prvi oddaji nepremičnina ni več stanovanjski prostor. Stroški nakupa, gradnje ali predelave stanovanjske nepremičnine se praviloma ne priznajo.

5.3.5.2 Komercialni najem

Posamezniki, ki oddajajo industrijske zgradbe, lahko zahtevajo kapitalske olajšave, podobne tistim, ki so na voljo trgovcem, vendar ne pospešene amortizacije. Kakršen koli presežek kapitalskih olajšav nad dohodkom iz oddajanja v najem se lahko na splošno pobota s skupnim dohodkom do omejitve 31.750 EUR letno, razen če se nanašajo na počitniške hiše ali (v večini primerov) hotele. Olajšave za stavbo, kupljeno od družbe, se lahko na splošno izravnajo le z dohodkom iz oddajanja v najem te stavbe. Za te olajšave lahko veljajo omejitve olajšav za posameznike z visokimi dohodki.

Dobički in izgube pri oddajanju v najem se navadno seštevajo v vsakem davčnem letu. Čisto izgubo ali neporabljene kapitalske olajšave je mogoče prenesti v prihodnja leta za izravnavo z dohodkov iz oddajanja v najem; kapitalske olajšave tekočega leta je treba uporabiti prednostno pred izgubami, prenesenimi iz prejšnjih let.

V skladu s temi določbami se lahko povečane olajšave v zvezi s poslovno stavbo, ki je bila dana v najem, pobotajo le z najemnino, prejeta v zvezi z isto stavbo, v nasprotju s celotnim dohodkom posameznika. Če bi zahtevana doba za pospešeno olajšavo preseгла 10 let, bi se to obdobje skrajšalo na 7 let. Če se obdobje še ne bi končalo, bi se morebitne neizkoriščene izgube zmanjšale za 20 % in bi se lahko izkoristile le v preostalem 7-letnem obdobju. Poleg tega bi veljala splošna zgornja meja, v skladu s katero nobenih povečanih olajšav znotraj zgornjih kategorij ni dovoljeno prenašati po letu 2014.

Davčne stopnje so progresivne (20 in 40 %).

5.4. Prikaz ureditve obdavčevanja izplačanih vrednosti delnic ali deležev v primeru odsvojitve delnic ali deležev v okviru pridobivanja lastnih delnic oziroma deležev družbe

5.4.1 Danska

Kot dividende se obdavčijo tudi izplačila ob zmanjšanju kapitala družbe, razen če je pridobljeno dovoljenje za obdavčitev kot prenos delnic. Dovoljenje običajno zahteva, da je zmanjšanje kapitala izvedeno iz tehtnih poslovnih razlogov, na primer obstoj presežka kapitala zaradi prodaje poslovnega premoženja (CIR 72 z dne 17. 4. 1996).

Prenos delnic na družbo izdajateljico se prav tako obravnava kot dividenda, razen če je pridobljeno dovoljenje za obdavčitev kot prenos delnic (oddelek 16B LL). Prenos delnic zaposlenih (razen znatnih deležev), ki se lahko prenesejo na družbo le kot posledica zahtev za konsolidacijo skupine po zakonu o davku od dohodkov pravnih oseb, se ne obravnava kot dividenda. Na splošno veljajo enaka pravila za delnice, ki kotirajo na borzi.

5.4.2 Irska

Dividende, ki jih posamezniki rezidenti Irske prejmejo od družb rezidentov Irske, so na splošno obdavčljive z davčnim odtegljajem. Splošne zakonske ali davčne opredelitve dividend ni, vendar se na splošno razume kot pravilno odobrene razdelitve realiziranega dobička družbe svojim delničarjem oz. družbenikom.

V primeru rezidenčne tesno nadzorovane družbe (na splošno družba, ki jo obvladuje pet ali manj oseb, vključno z njihovimi povezanimi osebami) se ugodnosti za delničarje, ki niso obdavčene kot dohodek iz zaposlitve, in presežna plačila obresti nad predpisanimi omejitvami določenim delničarjem oziroma družbenikom/direktorjem prav tako obravnavajo kot dividende.

Nekatere druge transakcije z osnovnim kapitalom rezidenčne družbe v tesni lasti (na splošno družbe, ki jo obvladuje pet ali manj oseb in povezanih oseb), zaradi katerih (na splošno) davčni zavezanec neposredno ali posredno pridobi presežek iz sredstev družbe, se obravnavajo kot vir dividend. Izjema velja, če se delnice z dobičkom prodajo družbi izdajateljici in so izpolnjeni določeni pogoji ali če družba kotira na borzi in prodaja ni del sheme izogibanja davkom. Delnice, izdane namesto denarnih dividend, so obdavčene kot dohodek (oddelki 130–135, 173–186, 816 in 817 TCA 1997).

5.4.3 Italija

Zneski, ki jih prejmejo delničarji oziroma družbeniki kot razdelitev rezerv ali drugih postavk, ustvarjenih s presežnim kapitalom, vplačanim ob izdaji novih delnic oziroma deležev ali kvot, z izravnalnimi obrestmi, ki jih plačajo pridobitelji novih delnic oziroma deležev ali kvot, s sredstvi, ki jih nepovratno vplačajo delničarji oziroma družbeniki, ali z davka oproščenimi denarnimi prevrednotevalnimi rezervami, se ne obravnavajo kot dohodek. Podobno se dodatne (bonus) delnice ali povečanja nominalne vrednosti že izdanih delnic ali kvot ne štejejo za razdelitev dobička. Če zneski, prejeti kot razdelitve zgoraj navedenih rezerv ali postavk, presegajo davčno osnovo deleža posameznega davčnega zavezanca, se presežek šteje za dividendo in ustrezno obdavči.

Ne glede na namen družbe, ki deli dohodek, se rezerve iz dobička vedno obravnavajo, kot prvo razdeljene.

Zneski oziroma tržna vrednost premoženja, ki ga posamezni delničarji oziroma družbeniki prejmejo v primeru izstopa, zmanjšanja presežnega kapitala ali likvidacije družbe, predstavljajo dividende, če presegajo davčno osnovo deleža posameznega delničarja (47. člen TUIR).

5.4.4 Francija

Dohodek v obliki dividend zajema izključno razdelitve, ki jih opravijo subjekti, ki so zavezanci za davek od dohodkov pravnih oseb bodisi po zakonu (SA, SAS, SARL) bodisi po izbiri (SNC, SC itd.) (člen 108 CGI). Dobički drugih subjektov so obdavčeni neposredno v rokah njihovih posameznih družbenikov v kategoriji, ki ustreza dejavnosti subjektov (sorazmerno z deležem člana ne glede na to, ali so dobički dejansko izplačani ali ne) (člena 109 in 111 CGI).

Razdelitve vključujejo redne dividende (tj. zneske, izplačane iz evidentiranega dobička ali rezerv družbe, kot je določeno s sklepom družbenikov) ter obdavčljive domnevne razdelitve, kot so prihodki, ki niso umeščeni na rezervni račun ali niso vključeni v delniški kapital družbe, ali sredstva, ki so dana na razpologo družbenikom in niso izplačana iz prihodkov.

5.5 Prikaz ureditve obdavčevanja fizičnih oseb, ki opravljajo dejavnost in ugotavljajo svojo davčno osnovo na podlagi normiranih odhodkov v drugih pravnih sistemih

5.5.1 Avstrija

Avstrija ima možnost uveljavljanja normiranih odhodkov.

V dohodek iz dejavnosti se vključujeta dohodek iz poklicnih in drugih neodvisnih storitev ter dohodek iz trgovanja in poslovanja. Stroški, ki nastanejo v zvezi s pridobivanjem, zagotavljanjem in ohranjanjem obdavčljivega dohodka, se na splošno priznajo kot odbitek pri ugotavljanju davčne osnove.

Poslovni dobiček se lahko izračunava po dveh metodah – po metodi plačane realizacije ali po metodi nastanka poslovnega dogodka. Dobiček se izračunava za obdobje koledarskega leta, davčni zavezanec lahko zaprosi za spremembo davčnega obdobja, ki je različno od koledarskega leta.

Davčni zavezanci se lahko odločijo za uporabo poenostavljene metode plačane realizacije, če izpolnjujejo določene pogoje. Davčni zavezanci, ki jim ni treba voditi poslovnih knjig in jih ne vodijo prostovoljno in

katerih prihodki prejšnjega leta ne presegajo 220.000 EUR ter ki pridobivajo prihodke izključno iz trgovanja, poslovanja ali iz poklicnih storitev, lahko ugotavljajo svoje dohodke na podlagi normiranih odhodkov, namesto da bi odšteli dejanske odhodke. Taki odhodki se izračunajo kot odstotek od bruto prihodka in se na splošno gibljejo od 6 % (za dejavnost poučevanja in znanstveno dejavnost) do 12 % (za dohodek iz dejavnosti na splošno), največ pa za 12 % ali 6 % od 220.000 EUR. Poleg normiranih odhodkov lahko upoštevajo tudi dejanske odhodke pri naslednjih kategorijah: stroški prodaje, surovine, stroški polproduktov, plače, stroški obveznih prispevkov za socialna zavarovanja.

5.5.2 Italija

Italija ima možnost uveljavljanja normiranih odhodkov.

Mikro podjetja, ki uporabljajo poenostavljen računovodski sistem, se lahko odločijo za uporabo poenostavljene metode plačane realizacije.

Subjekti, ki izpolnjujejo pogoje:

- poslovni prihodki, zaslužen v preteklem davčnem letu, ne presegajo 65.000 EUR,
- stroški dela v preteklem davčnem letu ne presegajo 20.000 EUR in
- ni zavezanosti za DDV,

lahko ugotavljajo davčno osnovo z upoštevanjem normiranih odhodkov.

Znesek prejetih prihodkov se zmanjša za normirane odhodke, določene v odstotku od prihodkov (odstotek se razlikuje glede na dejavnost) ne glede na dejanske odhodke. Davčna stopnja je 5 % za prvih 5let nove dejavnosti oziroma v vseh drugih primerih 15 %.

5.5.3 Belgija

Belgija ima možnost uveljavljanja normiranih odhodkov za poklicne dejavnosti.

Normirane odhodke ki so priznani pri dohodkih iz zaposlitve, je mogoče uveljaviti tudi pri poklicnih dejavnostih (30 %, do največ 5.040 EUR), in sicer samo za tiste, ki vodijo knjige.

Za druge, ki opravljajo poklicne dejavnosti (ne vodijo poslovnih knjig), se normirani stroški določijo na naslednji način:

Bruto letni prihodek	Delež normiranih odhodkov na presežek prihodkov
do 6.410 EUR	28,7 %
6.411 EUR do 12.730 EUR	10 %
12.731 EUR do 21.190 EUR	5 %
21.191 EUR do 72.367,49 EUR	3 %
nad 72.367,49 EUR	0 %

Najvišji normirani odhodek je 4.430 EUR.

Dejanski stroški, ki presegajo normirani znesek, se lahko odštejejo. Obstajajo omejitve pri nekaterih stroških, na primer za avtomobile in reprezentance.

5.6 Prikaz ureditve obdavčitve dohodkov iz kmetijske in gozdarske dejavnosti

5.6.1 Avstrija

V Avstriji je davčna obravnava dohodkov fizičnih oseb iz kmetijske in gozdarske dejavnosti odvisna od ekonomske velikosti kmetije. Ta se preverja na podlagi enotne vrednosti kmetije, ki temelji na vrednotenju zemljišč glede na njihovo proizvodno sposobnost. Enotna vrednost vključuje tudi vrednost kmetijskih subvencij, ki imajo naravo dohodka.

Za kmetije, katerih enotna vrednost ne presega 75.000 EUR ter imajo največ 60 hektarov obdelovalne zemlje in 120 glav velike živine, velja popolnoma pavšalno ugotavljanje dohodkov. Za take kmetije se davčna osnova kot ocena dohodka določi v višini 42 % enotne vrednosti. V zadnjih nekaj letih se kmetijske subvencije tako ugotovljeni davčni osnovi dodajajo, vendar le v nekem odstotku, ki pa se postopoma zvišuje. Plačila, namenjena vlaganjem v dejavnost kmetijskega gospodarstva so dohodnine oproščena.

Kmetije z ocenjeno vrednostjo nad vrednostjo 75.000 EUR morajo voditi vsaj evidenco prihodkov, med katere se štejejo tudi kmetijske subvencije. Za kmetije z ocenjeno vrednostjo med 75.000 in 130.000 EUR in s prometom, manjšim od 400.000 EUR v zadnjih dveh letih, velja delno pavšalno ugotavljanje dohodkov z vodenjem evidence prihodkov in priznavanjem normiranih odhodkov v višini 70 % (80 % za živinorejske kmetije). Za vse kmetije z vrednostjo nad 130.000 EUR velja obveznost vodenja prihodkov in odhodkov, vendar imajo kmetije z vrednostjo med 130.000 in 150.000 EUR ter prometom, ki v zadnjih dveh letih ne presega 500.000 EUR, možnost dohodek ugotavljati na podlagi upoštevanja plačane realizacije.

Okoli 80 % vseh kmetij v Avstriji je obdavčenih na podlagi pavšalne davčne osnove.

5.6.2 Italija

V Italiji so vsi dohodki fizičnih oseb od kmetijske dejavnosti obdavčeni na podlagi pavšalne ocene dohodka kmetije, ki je določena na podlagi vrednosti zemljišč glede na proizvodni potencial in dejansko rabo (neke vrste katastrski dohodek). Dohodek od kmetijskih zemljišč se za odmero davka od dohodka deli na dva dela, in sicer na posestniški dohodek in kmetijski dohodek. Prvi se praviloma pripiše lastniku zemljišča, drugi pa osebi, ki zemljišče dejansko uporablja. V pavšalno davčno osnovo so teoretično kmetijske subvencije že vključene, kar pomeni, da se posebej ne obdavčujejo.

5.6.3 Nemčija

Za davčne namene se dohodek na kmetijah v Nemčiji ugotavlja na tri načine: na podlagi dvostavnega knjigovodstva, kakor ostale gospodarske družbe, na podlagi poenostavljenega sistema evidentiranja prejemkov in izdatkov ali v celoti pavšalno na podlagi s predpisom določenega pavšalnega dohodka. Katera metode ugotavljanja dohodka se upošteva, je odvisno od velikosti oziroma od enotne vrednosti kmetije.

Kmetije, ki imajo manj kot 20 hektarov ali manj kot 50 glav velike živine, lahko koristijo shemo pavšalne obdavčitve. Subvencije so obdavčene kot dodatni dohodek. Take kmetije so v Nemčiji v manjšini.

Kmetije z ocenjenim dohodkom do 60.000 EUR ali z ocenjeno vrednostjo do 25.000 EUR imajo možnost dohodek izkazovati na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov. Kmetije, ki presegajo navedene pragove, in takih je večina (okoli 60 %), so dolžne uporabljati standardna pravila knjigovodstva.

5.6.4 Hrvaška

Fizične osebe na Hrvaškem najpogosteje opravljajo kmetijsko in gozdarsko dejavnost v okviru družinskih kmetijskih gospodarstev ali kot samostojne osebe. Način obdavčitve dohodkov je odvisen od njihove ekonomske velikosti oziroma obsega prihodkov. Obvezno so zavezanci za dohodnino, kadar so prostovoljno ali obvezno v sistemu davka na dodano vrednost ali realizirajo letni promet v višini vsaj 80.500 HRK (okoli 10.700 EUR). Praviloma se dohodek ugotavlja na podlagi vodenja knjig kot razlika med prihodki in odhodki. Če kmetijsko gospodarstvo ustvari promet pod pragom za obvezen vstop v sistem DDV, lahko koristi pavšalni način obdavčitve. Zneske pavšalnega dohodka letno določi davčni organ v več razredih glede na obseg prihodkov. Kmetijske subvencije se všttevajo v davčno osnovo kot del prihodka.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Predlagane spremembe zahtevajo tudi spremembe nekaterih podzakonskih aktov. Seznam je naveden v poglavju 2.5 Podzakonski akti. Poleg tega bo morala Finančna uprava Republike Slovenije prilagoditi programsko podporo ter navodila in pojasnila davčnim zavezancem na svojih spletnih straneh.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Predlagane spremembe ne prinašajo dodatnih administrativnih obremenitev za zavezance.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki, in sicer za:

Predlog zakona nima posledic za okolje.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo, in sicer za:

Predlagane spremembe bodo vplivale na gospodarstvo na način, da bo s prenehanjem zmanjševanja prihodkov državnega proračuna iz dohodnine mogoče vplivati na prerazporeditev prihodkov in javnih storitev. S tem bo v državnem proračunu ostalo več sredstev, ki se bodo lahko prerazporedila na različna področja, tudi v razvoj gospodarstva. Navedeno je še zlasti pomembno v trenutnih negotovih časih, ko država zaradi druginje in negotovih razmer redno posega na področje gospodarstva, to pa zahteva tudi močno javnofinančno stabilnost. Le s stabilnimi javnimi financami in predvsem primerno davčno politiko lahko v časih, ko imamo negotove razmere, stabiliziramo investicijska pričakovanja. S tem bo mogoče ustvarjati spodbude, ki bodo zagotavljale ugodno investicijsko okolje in povečanje investicij za dvig produktivnosti.

Spremembe v sistemu ugotavljanja davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov bodo imele za posledico povečanje obremenitve določenih zavezancev. Vendar je ob tem treba poudariti, da je ob vrednotenju vplivov treba upoštevati, da se ob ohranitvi enostavnosti sistema zasleduje tudi povečanje pravičnosti sistema, in torej v večji meri obdavčevanje po ekonomski moči. Sistem normiranih odhodkov predstavlja pomembno spodbudo za uporabo nezakonitih praks na trgu dela in prilagajanja zavezancev s prikrievanjem dejanskega razmerja oziroma stanja. Posredno je cilj tudi pravičnejša participacija v sistemu uveljavljanja pravic iz javnih sredstev in sistemu socialnih zavarovanj.

Nadalje je treba poudariti, da se mnogi zavezanci, ki ugotavljajo davčno osnovo z upoštevanjem normiranih odhodkov (lahko bi vodili zgolj enostavne evidence), kljub temu odločijo za vodenje knjigovodstva, s čimer se potrjuje, da ni vedno glavni motiv za vstop v sistem normiranih odhodkov administrativna razbremenitev ter da tudi mali poslovni subjekti potrebujejo knjigovodske oziroma računovodske informacije za druge nedavčne, lastne namene. Nadalje je treba upoštevati, da v sistem vstopajo predvsem tisti iz storitvenih dejavnosti, ki so stroškovno neintenzivne (strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti, informacijske in komunikacijske dejavnosti, kulturne, razvedrilne in rekreacijske dejavnosti).

6.4 Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

Predlagane spremembe bodo vplivale na socialno področje tako, da bo s prenehanjem zmanjševanja odliva prihodkov državnega proračuna iz dohodnine mogoče vplivati na prerazporeditev prihodkov in javnih storitev. S tem bo v državnem proračunu ostalo več sredstev, ki se bodo lahko v skladu z zavezami v koalicijski pogodbi prerazporedila na različna področja, tudi na področje socialne varnosti.

Rešitvi znižanja splošne olajšave na letni ravni na 5.000 EUR (sicer zvišanja glede na leto 2022) in zvišanja skupnega dohodka, do katerega se rezidentu poleg splošne olajšave prizna tudi dodatna splošna olajšava (povečanje s 13.716,33 EUR na 16.000 EUR), v primerjavi z veljavno obdavčitvijo v letu 2022, pomenita, da se bo zavezancu, ki prejema dohodek v višini minimalne plače (leta 2022 ta znaša 12.893 EUR) in uveljavlja samo splošno olajšavo oziroma dodatno splošno olajšavo, znižala davčna obveznost za 478 EUR na letni ravni (na mesec približno 40 EUR). Prejemnik dohodka v višini povprečne plače (po zadnjih znanih podatkih SURS za april 2022 to pomeni 24.023 EUR na letni ravni) bo imel nižjo davčno obveznost za 130 EUR letno. Zavezanec z dohodkom dveh povprečnih plač bo imel na letni ravni davčno obveznost nižjo za 165 EUR. Pri zavezancu s tremi povprečnimi plačami se bo davčna obveznost na letni ravni znižala za 165 EUR.

Predvideva se vpliv na dejanski razpoložljiv dohodek določenih zavezancev, ki ugotavljajo davčno osnovo z upoštevanjem normiranih odhodkov. Prišlo bo do zmanjšanja, razen pri zavezancih s prihodki v davčnem letu, za katero se ugotavlja davčna osnova, do 35.000 EUR, ki bodo sami ali z zaposlenim delavcem izpolnjevali pogoj, da je pri zavezancu na podlagi delovnega razmerja ali samozaposlitve, obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovana vsaj ena oseba za polni delovni čas, neprekinjeno vsaj devet mesecev. Ob tem je treba poudariti, da je ugotavljanje davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov, odločitev samega zavezanca, torej bodo imeli zavezanci z višjimi dejanskimi odhodki od normiranih možnost odločitve za osnovni način določanja davčne osnove (z upoštevanjem dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov). S tem in dejstvom, da v osnovnem sistemu lahko uveljavljajo tudi olajšave, tako na ravni dohodka iz dejavnosti kot na ravni sintetične obdavčitve, bodo lahko preprečili znižanje razpoložljivega dohodka. Tisti, ki imajo dejanske odhodke nižje od normiranih, predlagana sprememba zgoj pomeni višjo stopnjo usklajenosti normiranega dohodka z dejanskim dohodkom zavezanca, kar pomeni večje približevanje obdavčevanju po ekonomski moči posameznika.

V primeru ukrepov v predlogu zakona, ki se nanašajo na spremembo višine odhodkov, ki se priznava pri ugotavljanju davčne osnove v sistemu normiranih odhodkov, bo to v primeru posameznika s prihodki v višini 15.000 EUR pomenilo enako davčno obveznost kot v sedanjem sistemu (600 EUR). Prav tako bo imel posameznik s prihodkom v višini 35.000 EUR enako obveznost kot v sedanjem sistemu, in sicer 1.400 EUR. Nad to višino prihodka pa se bo davčna obremenitev zvišala. Tako bo imel posameznik s prihodkom v višini 60.000 EUR po predlogu za 2.000 EUR višjo davčno obveznost, posameznik s prihodkom v višini 100.000 EUR pa bo imel davčno obveznost višjo za 5.200 EUR.

Zavezanec, pri katerem ni bila obvezno zavarovana v skladu z zakonom, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, na podlagi delovnega razmerja ali samozaposlitve vsaj ena oseba za polni delovni čas neprekinjeno najmanj devet mesecev in se po predlogu upoštevajo normirani odhodki v višini 40 % prihodkov, vendar ne več kot 20.000 EUR, bi pomenilo, da bi se davčna obveznost posamezniku s prihodkom v višini 15.000 EUR zvišala za 1.200 EUR, posamezniku s prihodkom v višini 25.000 EUR bi se davčna obveznost zvišala za 2.000 EUR, posamezniku s prihodkom 60.000 EUR bi se davčna obveznost zvišala za 4.000 EUR, posamezniku s prihodkom v višini 100.000 EUR pa bi se davčna obveznost zvišala za 4.000 EUR.

S predlagano spremembo davčne obravnave kmetijskih subvencij, ki imajo naravo plačil za težje pridelovalne razmere, se bo kmetom, ki uveljavljajo taka plačila, davčna osnova nekoliko povečala, vendar bodo kmetje na drugi strani deležni dodatnih oprostitev pri sklepanju zavarovanj za svoje pridelke, dodatno pa se bodo oprostitve razširile predvsem na mlade kmete in s tem spodbudile hitrejše pomlajevanje vodstev kmetij. Ob upoštevanju povprečnega kmečkega gospodinjstva v obdavčitvi, ki letno izkazuje nekaj nad 200 EUR katastrskega dohodka in manj kot 1.300 EUR obdavčljivih subvencij, se bo letna davčna osnova od subvencij povišala za manj kot 300 EUR, kar predstavlja okoli 60 EUR dodatne davčne obveznosti. Na večjih kmetijah bo dodatna davčna obveznost lahko znašala nekaj 100 EUR letno. Vendar se bo lahko kompenzirala skozi dodatno oprostitve za subvencije za zavarovalne premije, ki na večjih kmetijah praviloma predstavljajo znaten proizvodni strošek. Predlagana sprememba bo vplivala na

davčne obveznosti zavezancev za dohodnino, na obveznosti iz naslova pokojninskega in zdravstvenega zavarovanja ter tudi drugih socialnih prispevkov za zavezance, ki so za te namene zavarovani iz naslova kmetijske dejavnosti. Po drugi strani bo sprememba vplivala tudi na upravičenja iz naslova javnih sredstev. Vendar se ocenjuje, da nove rešitve bistvenih sprememb na teh področjih ne bodo prinesle.

Odprava možnosti vključevanja dohodkov iz kapitala in dohodkov iz oddajanja premoženja v najem v letno davčno osnovo bo negativno vplivala na zavezance, ki za zagotavljanje svoje eksistence dosegajo predvsem dohodke iz kapitala oziroma iz oddajanja premoženja v najem, s čimer se bo njihova davčna obveznost lahko povečala.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

Predlog zakona ne vpliva na dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic za druga področja:

Predlog zakona ne vpliva na druga področja.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

1. Predstavitev sprejetega zakona:

Za izvajanje zakona je pristojna Finančna uprava Republike Slovenije, ki bo na običajen način zagotovila tudi obveščanje zavezancev o novostih v predlogu zakona.

2. Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa:

Izvajanje zakona spremlja Ministrstvo za finance v skladu s svojimi pristojnostmi.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona:

/

6.9 Podatek o zunanjem strokovnjaku oziroma pravni osebi, ki je sodelovala pri pripravi predloga zakona (osebno ime in naziv fizične osebe ali firma in naslov pravne osebe), in znesku plačila za ta namen

Pri pripravi predloga zakona zunanji strokovnjaki oziroma pravne osebe niso sodelovali.

7. Prikaz sodelovanja javnosti pri pripravi predloga zakona:

Predlog zakona je bil objavljen na spletnem naslovu:

<https://e-uprava.gov.si/drzava-in-druzba/e-demokracija/predlogi-predpisov/predlog-predpisa.html?id=14500>.

Javna predstavitev, v kateri je bilo mogoče sporočiti mnenja, predloge in pripombe, se je začela 1. 8. 2022 in je trajala do 19. 8. 2022.

Mnenja, predloge in pripombo so podala gospodarska in sindikalna združenja, predstavniki zainteresirane in strokovne javnosti ter tudi posamezniki.

Pripombe so v navedenem roku podali:

- iConsult d.o.o.,
- Reprezentativne delodajalske organizacije, Trgovinska zbornica Slovenije, Gospodarska zbornica Slovenije, Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije, Združenje delodajalcev Slovenije in Združenje delodajalcev obrti in podjetnikov Slovenije,
- KSS Pergam,
- Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije,
- Zveze svobodnih sindikatov Slovenije in Konfederacije sindikatov javnega sektorja Slovenije,
- Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, Sindikat kmetov Slovenije, Zadružna zveze Slovenije, Zveza slovenske podeželske mladine in Zveza kmetov Slovenije,
- Gospodarska zbornica Slovenije,
- Združenje delodajalcev Slovenije,
- Slovenska zveza sindikatov Alternativa,
- AmCham Slovenija,
- Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije,
- Gospodarska zbornica Slovenije – Zbornica za poslovanje z nepremičninami, ZUN-Združenje upravnikov nepremičnin,
- Trgovinska zbornica Slovenije,
- Zbornica davčnih svetovalcev Slovenije,
- Klub slovenskih podjetnikov,
- Nacionalni svet invalidskih organizacij Slovenije,
- Center za informiranje, sodelovanje in razvoj nevladnih organizacij,
- Zveza reprezentativnih sindikatov Slovenije,
- Zveza slepih in slabovidnih Slovenije,
- FIABCI Slovenija – Slovensko nepremičninsko združenje,
- Davčno svetovalna zbornica Slovenije,
- 15 fizičnih oseb in
- 3 anonimne osebe.

Prejete pripombe so bile delno upoštevane.

Pri pripravi zakona so bile proučene vse pripombe in predlogi fizičnih oseb, zainteresirane javnosti in strokovne javnosti. Nekatero pripombe in predlogi so bili upoštevani, nekaterih pa ni bilo mogoče upoštevati, saj se nekateri niso nanašali na vsebine, ki so predmet tokratnih sprememb ZDoh-2. Nekateri predlogi in pripombe se niso skladali s cilji predloga zakona. Obširneje je poročilo o prejetih pripombah, predlogih in mnenjih ter odziv nanje vsebovano v prilogi Poročilo o prejetih pripombah, predlogih in mnenjih na predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini ter o njihovem upoštevanju – zainteresirana javnost.

Po opravljeni javni obravnavi je bil predlog zakona 24. avgusta 2022 in 7. septembra 2022 obravnavan na Strokovnem odboru za finance in gospodarstvo za obravnavo novele Zakona o dohodnini, novele Zakona o trošarinah, novele Zakona o davčnem postopku in novele Zakona o finančni upravi pri Ekonomsko-socialnem svetu, 26. avgusta 2022 pa tudi na Ekonomsko-socialnem svetu.

8. Navedba, kateri predstavniki predlagatelja bodo sodelovali pri delu državnega zbora in delovnih teles

- Klemen Boštjančič, minister, Ministrstvo za finance,
- mag. Saša Jazbec, državna sekretarka, Ministrstvo za finance,
- Tilen Božič, državni sekretar, Ministrstvo za finance,
- mag. Tina Humar, generalna direktorica Direktorata za sistem davčnih, carinskih in drugih javnih prihodkov, Ministrstvo za finance,
- mag. Petra Istenič, vodja Sektorja za sistem obdavčitve dohodkov in premoženja, Ministrstvo za finance,
- Meta Šinkovec, vodja Sektorja za analize in koordinacijo davčne politike, Ministrstvo za finance.

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o dohodnini (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 9/11 – ZUKD-1, 9/12 – odl. US, 24/12, 30/12, 40/12 – ZUJF, 75/12, 94/12, 96/13, 29/14 – odl. US, 50/14, 23/15, 55/15, 63/16, 69/17, 21/19, 28/19, 66/19 in 39/22) se v 26. členu 2. točka spremeni tako, da se glasi:

»2. dohodke, ki so izplačani za ukrepe kmetijske politike, vezane na izvajanje tehnologij, ki presegajo obvezne standarde, določene za posamezne ukrepe kmetijske politike s predpisi Evropske unije, in sicer:

- plačila iz sheme za podnebje, okolje in dobrobit živali, kot jih določa 31. člen Uredbe (EU) št. 2021/2115 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 2. decembra 2021 o določitvi pravil o podpori za strateške načrte, ki jih pripravijo države članice v okviru skupne kmetijske politike (strateški načrti SKP) in se financirajo iz Evropskega kmetijskega jamstvenega sklada (EKJS) in Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP), ter o razveljavitvi uredb (EU) št. 1305/2013 in (EU) št. 1307/2013 (UL L 435/1, 6. december 2021; v nadaljnjem besedilu: Uredba (EU) št. 2021/2115),
- plačila za izpolnjevanje okoljskih, podnebnih in drugih upravljavskih obveznosti, kot jih določa 70. člen Uredbe (EU) št. 2021/2115,
- plačila za naravne in druge omejitve, značilne za posamezno območje, kot jih določa 71. člen Uredbe (EU) št. 2021/2115, v višini 50 % plačila,
- plačila za slabosti, značilne za posamezno območje, ki izhajajo iz nekaterih obveznih zahtev, kot jih določa 72. člen Uredbe (EU) št. 2021/2115;«.

V 3. točki se podpičje nadomesti z vejico in doda besedilo, ki se glasi:

»ki vključujejo plačila, kot jih določa 73. člen Uredbe (EU) št. 2021/2115 ter plačila, kot jih določa 75. člen Uredbe (EU) št. 2021/2115, v delu, ki se izkazano namenijo dolgoročnim vlaganjem, vključno s poplačili deležev drugim upravičencem v skladu s pogodbo ob prevzemu kmetije s strani mladega kmeta, s katerimi mladi kmet pridobi osnovna sredstva kmetije, ki so lahko predmet podpore skladno s 73. členom Uredbe (EU) št. 2021/2115;«.

V 5. točki se podpičje nadomesti z vejico in doda besedilo, ki se glasi:

»ter plačila za sofinanciranje zavarovalnih premij;«.

2. člen

V 44. členu se v prvem odstavku 10. točka spremeni tako, da se glasi:

»10. nadomestilo za uporabo lastnih sredstev pri delu na domu v skladu s predpisi, ki urejajo delovna razmerja, pod pogojem, da je določeno s posebnimi predpisi ali na podlagi kolektivne pogodbe oziroma splošnega akta delodajalca, največ do višine 0,20 % zadnje znane povprečne letne plače zaposlenih v Sloveniji, preračunane na mesec, za vsak dan dela na domu.«.

V 12. točki se za besedilom »v denarju ali naravi« doda besedilo »največ dvakrat v koledarskem letu« ter črta besedilo »oziroma do višine 100 % povprečne mesečne plače delavca, vključno z nadomestili plače, izplačanih za zadnjih 12 mesecev pri delodajalcu, če je to za zavezanca ugodnejše«.

V tretjem odstavku se za besedo »mesečne« doda besedilo »oziroma letne«.

3. člen

V 48. členu se v tretjem odstavku v drugi alineji besedilo »za polni delovni čas, neprekinjeno najmanj pet mesecev« nadomesti z besedilom »na podlagi delovnega razmerja ali samozaposlitve za polni delovni čas, neprekinjeno najmanj devet mesecev«.

4. člen

Besedilo 59. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(1) Pri ugotavljanju davčne osnove zavezanca iz tretjega in četrtega odstavka 48. člena tega zakona se upoštevajo normirani odhodki, če je bila v davčnem letu, za katero se ugotavlja davčna osnova, pri zavezancu v skladu z zakonom, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, obvezno zavarovana na podlagi delovnega razmerja ali samozaposlitve vsaj ena oseba za polni delovni čas neprekinjeno najmanj devet mesecev, v naslednji višini:

Če znašajo prihodki iz dejavnosti, za leto, za katero se ugotavlja davčna osnova, v eurih		% prihodkov		
nad	do			
	35.000,00	80 %		
35.000,00	100.000,00	40 %	nad	35.000,00
100.000,00		0 %	nad	100.000,00

(2) Če v davčnem letu, za katero se ugotavlja davčna osnova, pri zavarovancu v skladu z zakonom, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, ni bila obvezno zavarovana na podlagi delovnega razmerja ali samozaposlitve vsaj ena oseba za polni delovni čas neprekinjeno najmanj devet mesecev, se pri ugotavljanju davčne osnove zavezanca iz tretjega in četrtega odstavka 48. člena tega zakona upoštevajo normirani odhodki v višini 40 % prihodkov, vendar ne več kot 20.000 eurov.

(3) Ne glede na prvi in drugi odstavek tega člena se za zavezance iz šestega odstavka 48. člena tega zakona upoštevajo normirani odhodki v višini 80 % prihodkov, vendar ne več kot 80.000 eurov na nosilca in na drugega člana kmečkega gospodinjstva, ki je vključen v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje kot kmet oziroma član kmečkega gospodinjstva.«.

5. člen

V 90. členu se v četrtem odstavku na koncu 5. točke pika nadomesti s podpičjem in doda nova, 6. točka, ki se glasi:

»6. izplačana vrednost delnic ali deležev v primeru odsvojitve delnic ali deležev v okviru pridobivanja lastnih delnic oziroma deležev družbe, razen v primeru, ko družba pridobiva lastne delnice na organiziranem trgu. Davčni zavezanec lahko v skladu z zakonom, ki ureja davčni postopek, uveljavlja zmanjšanje izplačane vrednosti za nabavno vrednost odsvojenih delnic ali deležev, ki se določi v skladu z 98. členom tega zakona. Če je dogovorjeno obročno izplačevanje vrednosti delnic ali deležev, se nabavna vrednost porazdeli med obroke sorazmerno njihovi višini. Če je davčni zavezanec delnice ali deleže družbe pridobival na različne datume, se šteje, da je odsvojil zadnje pridobljene delnice ali deleže. Odsvojitve delnic ali deležev po tej točki ne šteje za odsvojitve kapitala po poglavju III.6.3. tega zakona.«.

6. člen

V 101. členu se za petim odstavkom doda nov, šesti odstavek, ki se glasi:

»(6) Kadar je zavezanec pridobil delnico ali povečani delež oziroma osnovni vložek pri povečanju osnovnega kapitala iz sredstev družbe, se za čas pridobitve tako pridobljene delnice ali pridobljenega povečanega deleža oziroma osnovnega vložka šteje datum sklepa o povečanju osnovnega kapitala.«.

7. člen

V 109. členu se v prvem odstavku drugi stavek črta.

Sedmi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(7) Ne glede na prvi odstavek tega člena se v letno davčno osnovo od plačila za poslovno uspešnost všteta vsota tega dohodka, ki presega 100 % povprečne letne plače zaposlenih v Sloveniji, preračunane na mesec, za leto, za katero se dohodnina odmerja, po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije, zmanjšana za sorazmerni del prispevkov za socialno varnost, ki jih mora na podlagi posebnih predpisov plačevati delojemalec, glede na delež teh dohodkov, ki se všteta v davčno osnovo. V vsoto iz prejšnjega stavka se ne všteta posamezno izplačilo tega dohodka, za katerega niso izpolnjeni pogoji za davčno obravnavo po 12. točki prvega odstavka 44. člena tega zakona.«.

8. člen

V 111. členu se v prvem odstavku znesek »7.500 eurov« nadomesti z zneskom »5.000 eurov«.

V tretjem odstavku se znesek »13.316,83 eurov« nadomesti z zneskom »16.000 eurov« in besedilo »zmanjšanje = 18.700,38 eura – 1,40427 x skupni dohodek« nadomesti z besedilom »zmanjšanje = 18.761,40 eura – 1,17259 x skupni dohodek.«.

Šesti odstavek se črta.

9. člen

V 113. členu se za črtanim petim odstavkom doda nov, šesti odstavek, ki se glasi:

»(6) Rezidentu, prejemniku dohodka iz delovnega razmerja, se do dopolnjenega 29. leta starosti, vključno z letom, v katerem dopolni 29 let starosti, prizna zmanjšanje davčne osnove od dohodka iz delovnega razmerja v znesku 1.000 eurov letno. Olajšava se prizna sorazmerno glede na število mesecev delovnega razmerja v posameznem davčnem letu, pri čemer se upošteva vsak polni mesec zaposlitve.«.

10. člen

Besedilo 118. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(1) Z zakonom, ki ureja izvrševanje proračuna, se ob upoštevanju ciljev ekonomske politike vlade in po prehodnem posvetu vlade s socialnimi partnerji določi koeficient, s katerim se uskladijo zneski olajšav, določeni v 111. členu, prvem in osmem odstavku 112. člena, tretjem in šestem odstavku 113. člena, prvem in drugem odstavku 114. člena ter v prvem odstavku 117. člena tega zakona. Navedeni koeficient se mora določiti najmanj v višini 50 % rasti povprečnih mesečnih plač zaposlenih

v Sloveniji za mesec junij tekočega leta v primerjavi z mesecem junijem prejšnjega leta, po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije, če je ta pozitivna.

(2) Usklajene zneske olajšav, ob upoštevanju koeficienta, določenega v skladu s prejšnjim odstavkom in enačbo za določitev olajšave iz tretjega odstavka 111. člena tega zakona določi minister, pristojen za finance, najpozneje v decembru tekočega leta za naslednje leto, če je z zakonom, ki ureja izvrševanje proračuna, za naslednje leto določena uskladitev.«.

11. člen

V 122. členu se v prvem odstavku besedilo »45 %« nadomesti z besedilom »50 %«.

Drugi in tretji odstavek se spremenita tako, da se glasita:

»(2) Z zakonom, ki ureja izvrševanje proračuna, se ob upoštevanju ciljev ekonomske politike vlade in po predhodnem posvetu vlade s socialnimi partnerji določi koeficient, s katerim se uskladijo zneski neto letnih davčnih osnov iz prejšnjega odstavka; temu ustrezno se zneski dohodnine izračunajo. Navedeni koeficient se mora določiti najmanj v višini 50 % rasti povprečnih mesečnih plač zaposlenih v Sloveniji za mesec junij tekočega leta v primerjavi z mesecem junijem prejšnjega leta, po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije, če je ta pozitivna.

(3) Usklajene zneske iz prejšnjega odstavka, ob upoštevanju koeficienta, določenega v skladu s prejšnjim odstavkom, določi minister, pristojen za finance, najpozneje v decembru tekočega leta za naslednje leto, če je z zakonom, ki ureja izvrševanje proračuna, za naslednje leto določena uskladitev.«

12. člen

V 123. členu se v tretjem odstavku drugi stavek črta.

13. člen

Naslov poglavja »VII.A POSEBNA PRAVILA V ZVEZI Z UVELJAVLJANJEM ODLOČITVE ZAVEZANCA O VŠTEVANJU DAVČNIH OSNOV OD DOHODKOV IZ KAPITALA IN DOHODKOV IZ ODDAJANJA PREMOŽENJA V NAJEM V LETNO DAVČNO OSNOVO« in a131.a člen se črtata.

14. člen

V 135.č členu se stopnja »15 %« nadomesti s stopnjo »25 %«.

15. člen

V 142. členu se v prvem odstavku besedilo »0,5%« nadomesti z besedilom »1 %«.

Drugi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(2) Upravičenci do donacij iz namenitve dela dohodnine za posamezno leto so nevladne organizacije, politične stranke, šole in vrtci, reprezentativni sindikati, registrirane cerkve in druge verske skupnosti ter sestavni deli registriranih cerkva in drugih verskih skupnosti, ki na dan 31. decembra prejšnjega leta izpolnjujejo pogoje iz tega člena.«.

V četrtem odstavku se na koncu doda besedilo, ki se glasi:

»Za sestavne dele registriranih cerkva in drugih verskih skupnosti po drugem odstavku tega člena se štejejo sestavni deli registriranih cerkva ali drugih verskih skupnosti, ki so pridobili pravno osebnost po zakonu, ki ureja versko svobodo.«.

Za četrtrim odstavkom se dodata nova peti in šesti odstavek, ki se glasita:

»(5) Za šole in vrtce po drugem odstavku tega člena se štejejo pravne osebe, ki imajo v skladu z zakonom, ki ureja organizacijo in financiranje vzgoje in izobraževanja, ustanovljen šolski sklad oziroma sklad vrtca, ki sredstva iz sklada namenja tudi za udeležbo otrok, učencev in dijakov iz socialno manj spodbudnih okolij na dejavnostih, ki so povezane z izvajanjem javno veljavnega programa, vendar pa se ne financirajo v celoti iz javnih sredstev, če se tako zagotavljajo enake možnosti.

(6) Rezident lahko zahteva, da se šolam in vrtcem iz petega odstavka tega člena v okviru deleža dohodnine iz prvega odstavka tega člena nameni do 0,3 % dohodnine, odmerjene po tem zakonu, od dohodkov, ki se všttevajo v letno davčno osnovo.«.

Dosedanji peti odstavek postane sedmi odstavek.

Dosedanji šesti odstavek, ki postane osmi odstavek, se spremeni tako, da se glasi:

»(8) Organ, ki je v skladu z zakonom, ki ureja versko svobodo, pristojen za vodenje Registra cerkva in drugih verskih skupnosti v Republiki Sloveniji, organ, pristojen za izdajo potrdil o pravni osebnosti sestavnih delov registriranih cerkva in drugih verskih skupnosti, ter organ, ki je v skladu z zakonom, ki ureja politične stranke, pristojen za vodenje Registra strank, ministrstvu, pristojnemu za finance, brezplačno, enkrat letno zagotovi podatke iz teh registrov in iz izdanih potrdil o pravni osebnosti, potrebne za namene priprave seznama upravičencev do donacij.«.

Za dosedanjim sedmim odstavkom, ki postane deveti odstavek, se doda nov, deseti odstavek, ki se glasi:

»(10) Ministrstvo, pristojno za šolstvo, ministrstvu, pristojnemu za finance, brezplačno, enkrat letno zagotovi podatke o šolah in vrtcih iz petega odstavka tega člena, potrebne za namen priprave seznama upravičencev do donacij.«

Dosedanji osmi odstavek postane enajsti odstavek.

PREHODNE IN KONČNA DOLOČBA

16. člen

(uskladitev olajšav in lestvice za odmero dohodnine za leto 2023)

Ne glede na spremenjeni 118. člen ter spremenjena drugi in tretji odstavek 122. člena zakona se uskladitev olajšav in lestvice za odmero dohodnine za leto 2023 ne opravi.

17. člen

(uporaba nove 6. točke četrtega odstavka 90. člena zakona)

(1) Ne glede na 21. člen tega zakona se spremenjeni 90. člen zakona uporablja za davčno leto 2022, če se davčni zavezanec, ki je v letu 2022 prejel izplačilo vrednosti ali dela vrednosti delnic ali deležev v okviru pridobivanja lastnih delnic oziroma delnic družbe, v primeru, če so bile delnice ali deleži odsojeni v letih 2020 ali 2021, odloči, da se:

- od takega dohodka dohodnina izračuna in plača od davčne osnove iz nove 6. točke četrtega odstavka 90. člena zakona po stopnji iz prvega odstavka 132. člena zakona in se šteje kot dokončen davek, ter
- od tako izračunane dohodnine odšteje od takega dohodka izračunana in odtegnjena dohodnina oziroma akontacija dohodnine ali odmerjena akontacija dohodnine, ali pa da se ustrezni del dohodnine, ki jo je plačal od takega dohodka z virom izven Slovenije, odšteje od tako izračunane dohodnine skladno z IX. poglavjem zakona.

(2) Davčni zavezanec odločitev iz prejšnjega odstavka uveljavlja z vlogo, ki jo vloži najpozneje do 5. februarja 2023.

(3) Davčni organ odloči o vlogi iz prejšnjega odstavka v 60 dneh od dneva njene vložitve. Če je z odločbo ugotovljeno, da znesek med letom izračunane in odtegnjene dohodnine oziroma akontacije dohodnine ali odmerjene akontacije dohodnine presega davčno obveznost, ugotovljeno v skladu s prvo alinejo prvega odstavka tega člena, se razlika ne glede na zakon, ki ureja davčni postopek, vrne zavezancu. Zavezancu v primeru vračila razlike ne pripadajo obresti.

(4) Odločba davčnega organa iz prejšnjega odstavka ne posega v obveznost plačnika davka, vzpostavljeno z obračunom davčnega odtegljaja, s katerim je bila izračunana in odtegnjena dohodnina oziroma akontacija dohodnine.

(5) Če davčni organ vlogi iz drugega odstavka tega člena ugodi, se v primeru, ko se zavezanec odloči za vštevanje davčnih osnov od dohodkov iz kapitala in dohodkov iz oddajanja premoženja v najem v letno davčno osnovo skladno s prvim odstavkom 109. člena Zakona o dohodnini (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 9/11 – ZUKD-1, 9/12 – odl. US, 24/12, 30/12, 40/12 – ZUJF, 75/12, 94/12, 96/13, 29/14 – odl. US, 50/14, 23/15, 55/15, 63/16, 69/17, 21/19, 28/19, 66/19 in 39/22), v letno davčno osnovo všteva tudi davčna osnova od dohodka iz prvega odstavka tega člena.

(6) Nova 6. točka četrtega odstavka 90. člena zakona se ne uporablja za izplačila vrednosti ali dela vrednosti delnic ali deležev, odsvojenih pred letom 2020 ali v letu 2022.

18. člen

(spremembe Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini)

V Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini (Uradni list RS, št. 39/22) se:

- v 28. členu za besedilom »4.500 eurov« črtata vejica in besedilo »za davčno leto 2023 5.500 eurov in za davčno leto 2024 6.500 eurov« in
- v 29. členu črta drugi odstavek.

19. člen

(uporaba spremenjenega 26. člena zakona)

Ne glede na spremenjeni 26. člen zakona se za druge dohodke, izplačane na podlagi Uredbe (EU) št. 1305/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o podpori za razvoj podeželja iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP) in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1698/2005 (UL L 347 z dne 20. 12. 2013, str. 487), zadnjič spremenjene z Uredbo (EU) 2022/1033 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. junija 2022 o spremembi Uredbe (EU) št. 1305/2013 glede posebnega ukrepa za zagotovitev izjemne začasne podpore v okviru Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP) kot odziv na vpliv ruske invazije na Ukrajino (UL L št. 173 z dne 30. 6. 2022, str. 34), in Uredbe (EU) št. 1307/2013 (EU) Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o pravilih za neposredna plačila kmetom na podlagi shem podpore v okviru skupne kmetijske politike ter razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 637/2008 in Uredbe Sveta

(ES) št. 73/2009 (UL L št. 347 z dne 20. 12. 2013, str. 608), zadnjič spremenjene z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2022/42 z dne 8. novembra 2021 o spremembi prilog II in III k Uredbi (EU) št. 1307/2013 Evropskega parlamenta in Sveta glede nacionalnih in neto zgornjih mej za neposredna plačila za nekatere države članice za koledarsko leto 2022 (UL L št. 9 z dne 14. 1. 2022, str. 3), uporablja 26. člen Zakona o dohodnini (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 9/11 – ZUKD-1, 9/12 – odl. US, 24/12, 30/12, 40/12 – ZUJF, 75/12, 94/12, 96/13, 29/14 – odl. US, 50/14, 23/15, 55/15, 63/16, 69/17, 21/19, 28/19, 66/19 in 39/22).

20. člen
(prenehanje uporabe določb drugih zakonov)

Z začetkom uporabe spremenjenega 142. člena zakona se prenehajo uporabljati naslednje določbe zakonov v delu, ki se nanašajo na namenitev dela dohodnine za donacije:

1. drugi odstavek 135. člena Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Uradni list RS, št. 16/07 – uradno prečiščeno besedilo, 36/08, 58/09, 64/09 – popr., 65/09 – popr., 20/11, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 47/15, 46/16, 49/16 – popr., 25/17 – ZVaj, 123/21, 172/21, 207/21 in 105/22 – ZZNŠPP) in
2. prvi odstavek 60. člena Zakona o interventnih ukrepih za pomoč pri omilitvi posledic drugega vala epidemije COVID-19 (Uradni list RS, št. 203/20, 15/21 – ZDUOP, 82/21 – ZNB-C, 112/21 – ZNUPZ in 206/21 – ZDUPŠOP).

21. člen
(začetek veljavnosti)

(1) Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, razen 17. člena tega zakona, ki začne veljati 1. januarja 2023. Spremenjeni 44., 48., 59., 90., 109., 111., 113. in 123. člen, spremenjeno poglavje VII.A ter spremenjeni a131.a, 135.č in 142. člen pa se uporabljajo za davčna leta, ki se začnejo od vključno 1. januarja 2023.

(2) Do začetka uporabe spremenjenih 44., 48., 59., 90., 109., 111., 113. in 123. člena, spremenjenega poglavja VII.A ter spremenjenih a131.a, 135.č in 142. člena zakona se uporabljajo 44., 48., 59., 90., 109., 111., 113., in 123. člen, poglavje VII.A ter a131.a, 135.č in 142. člen Zakona o dohodnini (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 9/11 – ZUKD-1, 9/12 – odl. US, 24/12, 30/12, 40/12 – ZUJF, 75/12, 94/12, 96/13, 29/14 – odl. US, 50/14, 23/15, 55/15, 63/16, 69/17, 21/19, 28/19, 66/19 in 39/22).

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu

S posegom v 2. točko 26. člena Zakona o dohodnini (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 9/11 – ZUKD-1, 9/12 – odl. US, 24/12, 30/12, 40/12 – ZUJF, 75/12, 94/12, 96/13, 29/14 – odl. US, 50/14, 23/15, 55/15, 63/16, 69/17, 21/19, 28/19, 66/19 in 39/22; v nadaljnjem besedilu: ZDoh-2) se na novo ureja oprostitve za plačila, vezana na izvajanje nadstandardnih, okolju bolj prijaznih tehnologij na način, da se glede na novo vsebino in pravno podlago, ki jo ureja na ravni Evropske unije, eksplicitno navaja plačila za nove ukrepe kmetijske politike, kot jih določa nova finančna perspektiva za obdobje 2023-27 ter ureja Uredba (EU) 2021/2115 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 2. decembra 2021 o določitvi pravil o podpori za strateške načrte, ki jih pripravijo države članice v okviru skupne kmetijske politike (strateški načrti SKP) in se financirajo iz Evropskega kmetijskega jamstvenega sklada (EKJS) in Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP), ter o razveljavitvi uredb (EU) št. 1305/2013 in (EU) št. 1307/2013 (EU). S 1. januarjem 2023 posledično prenehajo veljati določbe Uredbe (EU) št. 1305/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o podpori za razvoj podeželja iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP) in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1698/2005 (UL L 347 z dne 20. 12. 2013, str. 487), zadnjič spremenjene z Uredbo (EU) 2022/1033 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. junija 2022 o spremembi Uredbe (EU) št. 1305/2013 glede posebnega ukrepa za zagotovitev izjemne začasne podpore v okviru Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP) kot odziv na vpliv ruske invazije na Ukrajino (UL L št. 173 z dne 30. 6. 2022, str. 34), in Uredbe (EU) št. 1307/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. december 2013 o pravilih za neposredna plačila kmetom na podlagi shem podpore v okviru skupne kmetijske politike ter razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 637/2008 in Uredbe Sveta (ES) št. 73/2009 (UL L št. 347 z dne 20. 12. 2013, str. 608), zadnjič spremenjene z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2022/42 z dne 8. novembra 2021 o spremembi prilog II in III k Uredbi (EU) št. 1307/2013 Evropskega parlamenta in Sveta glede nacionalnih in neto zgornjih mej za neposredna plačila za nekatere države članice za koledarsko leto 2022 (UL L št. 9 z dne 14. 1. 2022, str. 3),, na kateri se nanašajo oprostitve, določene v 2. točki 26. člena ZDoh-2. Spremembe 26. člena ZDoh-2 so torej potrebne zaradi spremenjenih pravnih podlag, na katerih bodo temeljili ukrepi kmetijske politike v obdobju 2023-27.

Sprememba se predlaga tudi zaradi po letu 2016 prenovljene metodologije izračuna katastrskega dohodka, ki je prej slonela na intenzivnih tehnologijah, po novem pa sloni na povprečnem stanju in torej v izračun katastrskega dohodka že vključuje tudi vpliv višjih stroškov oziroma nižjih pridelkov zaradi pridelave z okolju bolj prijaznimi tehnologijami (ponder je sicer majhen), zaradi česar argumenti, ki so bili razlog za ureditev oprostitve za plačila, ki nadomeščajo višje stroške ali izpad prihodkov zaradi zahtevnejših tehnologij, izgublajo na svoji moči. Posebej to velja za plačila za težje pridelovalne razmere, saj so te že primerno upošteevane v okviru ugotavljanja katastrskega dohodka in torej oprostitvev dohodnine za podpore takemu kmetovanju predstavlja dvakratno upoštevanje istih stroškov pridelave.

Dodatno se v 26. členu ZDoh-2 ureja določba, ki je bolj pojasnjevalne narave, vendar bistvena za pravilno izvajanje določbe o oprostitvi podpor za naložbe glede na njihovo ekonomsko vsebino. In sicer se 3. točka 26. člena ZDoh-2, poleg tega da se jasno nasloni na ustrezno pravno podlago v Uredbi (EU) št. 2021/2115, dopolnjuje s pojasnilom, da se kot podpore naložbam štejejo tudi podpore za vzpostavitev gospodarstev mladih kmetov, ki se dokazano namenijo poplačilu deležev drugih upravičencev do premoženja kmetije, če tako izhaja iz pogodbe o prevzemu, in se plačila nanašajo na pridobitev osnovnih sredstev kmetije.

Na novo pa se v 5. točko v 26. člena ZDoh-2 dodaja tudi oprostitvev za podpore subvencioniranju zavarovalnih premij, s čimer se želi tudi skozi davčno politiko spodbuditi večji obseg zavarovanj

kmetijskih pridelkov in živali s ciljem tudi s tem v večji meri ublažiti posledice podnebnih sprememb v kmetijski pridelavi.

K 2. členu

S spremembo 10. točke prvega odstavka 44. člena ZDoh-2 se spreminjajo pogoji za nevrševanje nadomestila za uporabo lastnih sredstev pri delu na domu v davčno osnovo in višina nadomestila, ki se ne vrševa v davčno osnovo. Odpravlja se pogoj, da nadomestilo delodajalec določi na podlagi izračuna realnih stroškov, ter pogoj, da gre za sredstva, ki so značilna, nujna in običajna za opravljanje določenega dela. Črta se tudi omejitev višine, ki je določena z vezavo na mesečno plačo delojemalca (do višine 5 % mesečne plače delojemalca). Višina neobdavčenega dela se določa v pavšalni višini.

To pomeni znatno poenostavitev pri določanju višine neobdavčenega dela in odpravlja glede na naravo stvari neprimerno vezavo omejitve na višino delojemalčeve plače.

Predlaga se, da se v davčno osnovo od dohodka iz delovnega razmerja ne vrševa nadomestilo za uporabo lastnih sredstev pri delu na domu do višine 0,20 % zadnje znane povprečne letne plače zaposlenih v Sloveniji, preračunane na mesec, za vsak dan dela na domu.

Nadomestilo za uporabo lastnih sredstev za delo na domu se do navedene višine ne vrševa v davčno osnovo dohodka iz delovnega razmerja pod pogoji, da:

- je delavec dejansko delal na domu,
 - je delo na domu organizirano v skladu s predpisi, ki urejajo delovna razmerja, in
 - je nadomestilo za delo na domu določeno s posebnimi predpisi ali na podlagi kolektivne pogodbe oziroma splošnega akta delodajalca.

Ob upoštevanju povprečne letne plače zaposlenih v Sloveniji za leto 2021, preračunane na mesec (1.969,59 EUR), bi znašala višina neobdavčenega nadomestila za dan dela na domu 3,94 EUR, kar je pri 21 dnevih dela na domu v mesecu 82,74 EUR na mesec.

Pri določanju višine neobdavčene višine se sledi načelu, da se iz obdavčitve izključijo prejeta nadomestila do višine, ki odraža stroške, ki jih ima delavec z uporabo lastnih sredstev pri delu na domu, upošteva se dejstvo, da mora v skladu z Zakonu o delovnih razmerjih (ZDR-1) delodajalec delavcu zagotoviti vsa potrebna sredstva in delovni material, da lahko nemoteno izpolnjuje svoje delovne obveznosti, ter dejstvo, da je določitev višine obravnavanega nadomestila prepuščena dogovoru med delavcem in delodajalcem brez splošnih usmeritev in pravil glede določanja višine. Za potrebe davčne obravnave se zaradi zagotovitve enake obravnave vseh v podobnih položajih in preprečitve uporabe izplačil obravnavanih nadomestil za izplačilo plačil za delo določijo natančnejša pravila, pogoji in omejitve, do katerih se obravnavana izplačila ne vrševajo v davčno osnovo.

Visoko postavljen neobdavčen del bi deloval v smeri spodbude, da se zagotavljanje sredstev in materiala za delo s strani delodajalca, ki je osnovna značilnost delovnega razmerja, nalaga delavcu oziroma bi predstavljal možnost neobdavčenega izplačevanja dela plačila za delo prek nadomestila za uporabo lastnih sredstev na domu. Treba je zasledovati cilj, da delodajalec v čim večji meri zagotavlja sredstva in material za delo. Določenih sredstev za delo delodajalec delavcu na domu nima možnosti zagotoviti – dodatni stroški gospodinjstva (npr. elektrika, plin, ogrevanje) – ali ni smiselno, da jih zagotavlja, ker delavec z njimi že razpolaga, ker so splošno potrebna sredstva tudi v privatnem življenju delavca (npr. telekomunikacijska oprema, prostor, miza, stol). Uporaba računalniške in telekomunikacijske opreme, ki jo delodajalec zagotovi delavcu tudi za privatne namene, pa se tudi ne šteje za boniteto po ZDoh-2 in se posledično tudi prizna kot davčno priznan odhodek. Pri določanju višine nadomestila, ki se ne vrševa v davčno osnovo, je torej treba upoštevati obveznost delodajalca po ZDR-1, po kateri mora delavcu zagotoviti vsa potrebna sredstva in delovni material, da lahko nemoteno izpolnjuje svoje obveznosti, torej se pri določanju višine, do katerega se

nadomestilo ne všteva v davčno osnovo, upoštevajo samo tisti stroški v zvezi s pogoji, sredstvi oziroma materialom za delo, ki jih delodajalec po naravi stvari ne more zagotoviti (npr. elektrika, voda, ogrevanje).

Spremembe 12. točke prvega odstavka 44. člena ZDoh-2 uvajajo dodaten pogoj za ugodnejšo davčno obravnavo dohodka iz naslova plačila za poslovno uspešnost, in sicer da se lahko tak dohodek izplača največ dvakrat v koledarskem letu. Če bo dohodek, ki bo delavcu izplačan za namene poslovne uspešnosti, izplačan večkrat oziroma niso izpolnjeni drugi pogoji iz te točke, se tak dohodek za potrebe obdavčitve dohodkov z dohodnino ne bo obravnaval kot plačilo za poslovno uspešnost, ampak ustrezno drugače (npr. kot plača, boniteta).

Dodatno se odpravlja možnost davčno ugodnejše obravnave dohodka iz naslova plačila za delovno uspešnost v višini 100 % povprečne plače delavca (ki je višja od 100 % povprečne plače zaposlenih v Sloveniji) in se ohranja splošna višina neobdavčenega dela, to je 100 % povprečne mesečne plače zaposlenih v Sloveniji.

K 3. členu

S spremembo tretjega odstavka 48. člena ZDoh-2 se jasneje določa pogoj za vstop oziroma obstoj v sistemu normiranih odhodkov, ki je vezan na socialno zavarovanje zavezanca ali pri njem zaposlene osebe, ter podaljšuje obdobje nepretrgane vključenosti v zavarovanje.

Po predlogu bo zavezanec lahko pri ugotavljanju davčne osnove davčnega leta upošteval normirane odhodke v primeru, da prihodki v davčnem letu, pred davčnim letom, v katerem želi ugotavljati davčno osnovo z upoštevanjem normiranih odhodkov, presegajo 50.000 EUR in ne presegajo 100.000 EUR, če je bila v davčnem letu pred tem davčnim letom pri zavezancu v skladu z zakonom, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, na podlagi delovnega razmerja ali samozaposlitve obvezno zavarovana vsaj ena oseba za polni delovni čas, neprekinjeno najmanj devet mesecev. Pogoj neprekinjene vključenosti v zavarovanje se torej podaljšuje s 5 mesecev na 9 mesecev. Poleg tega se jasno določi, da se za zavarovanje za polni delovni čas šteje zavarovanje na podlagi delovnega razmerja (14. člen Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju; v nadaljnjem besedilu: ZPIZ-2) in samozaposlitve (15. člen ZPIZ-2). Pogoj je torej izpolnjen, če je zavezanec sam zavarovan neprekinjeno vsaj 9 mesec za polni delovni čas na podlagi samozaposlitve ali ima zaposlenega delavca, ki je na podlagi tega delovnega razmerja vključen v zavarovanje neprekinjeno vsaj 9 mesecev za polni delovni čas.

K 4. členu

S spremenjenim 59. členom ZDoh-2 se določajo nove višine normiranih odhodkov, priznanih v sistemu določanja davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov. Višina priznanih normiranih odhodkov se določi v odvisnosti od doseženih prihodkov in obveznega zavarovanja po zakonu, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, pri zavezancu (v zvezi z dejavnostjo zavezanca), v davčnem letu, za katerega se ugotavlja davčna osnova.

S prvim odstavkom je določena višina normiranih dohodkov za zavezanca, ki v davčnem letu, za katero se ugotavlja davčna osnova, izpolnjujejo pogoj, da je pri zavezancu v skladu z zakonom, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, obvezno zavarovana na podlagi delovnega razmerja ali samozaposlitve vsaj ena oseba za polni delovni čas neprekinjeno najmanj devet mesecev. Ta pogoj je izpolnjen, ko pogoj izpolnjuje zavezanec sam (zavarovanje na podlagi samozaposlitve) ali z zaposlenim delavcem (delavec na podlagi delovnega razmerja pri zavarovancu izpolnjuje pogoj zavarovanja). V tem primeru se upoštevajo normirani odhodki v višini 80 % prihodkov na prihodke do 35.000 EUR, v višini 40 % prihodkov na prihodke nad 35.000 EUR do 100.000 EUR, ter v višini 0 % na prihodke nad 100.000 EUR. Najvišja dopustna priznana višina normiranih odhodkov tako znaša 54.000 EUR.

Z drugim odstavkom je določena višina normiranih odhodkov za zavezanca, ki ne izpolnjuje pogoja po prvem odstavku tega člena, torej pri zavezancu ni bila obvezno zavarovana v skladu z zakonom, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, na podlagi delovnega razmerja ali samozaposlitve vsaj ena oseba za polni delovni čas neprekinjeno najmanj devet mesecev. Pri teh zavezancih se pri ugotavljanju davčne osnove upoštevajo normirani odhodki v višini 40 % prihodkov, vendar ne več kot 20.000 EUR.

S tretjim odstavkom 48. člena je določena izjema pri določanju maksimalne višine priznanih normiranih odhodkov za zavezanca iz šestega odstavka 48. člena ZDoh-2 (za člana kmečkega gospodinjstva, ki se je odločilo za ugotavljanje davčne osnove od dohodka iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti po pravilih za dohodke iz dejavnosti). Maksimalno priznana višina normiranih odhodkov se ohrani na 80.000 EUR na nosilca in na drugega člana kmečkega gospodinjstva, ki je vključen v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje kot kmet oziroma član kmečkega gospodinjstva.

K 5. členu

S predlagano dopolnitvijo četrtega odstavka 90. člena ZDoh-2 se, podobno, kot je že veljalo pred 1. januarjem 2022, določa, da se kot dividenda obdavčuje tudi izplačana vrednost delnic ali deležev v primeru odsvojitve delnic ali deležev v okviru pridobivanja lastnih delnic oziroma deležev družbe, razen ko družba pridobiva lastne delnice na organiziranem trgu.

Predlagana rešitev tako sledi rešitvi, ki je bila uvedena z novelo ZDoh-2V in se je začela uporabljati 1. januarja 2020, odpravljena pa je bila z novelo ZDoh-2Z, in sicer s 1. januarjem 2022.

Ker se je v praksi izkazalo, da se vrednosti delnic ali deležev v okviru pridobivanja lastnih delnic ali deležev družbe izplačujejo tudi obročno, je v določbo dodan nov stavek, ki jasneje opredeljuje ugotavljanje davčne osnove v teh primerih. Tako se v primerih, ko je dogovorjeno obročno izplačevanje delnic ali deležev, posamezni obrok izplačila zmanjša za sorazmerni del nabavne vrednosti odsvojenih delnic ali deležev, ki se izračuna glede na delež tega obroka v skupnem izplačilu vrednosti delnic ali deležev.

17. člen predloga zakona vsebuje prehodno določbo v zvezi z obdavčevanjem v letu 2022 prejetih izplačil vrednosti delnic ali deležev, odsvojenih v okviru pridobivanja lastnih delnic oziroma deležev družbe v letih 2020 in 2021, ter določa, za katera obročna izplačila se predlagana nova 6. točka četrtega odstavka 90. člena zakona ne uporablja.

K 6. členu

Z novim šestim odstavkom 101. člena ZDoh-2 se – zaradi večje jasnosti in odpravi kakršnih koli dvomov o tem, kateri datum šteje za čas pridobitve v okviru povečanja osnovnega kapitala iz sredstev družbe povečanega deleža oziroma osnovnega vložka družbenika, ki jih poraja novejša in nasprotujoča si sodna praksa (kar je podrobneje opisano v 1. točki gradiva predloga zakona – Ocena stanja in razlogi za sprejem predloga zakona) – posebej določa čas pridobitve kapitala ali dela kapitala (delnic ali deležev) v primerih, ko je bil osnovni kapital povečan iz sredstev družbe. Navedeno pomeni, da se v teh primerih čas pridobitve kapitala ne bo več določal v skladu s splošnimi pravili iz prvega odstavka 101. člena ZDoh-2, temveč v skladu s posebnim pravilom iz novega šestega odstavka 101. člena ZDoh-1. Besedilo novega šestega odstavka sledi besedilu četrtega odstavka 98. člena ZDoh-2, v katerem je opredeljena nabavna vrednost delnice ali povečanega deleža oziroma osnovnega vložka, pridobljenega pri povečanju osnovnega kapitala iz sredstev družbe.

Čas pridobitve se v primerih, ko je bil osnovni kapital povečan iz sredstev družbe, opredeljuje podobno kot v primerih, ko je bil osnovni kapital povečan z vložki delničarjev/družbenikov. Po splošnih pravilih

iz prvega odstavka 101. člena ZDoh-2 se v primerih, kadar so dosedanji delničarji oziroma družbeniki pridobili delnice oziroma deleže pri povečanju osnovnega kapitala z njihovimi vložki, za čas pridobitve tako pridobljenih delnic ali deležev šteje datum sklepa organa o povečanju osnovnega kapitala z vložki, kar v primerih, ko je vpis takega sklepa v register konstitutivne narave (kot praviloma izhaja iz določb ZGD-1), pomeni datum vpisa sklepa o povečanju osnovnega kapitala z vložki v register.

Podobno se z novim šestim odstavkom določa, da se v primeru, kadar je zavezanec pridobil delnico ali povečani delež oziroma osnovni vložek pri povečanju osnovnega kapitala iz sredstev družbe, za čas pridobitve tako pridobljene delnice ali pridobljenega povečanega deleža oziroma osnovnega vložka šteje datum sklepa o povečanju osnovnega kapitala. Določba terminološko sledi vsebini 102. člena ZDoh-2, ki opredeljuje čas odsvojitve kapitala, med drugim tudi čas odsvojitve v primeru zmanjšanja osnovnega kapitala. Navedeno pomeni, da se z novim šestim odstavkom jasno določa, da se za čas pridobitve v primerih, kadar so dosedanji delničarji oziroma družbeniki pridobili delnice oziroma deleže pri povečanju osnovnega kapitala iz sredstev družbe, za čas pridobitve tako pridobljenih delnic ali deležev šteje datum sklepa organa o povečanju osnovnega kapitala iz sredstev družbe, kar v primerih, ko je vpis takega sklepa v register konstitutivne narave (kot praviloma izhaja iz določb ZGD-1), pomeni datum vpisa sklepa o povečanju osnovnega kapitala iz sredstev družbe v register.

Z novim šestim odstavkom 101. člena ZDoh-2 se tako posredno tudi jasneje določa, da se vsako povečanje osnovnega kapitala iz sredstev družbe, podobno kot v primeru povečanja osnovnega kapitala z vložki družbenikov, za namene obdavčevanja z dohodnino šteje kot samostojna (tj. ločena oziroma nova) pridobitev kapitala delničarjev/družbenikov. To pomeni, da se tudi v primeru, ko se pri povečanju osnovnega kapitala družbe z omejeno odgovornostjo iz sredstev take družbe osnovni vložki dosedanjih družbenikov povečajo v sorazmerju z njihovimi poslovnimi deleži v dosedanjem osnovnem kapitalu (peti odstavek 517. člena ZGD-1), tako povečanje za namene obdavčevanja z dohodnino šteje za samostojno (tj. ločeno oziroma novo) pridobitev istovrstnega kapitala družbenikov (tj. deležev družbenikov v družbi), v zvezi s katerim se vodi evidenca zaloga kapitala po metodi zaporednih cen (FIFO).

K 7. členu

S spremembo prvega odstavka 109. člena ZDoh-2 se odpravlja možnost, da se zavezanec, ki dosega dohodke iz kapitala in dohodke iz oddajanja premoženja v najem, odloči, da se ta dohodek všteva v letno davčno osnovo.

Sedmi odstavek 109. člena ZDoh-2 je povezan s spremembo 12. točke prvega odstavka 44. člena ZDoh-2, ki spreminja določene pogoje za ugodnejšo davčno obravnavo dohodka iz naslova plačila za poslovno uspešnost, zato so potrebne tudi ustrezne prilagoditve te določbe. V letno davčno osnovo se bo na podlagi spremenjenega sedmega odstavka 109. člena ZDoh-2 vštevala vsota dohodkov iz naslova plačila za poslovno uspešnost, ki presegajo 100 % povprečne letne plače zaposlenih v Sloveniji, preračunane na mesec, za leto, za katero se dohodnina odmerja, in sicer na primerljiv način, kot je že veljalo v davčnih letih 2020 in 2021 ter kot velja za regres za letni dopust. Letna davčna osnova od navedenih dohodkov se bo zmanjšala za prispevke za socialno varnost, ki jih mora na podlagi posebnih predpisov plačevati delojemalec, glede na delež teh dohodkov, ki se vštevajo v davčno osnovo.

Podatek o povprečni letni plači zaposlenih v Sloveniji se črpa iz podatkov Statističnega urada Republike Slovenije. V vsoto dela plače za poslovno uspešnost se ne všteva posamezno izplačilo teh dohodkov, za katerega niso izpolnjeni pogoji za davčno obravnavo po 12. točki prvega odstavka 44. člena ZDoh-2. V letno davčno osnovo rezidenta se tako vštevajo samo dohodki, ki izpolnjujejo pogoje iz 12. točke prvega odstavka 44. člena ZDoh.

K 8. členu

Sprememba prvega odstavka 111. člena ZDoh-2 pomeni znižanje višine splošne olajšave s 7.500 EUR (ki bi se po veljavnem ZDoh-2 začela uporabljati za davčno leto 2025) na 5.000 EUR.

S spremembo tretjega odstavka se zvišuje znesek skupnega dohodka, do katerega so zavezanci upravičeni poleg splošne olajšave tudi do dodatne splošne olajšave. Skupni dohodek se dviguje s 13.716,33 EUR, ki velja za leto 2022, na 16.000 EUR. Temu ustrezno se spreminja tudi enačba za določitev dodatne splošne olajšave, in sicer je po novem zmanjšanje enako $18.761,40 \text{ EUR} - 1,17259 \times \text{skupni dohodek}$.

Črtanje šestega odstavka je povezano s predlogom spremembe prvega odstavka 109. člena ZDoh-2, s katerim se odpravlja možnost odločitve zavezanca za vštetevanje dohodkov iz kapitala in oddajanja premoženja v najem v letno davčno osnovo. Pri določanju dodatne splošne olajšave se posledično v skupni dohodek iz tretjega odstavka 111. člena ZDoh-2 ne sme več upoštevati dohodka iz kapitala in dohodka iz oddajanja premoženja v najem.

K 9. členu

Z dopolnjenim 113. členom ZDoh-2 se uvaja novo posebno osebno olajšavo za mlade do dopolnjenega 29. leta starosti. Do olajšave bodo upravičeni rezidenti in pod pogoji, določenimi v 116. členu ZDoh-2, tudi nerezidenti. Olajšava se priznava v obliki zmanjšanja davčne osnove od dohodka iz delovnega razmerja.

Do 29. leta starosti zavezanca, vključno z letom, v katerem dopolni 29 let starosti, se prizna zmanjšanje davčne osnove od dohodka iz delovnega razmerja v znesku 1.000 EUR letno. Olajšava se prizna sorazmerno glede na število mesecev delovnega razmerja v posameznem davčnem letu, pri čemer se upošteva vsak polni mesec delovnega razmerja. Primeroma, če je zavezanec v davčnem letu v delovnem razmerju polnih šest mesecev, se za to davčno leto prizna olajšava v višini 500 EUR.

Olajšavo upošteva davčni organ na podlagi razpoložljivi podatkov pri informativnem izračunu dohodnine oziroma pri odmeri dohodnine na podlagi napovedi davčnega zavezanca (npr. pri nerezidentih).

K 10. členu

Spremembe 118. člena ZDoh-2 pomenijo spremembo mehanizma usklajevanja zneskov olajšav ter enačbe za določitev dodatne splošne olajšave. Določa se, da se uskladitev opravi na podlagi vsakoletnega razmisleka ob pripravi zakona, ki ureja izvrševanje proračuna, ob upoštevanju ciljev ekonomske politike vlade in po prehodnem posvetu vlade s socialnimi partnerji, in sicer z določitvijo koeficienta, s katerim se uskladijo zneski olajšav, z navedenim zakonom. Koeficient se mora določiti najmanj v višini 50 % rasti povprečnih mesečnih plač zaposlenih v Sloveniji za mesec junij tekočega leta v primerjavi z mesecem junijem prejšnjega leta, po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije, če je ta pozitivna.

Pooblastilo za določitev usklajenih zneskov in enačbe za določitev dodatne splošne olajšave, ob upoštevanju koeficienta, določenega z zakonom, ki ureja izvrševanje proračuna, je podeljeno ministru, pristojnemu za finance, ki mora te zneske in enačbo za določitev dodatne splošne olajšave, določiti najpozneje v decembru tekočega leta za naslednje leto.

K 11. členu

S predlagano spremembo prvega odstavka 122. člena ZDoh-2 se davčna stopnja v petem dohodninskem razredu zviša s 45 % na 50 %, torej na raven pred davčnim letom 2022.

Spremembe drugega in tretjega odstavka 122. člena ZDoh-2 pomenijo spremembo mehanizma usklajevanja zneskov neto letnih davčnih osnov. Določa se, da se uskladitev lahko opravi na podlagi vsakoletnega razmisleka ob pripravi zakona, ki ureja izvrševanje proračuna, ob upoštevanju ciljev ekonomske politike vlade in po predhodnem posvetu vlade s socialnimi partnerji, in sicer z določitvijo koeficienta, s katerim se uskladijo zneski neto letnih davčnih osnov, z navedenim zakonom. Koeficient se mora določiti najmanj v višini 50 % rasti povprečnih mesečnih plač zaposlenih v Sloveniji za mesec junij tekočega leta v primerjavi z mesecem junijem prejšnjega leta, po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije, če je ta pozitivna.

Pooblastilo za določitev usklajenih zneskov neto letnih davčnih osnov, ob upoštevanju koeficienta, določenega z zakonom, ki ureja izvrševanje proračuna, je podeljeno ministru, pristojnemu za finance, ki mora te zneske določiti najpozneje v decembru tekočega leta za naslednje leto.

K 12. členu

Črtanje drugega stavka tretjega odstavka 123. člena ZDoh-2 je povezano s predlogom spremembe prvega odstavka 109. člena ZDoh-2, s katerim se odpravlja možnost odločitve zavezanca za vštetevanje dohodkov iz kapitala in oddajanja premoženja v najem v letno davčno osnovo. Plačan dokončni davek se posledično ne bo štel več za akontacijo dohodnine od dohodkov iz kapitala in dohodkov iz oddajanja premoženja v najem.

K 13. členu

Črtanje poglavja »VII.A POSEBNA PRAVILA V ZVEZI Z UVELJAVLJANJEM ODLOČITVE ZAVEZANCA O VŠTEVANJU DAVČNIH OSNOV OD DOHODKOV IZ KAPITALA IN DOHODKOV IZ ODDAJANJA PREMOŽENJA V NAJEM V LETNO DAVČNO OSNOVO« in a131.a člena ZDoh-2 sta povezana s predlogom spremembe prvega odstavka 109. člena ZDoh-2, s katerim se odpravlja možnost odločitve zavezanca za vštetevanje dohodkov iz kapitala in oddajanja premoženja v najem v letno davčno osnovo. Posebna pravila v zvezi z uveljavljanjem odločitve zavezanca o vštetevanju davčnih osnov od dohodkov iz kapitala in dohodkov iz oddajanja premoženja v najem v letno davčno osnovo posledično niso več potrebna.

K 14. členu

S predlagano spremembo 135.č člena ZDoh-2 se stopnja dohodnine, ki se plačuje od dohodkov iz poglavja III.5.1. ZDoh-2, zviša s 15 % na 25 %.

K 15. členu

S spremembo prvega odstavka 142. člena ZDoh-2 se določa delež, do katerega lahko rezident od dohodnine, odmerjene po tem zakonu, od dohodkov, ki se vštetevajo v letno davčno osnovo, nameni upravičencem do donacij. Ta delež je določen s prvim odstavkom tega člena v višini 0,5 %, ne glede na to pa Zakon o interventnih ukrepih za pomoč pri omilitvi posledic drugega vala epidemije COVID-19 (Uradni list RS, št. 203/20, 15/21 – ZDUOP, 82/21 – ZNB-C, 112/21 – ZNUPZ in 206/21 – ZDUPŠOP; v nadaljnjem besedilu: ZIUPOP DVE) v svojem 60. členu določa, da ta delež, ne glede na določbo ZDoh-2, znaša 1 %. Zato se s spremembo prvega odstavka prenaša višina tega deleža, trenutno urejenega v ZIUPOP DVE, v ZDoh-2, torej v zakon, ki sistemsko ureja institut namenitve dela dohodnine za donacije.

Drugi odstavek se dopolnjuje na način, da so upravičenci do donacij iz namenitve dela dohodnine tudi šole in vrtci, ki na določen dan (31. decembra preteklega leta) izpolnjujejo pogoje iz tega člena.

Dopolnitve drugega in četrtega odstavka v delu, ki se nanaša na sestavne dele registriranih cerkva in drugih verskih skupnosti pomenijo večjo jasnost zakona, saj se jasno določi, da so upravičenci do namenitve dela dohodnine tudi sestavni deli registriranih cerkva in drugih verskih skupnosti, ki so

pridobili pravno osebnost v skladu z zakonom, ki ureja versko svobodo. Ti so namreč lahko sami nosilci pravic in obveznosti.

Nov peti odstavek določa pogoje, ki jih mora izpolnjevati šola oziroma vrtec, ki se za potrebe instituta namenitve dela dohodnine za donacije (ne glede na drugačno opredelitev šole oziroma vrtca v zakonu, ki ureja organizacijo in financiranje vzgoje in izobraževanja, ki je lahko tudi organizacijska enota in ne nujno samostojna pravna oseba) šteje pravna oseba, ustanoviteljica šolskega sklada, da se lahko šteje za upravičenca do donacij. In sicer mora imeti pravna oseba ustanovljen šolski sklad oziroma sklad vrtca, ki sredstva iz sklada namenja tudi otrokom, učencem in dijakom iz socialno manj spodbudnih okolij na dejavnostih, ki so povezane z izvajanjem javno veljavnega programa, vendar se ne financirajo v celoti iz javnih sredstev, če se tako zagotavljajo enake možnosti. Navedena vsebina se zaradi sistemske ureditve instituta namenitve dela dohodnine za donacije prenaša iz Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Uradni list RS, št. 16/07 – uradno prečiščeno besedilo, 36/08, 58/09, 64/09 – popr., 65/09 – popr., 20/11, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 47/15, 46/16, 49/16 – popr., 25/17 – ZVaj, 123/21, 172/21, 207/21 in 105/22 – ZZNŠPP; v nadaljnjem besedilu: ZOFVI).

Nov šesti odstavek določa delež dohodnine, katerega lahko rezident nameni posamezni šoli oziroma vrtcu kot upravičencu do donacij. In sicer ta delež znaša največ 0,3 %, namesto splošnega deleža, ki ga lahko posameznemu upravičencu do donacij nameni rezident (ki je največ 1 %). Skupni delež namenitve dela dohodnine posameznega rezidenta lahko, vključno z namenitvijo dela dohodnine za šole oziroma vrtce, znaša 1 %.

Dosedanji šesti odstavek, ki postane osmi odstavek, se spremeni tako, da se kot organ, ki je dolžan posredovati podatke za pripravo seznama upravičencev do donacij določi tudi organ, ki je pristojen za izdajo potrdil o pravni osebnosti sestavnih delov registriranih cerkva in drugih verskih skupnosti, in sicer iz nabora samih podatkov iz izdanih potrdil, saj zakon, ki ureja versko svobodo, ne predpisuje, da se podatek o pravni osebnosti vodi v registru registriranih cerkva in drugih verskih skupnosti, zato je treba to določiti posebej.

Nov deseti odstavek določa organ, ki ministrstvu za finance, zagotovi podatke o šolah in vrtcih iz petega odstavka tega člena za namen priprave seznama upravičencev do donacij, in sicer je to ministrstvo, pristojno za šolstvo.

K 16. členu

Na podlagi te prehodne določbe se uskladitev olajšav, enačbe za določitev dodatne splošne olajšave in neto letnih davčnih osnov (lestvice) za davčno leto 2023 ne bo opravila. Pri odmeri dohodnine se bodo upoštevale višine olajšav in neto letne davčne osnove, določene za davčno leto 2022, za olajšave, za katere so s tem zakonom določene nove višine ali so nove, pa se bodo upoštevale na novo določene višine olajšav s tem zakonom (splošna olajšava in olajšava za mlade). Upoštevala se bo tudi s tem zakonom na novo določena enačba za določitev dodatne splošne olajšave oziroma skupni dohodek za upravičenost do dodatne splošne olajšave.

K 17. členu

Z novelo ZDoh-2Z je bila črtana določba 6. točke četrtega odstavka 90. člena Zakona o dohodnini, ki se je uporabljala od 1. januarja 2020. Po omenjeni določbi se je kot dividenda obdavčevala tudi izplačana vrednost delnic ali deležev v primeru odsvojitve delnic ali deležev v okviru pridobivanja lastnih delnic oziroma deležev družbe, razen ko je družba pridobivala lastne delnice na organiziranem trgu. Črtana določba se je prenehala uporabljati 1. januarja 2022. Z novelo ZDoh-2Z je bilo tako posredno določeno, da se dohodek, dosežen po 31. decembru 2021 z odsvojitvijo delnic ali deležev v okviru pridobivanja lastnih delnic oziroma deležev družbe, na splošno obdavčuje – podobno kot je veljalo po ZDoh-2 pred 1. januarjem 2020 – po poglavju III.6.3. Dobiček iz kapitala.

Po prenehanju uporabe črtane določbe se je izkazalo, da se v praksi pojavljajo situacije obročnega izplačevanja vrednosti delnic ali deležev, odsvojenih v okviru pridobivanja lastnih delnic ali deležev družbe, in primeri odloženega izplačevanja takih vrednosti, ki jih novela ZDoh-2Z ni posebej uredila. Gre za situacije, v katerih so bile delnice ali deleži družbe odsvojeni v letih 2020 in 2021, ko se je tak dohodek po ZDoh-2 obdavčeval kot dividenda po proporcionalni davčni stopnji kot dokončnim davkom, od davčne osnove, zmanjšane za nabavno vrednost odsvojenih delnic ali deležev, obrok, kateri od obrokov oziroma odloženo izplačilo vrednosti delnic ali deležev pa so bili izplačani v letu 2022, v katerem se določba 6. točke četrtega odstavka 90. člena zakona več ne uporablja. Ob upoštevanju, da z ZDoh-2Z za taka izplačila ni bila določena oprostitvev dohodnine, in veljavne določbe ZDoh-2, se obročna oziroma odložena izplačila takega dohodka, izplačana v obdobju od 1. januarja 2022, všttevajo med druge dohodke po poglavju III.7. Drugi dohodki ter obdavčijo od davčne osnove, ki je enaka izplačanemu dohodku, sintetično in po progresivnih stopnjah dohodnine.

Ob upoštevanju prej navedenega se s prvim odstavkom tega člena davčnim zavezancem omogoča, da se v primeru obročnih oziroma odloženih izplačil vrednosti delnic ali deležev, odsvojenih v okviru pridobivanja lastnih delnic oziroma deležev družbe v letih 2020 in 2021, za taka izplačila v letu 2022 odločijo za ugotovitev davčne osnove in izračun dohodnine, kot se predlaga z novo 6. točko četrtega odstavka 90. člena zakona (tj. cedularna obdavčitev oziroma obdavčitev kot dividenda po proporcionalni davčni stopnji kot dokončnim davkom, od davčne osnove, zmanjšane za nabavno vrednost odsvojenih delnic ali deležev), ter s tem tudi za vračilo morebitne razlike med tako izračunano dohodnino ter med letom izračunano in odtegnjeno dohodnino (kot dokončnim davkom oziroma kot akontacijo dohodnine) ali odmerjeno akontacijo dohodnine. Tako se pod pogojem, da davčni zavezanec na predpisan način uveljavlja tako ugotavljanje davčne osnove in izračun dohodnine, zagotavlja enaka obravnava tovrstnih obročnih oziroma odloženih izplačil v primerih, ko so bile delnice oziroma deleži odsvojeni v letih 2020 in 2021 ali od leta 2023. Zavezanec lahko tako ugotavljanje davčne osnove in izračun dohodnine uveljavlja na predpisan način v primeru tovrstnih dohodkov z virom v Sloveniji in tudi izven Slovenije, in sicer ne glede na to, ali je bil od dohodka med letom izračunan in odtegnjen davčni odtegljaj oziroma odmerjena akontacija dohodnine in v kakšni višini.

Z drugim odstavkom tega člena se določa, da se odločitev iz prvega odstavka tega člena uveljavlja z vlogo, ki jo mora davčni zavezanec vložiti pri davčnem organu najpozneje do 5. februarja 2023 (op. gre za prekluzivni rok). Navedeno pomeni, da odločitve iz prvega odstavka tega člena ni mogoče uveljavljati po tem roku, kar med drugim pomeni, da je ni mogoče uveljavljati v ugovoru zoper informativni izračun dohodnine ali z vložitvijo davčne napovedi za odmero dohodnine od tovrstnega dohodka, vključno na podlagi samoprijave iz 63. člena ZDavP-2.

V tretjem odstavku je določeno, da davčni organ o vlogi, s katero davčni zavezanec uveljavlja odločitev iz prvega odstavka tega člena, odloči v 60 dneh od dneva njene vložitve (tj. z odločbo ugotovi davčno obveznost, odloči o poročunu te z izračunanim in odtegnjenim davčnim odtegljajem oziroma o poročunu te z akontacijo dohodnine, odmerjene z odločbo, ter o odbitku tujega davka). V primeru, če je z odločbo ugotovljeno, da znesek od takega dohodka izračunane in odtegnjene dohodnine oziroma akontacije dohodnine ali odmerjene akontacije dohodnine presega davčno obveznost, ugotovljeno v skladu s prvo alinejo prvega odstavka tega člena, se razlika – ne glede na Zakon o davčnem postopku – vrne zavezancu (in ne plačniku davka). Razlika se zavezancu vrne ne glede na to, ali je plačnik davka izračunano in odtegnjeno dohodnino oziroma akontacijo dohodnine tudi dejansko plačal. V primeru vračila razlike zavezancu ne pripadajo obresti.

S četrnim odstavkom se določa, da odločba davčnega organa iz tretjega odstavka tega člena ne posega v obveznost plačnika davka, vzpostavljeno z obračunom davčnega odtegljaja, s katerim je bila izračunana in odtegnjena dohodnina oziroma akontacija dohodnine. Navedeno pomeni, da v

primeru, ko je bil davčni odtegljaj izračunan in odtegnjen, ne pa tudi plačan, davčni organ pa je na podlagi odločbe iz tretjega odstavka tega člena podatke o davčni obveznosti v obračunu davčnega odtegljaja uskladi s podatki v odločbi, ta uskladitev ne vpliva na terjatev do plačnika davka, vzpostavljeno na podlagi obračuna davčnega odtegljaja.

Zavezanec se lahko za davčno leto 2022 skladno z drugim stavkom prvega odstavka 109. člena Zakona o dohodnini (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 9/11 – ZUKD-1, 9/12 – odl. US, 24/12, 30/12, 40/12 – ZUJF, 75/12, 94/12, 96/13, 29/14 – odl. US, 50/14, 23/15, 55/15, 63/16, 69/17, 21/19, 28/19, 66/19 in 39/22) – ki bo sicer z 8. členom tega zakona črtan, a se bo skladno z drugim odstavkom 21. člena tega zakona uporabljal za davčno leto 2022 – odloči, da se dohodki iz kapitala in dohodki iz oddajanja v najem obdavčujejo sintetično, po progresivnih stopnjah. S petim odstavkom se določa, da se v primeru, ko se zavezanec odloči za tako sintetično obdavčitev, po progresivnih stopnjah, v letno davčno osnovo všteva tudi davčna osnova od dohodka, za katerega zavezanec uveljavi odločitev iz prvega odstavka tega člena z vlogo iz drugega odstavka tega člena, če davčni organ taki vlogi ugodí. V tem primeru se davek, izračunan v odločbi iz tretjega odstavka tega člena, šteje za akontacijo dohodnine zavezanca od takega dohodka.

Skladno s prvim odstavkom 21. člena tega zakona (končna določba) se nova 6. točka četrtega odstavka 90. člena ZDoh-2 uporablja za davčna leta, ki se začnejo od vključno 1. januarja 2023. Zaradi večje jasnosti se s šestim odstavkom tega člena posebej določa, da se nova 6. točka četrtega odstavka 90. člena ZDoh-2 ne uporablja za obročna oziroma odložena izplačila vrednosti delnic ali deležev, kadar so bile te delnice ali deleži odsvojeni v okviru pridobivanja lastnih delnic oziroma deležev družbe pred letom 2020 ali v letu 2022. Tovrstni dohodki so se v teh obdobjih na splošno obravnavali po poglavju III.6.3. Dobiček iz kapitala, pri čemer se za dobiček iz kapitala šteje, da je dosežen v času odsvojitve kapitala, ne glede na to, kdaj je prejeto izplačilo. Iz šestega odstavka tega člena je tudi razvidno, da se nova 6. točka četrtega odstavka 90. člena ZDoh-2 uporablja ne samo za obročna oziroma odložena izplačila vrednosti delnic ali deležev, odsvojenih v okviru pridobivanja lastnih delnic oziroma deležev družbe po letu 2022, temveč tudi za obročna oziroma odložena izplačila vrednosti delnic ali deležev, tako odsvojenih v letih 2020 in 2021, kadar so ta izplačila opravljena po 31. decembru 2022 (op. tovrstni dohodki se v letih 2020 in 2021 niso obravnavali po poglavju III.6.3 Dobiček iz kapitala in se je zanje štelo, da so doseženi, ko so prejeti).

K 18. členu

Prehodna določba ureja spremembe Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini (Uradni list RS, št. 39/22; v nadaljnjem besedilu: ZDoh-2Z) v delu, ki določa postopno dvigovanje splošne olajšave iz prvega odstavka 111. člena ZDoh-2. Ker se s tem zakonom prvi odstavek 111. člena ZDoh-2 spreminja na način, da se znesek splošne olajšave znižuje na višino 5.000 EUR, je treba črtati:

- besedilo 28. člena ZDoh-2Z, ki določa postopno dvigovanje splošne olajšave na višino 7.500 EUR, in
- drugi odstavek 29. člena ZDoh-2, ki določa, da se usklajevanje splošne olajšave iz prvega odstavka 111. člena ZDoh-2 opravi za davčno leto, ki sledi davčnemu letu, v katerem se v skladu z 28. členom ZDoh-2Z začne uporabljati splošna olajšava, določena v prvem odstavku 111. člena ZDoh-2.

K 19. členu

Prehodna določba je potrebna zaradi načina izplačevanja podpor kmetijske politike, ki se praviloma izplačujejo v določenem časovnem zamiku glede na vložene vloge oziroma se za nekatere ukrepe izplačujejo tudi v večletnih obdobjih. Pričakuje se, da se bodo podpore na pravnih podlagah, ki so za ukrepe kmetijske politike veljale do leta 2023, izplačevale tudi še v novem programskem obdobju. Zato je treba urediti prehodno določbo, ki bo zadržala možnost uporabe določb 26. člena ZDoh-2, ki je veljal pred uveljavitvijo te novele ter bo omogočal enotni način obdavčitev vseh drugih dohodkov,

izplačanih na do leta 2023 veljavnih pravnih podlagah, in sicer Uredbi (EU) št. 1305/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o podpori za razvoj podeželja iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP) in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1698/2005 (UL L 347, 20. 12. 2013, str. 487) in Uredbi (EU) št. 1307/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. december 2013 o pravilih za neposredna plačila kmetom na podlagi shem podpore v okviru skupne kmetijske politike ter razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 637/2008 in Uredbe Sveta (ES) št. 73/2009 (UL L št. 347 z dne 20. 12. 2013, str. 608), zadnjič spremenjeni z Delegirano uredbo Komisije (EU) št. 1001/2014 z dne 18. julija 2014 o spremembi Priloge X k Uredbi (EU) št. 1307/2013 Evropskega parlamenta in Sveta o pravilih za neposredna plačila kmetom na podlagi shem podpore v okviru skupne kmetijske politike (UL L št. 281 z dne 25. 9. 2014, str. 1). Določbi se ne določa skrajnega roka veljavnosti, saj je treba za vsa morebitna kasnejša izplačevanja podpor na podlagi prejšnjih pravnih podlag omogočiti ne le primerljivo davčno obravnavo pač pa tudi vse primerljive institute pravnega varstva zavezancev. Določba ima torej neomejeno veljavnost, bo pa vsebinsko izčrpana, ko se bodo prenehale izplačevati podpore po uredbi (EU) št. 1305/2013 in Uredbi (EU) št. 1307/2013 in bodo tudi dokončani vsi morebitni postopki s pravnimi sredstvi, vezani na izplačilo teh podpor.

K 20. členu

S prehodno določbo se določa prenehanje uporabe drugih zakonov v delu, ki se nanaša na vsebino namenitve dela dohodnine za donacije, in sicer:

1. drugega odstavka 135. člena ZOFVI in
2. prvega odstavka 60. člena ZIUPOPDVE.

Navedene določbe se prenehajo uporabljati z davčnim letom 2023.

Drugi odstavek 135. člena ZOFVI določa šolske sklade in sklade vrtcev kot upravičence do donacij iz namenitve dela dohodnine, najvišji delež tem skladom namenjene dohodnine, pogoje za uvrstitev teh na seznam upravičencev do donacij ter kdo zagotovi ustrezne podatke za pripravo seznama upravičencev. Po predlogu sprememb 142. člena ZDoh-2 se ta vsebina vnaša v ZDoh-2, ki sistemsko ureja institut namenitve dela dohodnine za donacije, zato ni več potrebe, da bi se določila ZOFVI, v delu, ki se nanašajo na namenitev dela dohodnine za donacije, še naprej uporabljala.

Prvi odstavek 60. člena ZIUPOPDVE določa najvišji delež dohodnine, ki jo lahko rezident, ne glede na določila zakona, ki ureja dohodnino, nameni upravičencem do donacij in sicer v višini 1 % odmerjene dohodnine, zato se predlaga, da se preneha uporabljati. Po predlogu sprememb 142. člena ZDoh-2 se ta vsebina vnaša v ZDoh-2, ki sistemsko ureja institut namenitve dela dohodnine za donacije, zato ni več potrebe, da bi se določila ZIUPOPDVE, v delu, ki se nanašajo na to vsebino, še naprej uporabljale.

K 21. členu

S prvim odstavkom končne določbe se določata uveljavitev in zamik začetka uporabe določenih spremenjenih določb ZDoh-2. Zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, razen 17. člena tega zakona, ki začne veljati 1. januarja 2023. Zamik začetka uporabe pa se določa za spremenjeni 44., 48., 59., 90., 109., 111., 113. in 123. člen, spremenjeno poglavje VII.A ter spremenjeni a131.a, 135.č in 142. člen, in sicer se te spremenjene določbe in poglavje uporabljajo za davčna leta, ki se začnejo od vključno 1. januarja 2023.

Razlog za skrajšanje vakacijskega roka z ustavno predvidenega štirinajstdnevnega roka na naslednji dan po objavi je, da mora davčna zakonodaja zaradi davčnega sistema obdavčitve dohodkov v koledarskem letu začeti veljati 1. januarja 2023, ob tem pa je treba do tega datuma zagotoviti tudi uveljavitev in začetek uporabe podzakonskih predpisov, potrebnih za izvajanje spremenjenih določb zakona. Čimprejšnja uveljavitev je nujna tudi zaradi sprememb na področju avtomatičnega

usklajevanja olajšav, lestvice za odmero dohodnine in enačbe za določitev dodatne splošne olajšave. Predlog zakona določa, da se usklajevanje ne opravi za davčno leto 2023, veljavni ZDoh-2 pa predvideva avtomatično usklajevanje s koeficientom rasti življenjskih potrebščin v decembru pred davčnim letom, na katerega se usklajevanje nanaša, zato je nujna uveljavitev zakona v najkrajšem možnem času.

Z drugim odstavkom se določa uporaba 44., 48., 59., 90., 109., 111., 113., in 123. člena, poglavje VII.A ter a131.a, 135.č in 142. člena Zakona o dohodnini (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 9/11 – ZUKD-1, 9/12 – odl. US, 24/12, 30/12, 40/12 – ZUJF, 75/12, 94/12, 96/13, 29/14 – odl. US, 50/14, 23/15, 55/15, 63/16, 69/17, 21/19, 28/19, 66/19 in 39/22), veljavnih do začetka veljavnosti tega zakona, še do začetka uporabe s tem zakonom spremenjenih določb.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

a) ZAKON O DOHODNINI

26. člen

(dohodki, povezani s kmetijsko in gozdarsko dejavnostjo)

Dohodnine se ne plača od dohodkov, pridobljenih v zvezi z osnovno kmetijsko in osnovno gozdarsko dejavnostjo, kot je določena v 69. členu tega zakona, in katere dohodek se ugotavlja na podlagi 71. člena tega zakona, če gre za:

1. dohodke iz opravljanja kmetijskih in gozdarskih storitev s kmetijsko in gozdarsko mehanizacijo v okviru strojnih krožkov, če jih pridobijo člani kmečkega gospodinjstva iz drugega odstavka 69. člena tega zakona v višini in pod pogoji, ki jih določi minister oziroma ministrica (v nadaljnjem besedilu: minister), pristojen za finance, v soglasju z ministrom, pristojnim za kmetijstvo;

2. dohodke, ki so izplačani za ukrepe kmetijske politike, vezane na izvajanje tehnologij, ki presegajo obvezne standarde, določene za posamezne ukrepe kmetijske politike s predpisi Evropske unije, in sicer:

- podpore za sheme kakovosti za kmetijske pridelke, kot jih določa 16. člen Uredbe (EU) št. 1305/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o podpori za razvoj podeželja iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP) in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1698/2005 (UL L 347, 20. 12. 2013, str. 487; v nadaljnjem besedilu: Uredba (EU) št. 1305/2013),

- kmetijsko-okoljska podnebna plačila, kot jih določa 28. člen Uredbe (EU) št. 1305/2013,

- plačila za ekološko kmetovanje, kot jih določa 29. člen Uredbe (EU) št. 1305/2013,

- plačila v okviru območij Natura 2000 in na podlagi okvirne direktive o vodah, kot jih določa 30. člen Uredbe (EU) št. 1305/2013,

- plačila za območja z naravnimi ali drugimi posebnimi omejitvami, kot jih določata 31. in 32. člen Uredbe (EU) št. 1305/2013,

- plačila za dobrobit živali, kot jih določa 33. člen Uredbe (EU) št. 1305/2013,

- plačila za gozdarsko-okoljske in podnebne storitve ter ohranjanje gozdov, kot jih določa 34. člen Uredbe (EU) št. 1305/2013,

- plačilo za kmetijske prakse, ki ugodno vplivajo na podnebje in okolje (t.i. plačilo za zeleno komponento) ter plačilo za območja z naravnimi omejitvami, kot sta določeni s 43. in 48. členom Uredbe (EU) št. 1307/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. december 2013 o pravilih za neposredna plačila kmetom na podlagi shem podpore v okviru skupne kmetijske politike ter razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 637/2008 in Uredbe Sveta (ES) št. 73/2009 (UL L št. 347 z dne 20. 12. 2013, str. 608), zadnjič spremenjene z Delegirano uredbo Komisije (EU) št. 1001/2014 z dne 18. julija 2014 o spremembi Priloge X k Uredbi (EU) št. 1307/2013 Evropskega parlamenta in Sveta o pravilih za neposredna plačila kmetom na podlagi shem podpore v okviru skupne kmetijske politike (UL L št. 281 z dne 25. 9. 2014, str. 1);

3. plačila iz naslova ukrepov kmetijske politike, pridobljena v zvezi z dolgoročnimi vlaganji;

4. izplačila na podlagi zavarovanja za škodo na premoženju, ki se uporablja za opravljanje osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti;

5. denarno pomoč, ki jo posameznik prejme zaradi naravne in druge nesreče ali odškodnino za škodo, ki jo povzročijo prostoživeče živali ali zavarovane prostoživeče živalske vrste, določeno v skladu s posebnimi predpisi;

6. dohodek iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti, ki se ne šteje kot dohodek iz te dejavnosti na kmečkem gospodinjstvu v skladu z drugim odstavkom 69. člena tega zakona;

7. plačilo za vodenje knjigovodstva na kmetijah po uradni metodologiji EU za zbiranje računovodskih podatkov o dohodkih in poslovanju kmetijskih gospodarstev (Farm Accountancy Data Network – FADN), ki so namenjena vodenju knjigovodstva v zvezi z opravljanjem osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti;

8. dohodek kmečkega gospodinjstva od uporabe do 40 čebeljih panjev. Oprostitev se prizna tako, da se davčna osnova od potencialnih tržnih dohodkov čebelarstva zniža za delež, ugotovljen iz razmerja med številom oproščenih panjev in skupnim številom panjev v uporabi članov kmečkega gospodinjstva;

9. dohodek od malega obsega prve stopnje predelave lastnih kmetijskih in gozdarskih pridelkov, kot je določen z osmim odstavkom 69. člena tega zakona;

10. dohodek od proizvodnje vina iz lastnega pridelka grozdja, če imajo člani kmečkega gospodinjstva v lasti ali uporabi manj kot 0,3 ha vinograda.

44. člen

(dohodek iz delovnega razmerja, ki se ne všteva v davčno osnovo)

(1) V davčno osnovo dohodka iz delovnega razmerja se ne vštevajo:

1. obvezni prispevki za socialno varnost, ki jih je na podlagi posebnih predpisov dolžan plačevati delodajalec;

2. premije prostovoljnega dodatnega pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ki jih za račun delojemalca zavarovanca plačuje delodajalec izvajalcu pokojninskega načrta s sedežem v Sloveniji ali v drugi državi članici EU, po pokojninskem načrtu, ki je odobren in vpisan v poseben register v skladu s predpisi, ki urejajo prostovoljno dodatno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, vendar največ do zneska, ki je enak 24% obveznih prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za delojemalca – zavarovanca in ne več kot 2.390 eurov letno. Glede uskladitve premije, ki se ne všteva v davčno osnovo in načina objave usklajenih zneskov premije, se uporablja 118. člen tega zakona;

3. povračila stroškov v zvezi z delom, kot so prehrana med delom, stroški prevoza na delo in z dela in terenski dodatek, pod pogoji in do višin, ki jih določi vlada, nadomestilo za ločeno življenje do višine, ki jo določi vlada, ter mesečni pavšalni znesek za pokrivanje stroškov pri opravljanju funkcije v zvezi z delom v volilni enoti v skladu z zakonom, ki ureja poslance;

4. povračila stroškov v zvezi s službenim potovanjem, kot so:

a) dnevnic,

b) povračilo stroškov prevoza vključno s povračilom stroškov za uporabo delojemalčevega osebnega vozila za službene namene (kilometrini),

c) povračilo stroškov za prenočišče,

pod pogoji in do višin, ki jih določi vlada. Povračilo stroškov po tej točki se lahko določi ločeno ali v skupnih zneskih;

4.a povračilo stroškov delojemalcu za plačane premije za individualno zdravstveno zavarovanje z medicinsko asistenco v tujini, kadar gre za zavarovanje, ki velja v vseh državah sveta, in kadar:

- je sklenitev takega zavarovanja vezana le na opravljanje službenih nalog na službenem potovanju v tujini ali začasni napotitvi na delo v tujino,

- je povračilo stroškov sklenitve takega zavarovanja na voljo vsem delojemalcem, ki službeno potujejo v tujino ali so začasno napoteni na delo v tujino, in

- tako zavarovanje krije nujno pomoč, prevoze in storitve (zavarovanje je sklenjeno za najnižji obseg tveganja/pravic oziroma najnižjo višino kritja);

4.b povračila stroškov v zvezi z začasno napotitvijo na delo v tujino:

- povračilo stroškov prehrane za vsak delovni dan v času napotitve:

a) ki traja neprekinjeno do največ 30 dni ali 90 dni za napotene, ki opravljajo poklic voznika v mednarodnem cestnem prometu, do višine in pod pogoji, določenimi v skladu s 4. točko prvega odstavka tega člena za povračilo stroškov prehrane na službeni poti,

b) ki traja neprekinjeno nad 30 dni ali 90 dni za napotene, ki opravljajo poklic voznika v mednarodnem cestnem prometu, do višine in pod pogoji, določenimi v skladu s 3. točko prvega odstavka tega člena za povračilo stroškov prehrane med delom, povečane za 80 % glede na višino, ki jo določi vlada;

- povračilo stroškov prevoza vključno s povračilom stroškov za uporabo delojemalčevega osebnega vozila za službene namene (kilometrini):

a) za prevoz med običajnim prebivališčem v času napotitve in mestom opravljanja dela v kraju napotitve do višine in pod pogoji, določenimi v skladu s 3. točko prvega odstavka tega člena za povračilo stroškov prevoza na delo in z dela,

b) za prevoz v kraj napotitve ob začetku napotitve in za prevoz iz kraja napotitve ob koncu napotitve do višine in pod pogoji, določenimi v skladu s 4. točko prvega odstavka tega člena za povračilo stroškov prevoza na službenem potovanju;

- povračilo stroškov za prenočišče na začasni napotitvi, ki traja neprekinjeno do največ 90 dni, do višine in pod pogoji, določenimi v skladu s 4. točko prvega odstavka tega člena za povračilo stroškov za prenočišče na službeni poti, pri čemer se izključuje uporaba 3. točke prvega odstavka tega člena v zvezi s povračilom stroškov za prenočišče.

5. vrednost uniform in osebnih zaščitnih delovnih sredstev, vključno s stroški za njihovo vzdrževanje, pod pogojem, da so določene s posebnimi predpisi;

6. nadomestilo za uporabo lastnega orodja, naprav in predmetov (razen osebnih vozil), potrebnih za opravljanje dela na delovnem mestu, pod pogojem, da so določena s posebnimi predpisi ali na podlagi kolektivne pogodbe oziroma notranjega akta delodajalca, da gre za sredstva, ki so značilna, nujna in običajna za opravljanje določenega dela, in pod pogojem, da je delodajalec določil navedeno nadomestilo na podlagi izračuna realnih stroškov in zato le-ta predstavlja utemeljen in razumen znesek – do višine 2% mesečne plače delojemalca, vendar ne več kot do višine 2% povprečne mesečne plače zaposlenih v Sloveniji;

7. jubilejna nagrada za skupno delovno dobo ali za skupno delovno dobo pri zadnjem delodajalcu, odpravnina ob upokojitvi in enkratna solidarnostna pomoč do višine, ki jo določi vlada;

8. plačila vajencem, dijakom in študentom za obvezno praktično delo, do višine, ki jo določi vlada;

9. odpravnina zaradi odpovedi pogodbe o zaposlitvi, ki je določena kot pravica iz delovnega razmerja in izplačana pod pogoji, ki jih določa zakon, v višini odpravnine, kot je določena zaradi odpovedi pogodbe o zaposlitvi iz poslovnih razlogov ali iz razloga nesposobnosti oziroma iz razlogov, primerljivih poslovnemu razlogu oziroma razlogu nesposobnosti ki jo je delodajalec dolžan izplačati na podlagi zakona, vendar največ do višine desetih povprečnih mesečnih plač zaposlenih v Sloveniji. Za odpravnino iz prejšnjega stavka se ne šteje odpravnina zaradi odpovedi vsake naslednje pogodbe o zaposlitvi pri istem delodajalcu ali pri osebi, ki je z delodajalcem povezana oseba in odpravnina, izplačana delojemalcu, ki je z delodajalcem povezana oseba;

10. nadomestilo za uporabo lastnih sredstev pri delu na domu v skladu s predpisi, ki urejajo delovna razmerja, pod pogojem, da je določeno s posebnimi predpisi ali na podlagi kolektivne pogodbe oziroma notranjega akta delodajalca, da gre za sredstva, ki so značilna, nujna in običajna za opravljanje določenega dela, in pod pogojem, da je delodajalec določil navedeno nadomestilo na podlagi izračuna realnih stroškov in zato le-ta predstavlja utemeljen in razumen znesek – do višine 5% mesečne plače delojemalca, vendar ne več kot do višine 5% povprečne mesečne plače zaposlenih v Sloveniji. Dejanske stroške je mogoče uveljavljati na podlagi dokazil;

11. odpravnina zaradi prenehanja pogodbe o zaposlitvi za določen čas, ki je določena kot pravica iz delovnega razmerja in izplačana pod pogoji, ki jih določa zakon, v višini odpravnine, ki jo je delodajalec dolžan izplačati na podlagi zakona, vendar največ do višine treh povprečnih mesečnih plač zaposlenih v Sloveniji. Za odpravnino iz prejšnjega stavka se ne šteje odpravnina zaradi prenehanja vsake naslednje pogodbe o zaposlitvi za določen čas pri istem delodajalcu ali pri osebi, ki je z delodajalcem povezana oseba in odpravnina, izplačana delojemalcu, ki je z delodajalcem povezana oseba;

12. plačilo za poslovno uspešnost, izplačano v zvezi z delovnim razmerjem v denarju ali naravi vsem upravičenim delavcem, če je pravica do izplačila za poslovno uspešnost določena v splošnem aktu delodajalca ali kolektivni pogodbi, in sicer do višine 100 % povprečne mesečne plače zaposlenih v Sloveniji oziroma do višine 100 % povprečne mesečne plače delavca, vključno z nadomestili plače, izplačanih za zadnjih 12 mesecev pri delodajalcu, če je to za zavezanca ugodneje;

13. regres za letni dopust, ki je določen kot pravica iz delovnega razmerja v skladu z zakonom, ali vsebinsko primerljiv dohodek iz tujine, in sicer do višine 100 % povprečne mesečne plače zaposlenih v Sloveniji.

(2) Pri določanju višin povračil stroškov v zvezi z delom in dohodkov, ki jih v skladu s 3., 4., 7. in 8. točko prvega odstavka tega člena določi vlada, se kot podlago upošteva raven posameznih navedenih pravic delojemalcev, določena z zakoni in s kolektivnimi pogodbami na ravni države. Če delodajalec izplačuje navedena povračila stroškov v zvezi z delom in dohodke, ki so višji od zneskov, ki jih za navedena povračila in dohodke določi vlada, se znesek posameznega povračila oziroma dohodka v delu, ki presega znesek, določen s strani vlade, všteva v davčno osnovo dohodka iz delovnega razmerja.

(3) Pri določanju zneska povprečne mesečne plače zaposlenih v Sloveniji, navedenega v 6., 9., 10., 11., 12. in 13. točki prvega odstavka tega člena, se upošteva zadnji podatek Statističnega urada Republike Slovenije.

(4) Če delodajalec izplačuje dohodke iz 2., 6., 9., 10., 11., 12. in 13. točke prvega odstavka in drugega odstavka tega člena v višini, ki presega znesek, naveden v navedenih točkah in odstavkih kot neobdavčen, se znesek posameznega dohodka v delu, ki presega znesek, ki je določen kot neobdavčen, všteva v davčno osnovo dohodka iz delovnega razmerja.

(5) Za napotene, ki opravljajo poklic voznika v mednarodnem cestnem prometu, se za posamezno napotitev za potrebe 4.b točke prvega odstavka tega člena šteje opravljanje delovnih nalog voznika v mednarodnem cestnem prometu v okviru ene odsotnosti s sedeža delodajalca oziroma drugega mesta delodajalca, na katerem se vozniki pri delodajalcu običajno vključijo v organiziran delovni proces delodajalca.

48. člen **(davčna osnova)**

(1) Davčna osnova od dohodka iz dejavnosti je dobiček, ki se ugotovi kot razlika med prihodki in odhodki, doseženimi v zvezi z opravljanjem dejavnosti, če ni s tem zakonom drugače določeno.

(2) Za ugotavljanje prihodkov in odhodkov se uporabljajo predpisi o obdavčitvi dohodkov pravnih oseb, če ni s tem zakonom drugače določeno.

(3) Zavezanec lahko pri ugotavljanju davčne osnove davčnega leta upošteva normirane odhodke v višini, določeni v 59. členu tega zakona, če priglasi ugotavljanje davčne osnove z upoštevanjem dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov v skladu z zakonom, ki ureja davčni postopek, in pod naslednjimi pogoji:

- če v davčnem letu pred tem davčnim letom, njegovi prihodki iz dejavnosti, ugotovljeni po pravilih o računovodenju, ne presegajo 50.000 eurov, ali

- če v davčnem letu pred tem davčnim letom, njegovi prihodki iz dejavnosti, ugotovljeni po pravilih o računovodenju, ne presegajo 100.000 eurov in je bila pri zavezancu v skladu z zakonom, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, obvezno zavarovana vsaj ena oseba za polni delovni čas, neprekinjeno najmanj pet mesecev,

in ni z drugimi določbami tega člena ali zakonom drugače določeno.

(4) Ne glede na tretji odstavek tega člena, lahko zavezanec, ki je na novo začel z opravljanjem dejavnosti, pri ugotavljanju davčne osnove v prvem davčnem letu in v drugem davčnem letu, če je začel z opravljanjem dejavnosti v zadnjih šestih mesecih prvega davčnega leta, priglasi upoštevanje normiranih odhodkov v višini, določeni v 59. členu tega zakona.

(5) Za posamezno kmetijsko in dopolnilno dejavnost se sme v okviru kmečkega gospodinjstva kot zavezanec priglasiti en sam nosilec dejavnosti.

(6) Ne glede na tretji odstavek tega člena, lahko zavezanec iz drugega odstavka 47. člena tega zakona pri ugotavljanju davčne osnove naslednjega davčnega leta upošteva normirane odhodke v višini, določeni v 59. členu tega zakona, če priglasi ugotavljanje davčne osnove z upoštevanjem dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov v skladu z zakonom, ki ureja davčni postopek, in njegovi prihodki iz dejavnosti, ugotovljeni po pravilih o računovodenju, v davčnem letu pred tem davčnim letom, ne presegajo 100.000 eurov na nosilca in na drugega člana kmečkega gospodinjstva, ki je vključen v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje kot kmet oziroma član kmečkega gospodarstva, v skladu z zakonom, ki ureja obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

(7) Ne glede na šesti odstavek tega člena, lahko zavezanec, ki je na novo priglasil ugotavljanje davčne osnove po drugem odstavku 47. člena tega zakona, pri ugotavljanju davčne osnove v prvem in drugem davčnem letu, priglasí upoštevanje normiranih odhodkov v višini, določeni v 59. členu tega zakona.

(8) Za potrebe določanja višine prihodkov iz tretjega in šestega odstavka tega člena se ne šteje, da je zavezanec na novo začel opravljati dejavnost, če je v 18. mesecih pred priglasitvijo ugotavljanja davčne osnove na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov:

1. ponovno začel opravljati dejavnost, če je prenehal opravljati dejavnost v šestih mesecih pred ponovnim začetkom opravljanja dejavnosti;
2. ustanovil družbo, zavod ali primerljivo osebo po tujem pravu;
3. prišlo do preoblikovanja zavezanca s prenosom dela podjetja na družbo, s pridobitvijo lastniškega deleža, ali fizično osebo, ki opravlja dejavnost, ali
4. začel opravljati dejavnost na podlagi prenosa podjetja ali dela podjetja od druge osebe.

(9) V prihodke po tretjem in šestem odstavku tega člena se štejejo:

1. v primerih iz osmega odstavka tega člena tudi:

- prihodki zavezanca, doseženi pred prenehanjem opravljanja dejavnosti,
- prihodki družbe, zavoda ali primerljive osebe po tujem pravu,
- prihodki osebe, ki je prevzela del podjetja zavezanca, in
- prihodki osebe, ki je prenesla podjetje ali del podjetja na zavezanca,

doseženi v obdobju iz tretjega in šestega odstavka tega člena, pri čemer se upoštevajo prihodki iz dejavnosti, ugotovljeni po pravilih o računovodenju, ter

2. prihodki iz dejavnosti povezanih oseb, razen če zavezanec dokaže, da glavni ali eden od glavnih razlogov za shemo poslovanja ni izpolnjevanje pogojev za ugotavljanje davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov.

(10) Za del podjetja po tem členu se šteje celota sredstev in obveznosti, ki je s poslovno organizacijskega vidika sposobna samostojno poslovati.

(11) Zavezanec mora v roku, določenim z zakonom, ki ureja davčni postopek, davčni organ obvestiti o prenehanju ugotavljanja davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov. Obvestilo učinkuje od začetka davčnega leta, za katero je davčni zavezanec obvestil davčni organ.

(12) Zavezanec, ki davčnemu organu predloži obvestilo iz enajstega odstavka tega člena, mora za davčno leto ugotavljati davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov in voditi ustrezne poslovne knjige, evidence in poslovno poročilo, ki jih je dolžan voditi za ugotavljanje davčne osnove na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov.

(13) Zavezanec mora ugotavljati prihodke iz tretjega ali šestega odstavka tega člena tudi za vsako naslednje davčno leto, za katero želi še naprej ugotavljati davčno osnovo z upoštevanjem dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov.

(14) Ne glede na dvanajsti odstavek tega člena mora zavezanec, čigar povprečje prihodkov iz dejavnosti, ugotovljenih po pravilih o računovodenju, dveh zaporednih predhodnih let presega 150.000 eurov, oziroma zavezanec iz šestega odstavka tega člena, čigar povprečje prihodkov dveh zaporednih predhodnih let presega 150.000 eurov na nosilca in na drugega člana kmečkega gospodinjstva, ki je vključen v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje kot kmet oziroma član kmečkega gospodinjstva, za davčno leto ugotavljati davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov in voditi ustrezne poslovne knjige, evidence in poslovno poročilo, ki jih je dolžan voditi za ugotavljanje davčne osnove na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov.

59. člen **(normirani odhodki)**

(1) Pri ugotavljanju davčne osnove zavezanca iz tretjega in četrtega odstavka 48. člena tega zakona, se upoštevajo normirani odhodki v višini 80 % prihodkov, vendar ne več kot 40.000 eurov, ali 80.000 eurov, če je bila v davčnem letu, za katero se ugotavlja davčna osnova, pri zavezancu v skladu z

zakonom, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, obvezno zavarovana vsaj ena oseba za polni delovni čas neprekinjeno najmanj pet mesecev.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek se za zavezance iz šestega odstavka 48. člena tega zakona upoštevajo normirani odhodki ne več kot 80.000 eurov na nosilca in na drugega člana kmečkega gospodinjstva, ki je vključen v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje kot kmet oziroma član kmečkega gospodinjstva.

90. člen (dividende)

(1) Dividende po tem poglavju so dividende in drugi dohodki, doseženi na podlagi lastniškega deleža.

(2) Za lastniški delež po prvem odstavku tega člena se šteje vsak delež, ki ga ima fizična oseba (v nadaljnjem besedilu: imetnik deleža) na podlagi vloženih sredstev v gospodarski družbi, zadrugi in drugih oblikah organiziranja, vključno s premoženjskim vložkom tihega družbenika v podjetje nosilca tihe družbe in premoženjskim vložkom fizične osebe v katerokoli drugo obliko organiziranja, ki ima pretežno naravo lastniškega kapitala (v nadaljnjem besedilu: plačnik).

(3) Kot dividenda se po tem poglavju obdavčuje vsaka razdelitev dohodka imetniku deleža iz premoženja plačnika oziroma povezane osebe (po tem zakonu ali zakonu, ki ureja davek od dohodkov pravnih oseb) plačnika na podlagi njegovega lastniškega deleža v plačniku, ki ne predstavlja zmanjšanja njegovega lastniškega deleža, vključno z razdelitvijo v obliki delnic ali zamenljivih obveznic ter pripisom dobička kapitalskemu deležu družbenika. (delno razveljavljen)

(4) Kot dividende se po tem poglavju obdavčuje tudi:

1. prikrito izplačilo dobička, določeno v zakonu, ki ureja davek od dohodkov pravnih oseb;
2. dobiček, ki se razdeli v zvezi z dolžniškimi vrednostnimi papirji, ki zagotavljajo udeležbo v dobičku plačnika;
3. dohodek, ki ga zavezanec doseže na podlagi delitve dobička, čistega dobička ali prihodkov investicijskega sklada, ki niso zajeti z 81. členom tega zakona;
4. vrednost vrnjenega naknadnega vplačila družbeniku, ki ga je vplačal po ustanovitvi družbe v skladu z določili družbene pogodbe, v delu, ki presega vplačano vrednost. Če naknadnega vplačila družbenik ni vplačal in je pravico do njegovega vračila pridobil s pridobitvijo deleža, se obdavčuje vrednost vrnjenega naknadnega vplačila družbeniku, v delu, ki presega:
 - vplačano vrednost naknadnega vplačila ali
 - nabavno vrednost pridobljenega deleža, kadar je ta manjša od vplačane vrednosti naknadnega vplačila;
5. dodatno naknadno izplačilo zavezancu, ki je odsvojil delež iz III.6.3. poglavja tega zakona, v zvezi z odsvojitvijo deleža, ki ga izplača pridobitelj deleža in je odvisno od meril uspešnosti poslovanja družbe v prihodnosti, določenih v pogodbi o odsvojitvi deleža.

101. člen (čas pridobitve kapitala)

(1) Za čas pridobitve kapitala se šteje datum sklenitve pogodbe ali drugega pravnega posla oziroma datum pravnomočnosti sodne odločbe ali dokončnosti odločbe upravnega organa, na podlagi katerih je fizična oseba pridobila kapital. V drugih primerih pridobitve se za čas pridobitve kapitala šteje datum, ki je razviden iz drugih dokazil.

(2) Kadar se nepremičnina pridobi z graditvijo, ki jo izvaja zavezanec sam, se za čas pridobitve šteje datum izdaje gradbenega dovoljenja. V primeru pridobitve nepremičnine z graditvijo, ki jo po pogodbi za zavezanca izvaja druga oseba, se za čas pridobitve šteje datum sklenitve pogodbe med zavezancem in izvajalcem. Če zavezanec v času dveh let od podpisa pogodbe ne prevzame zgrajene nepremičnine, se za čas pridobitve šteje datum dejanskega prevzema zgrajene nepremičnine.

(3) Kadar se odsvoji objekt, ki stoji na zemljišču, katerega čas pridobitve ni enak času pridobitve objekta, se kot čas pridobitve objekta in zemljišča šteje čas pridobitve objekta.

(4) Kadar je zavezanec kapital pridobil kot ena od oseb, ki imajo solastninsko pravico na kapitalu ali imajo na njem skupno lastnino, in se tak kapital pozneje razdeli, se za čas pridobitve kapitala, ki mu pripade na podlagi delitve, šteje čas, ko je na kapitalu pridobil solastninsko pravico oziroma ko je kapital pridobil v skupno lastnino. Če zavezanec ob razdelitvi prejme kapital v obsegu, ki presega del, ki bi mu pripadal iz solastništva ali skupne lastnine, se za čas pridobitve presežnega dela šteje čas razdelitve.

(5) Kadar je zavezanec kapital pridobil na način iz prvega stavka petega odstavka 98. člena tega zakona se za čas pridobitve šteje čas prenosa sredstev iz podjetja zavezanca v njegovo gospodinjstvo oziroma čas prenehanja opravljanja dejavnosti. Kadar zavezanec pridobi kapital iz 2. in 3. točke 93. člena tega zakona v okviru opravljanja dejavnosti iz III.3. poglavja tega zakona in se dohodki iz takega kapitala v skladu s 54. členom tega zakona izključujejo iz dohodkov iz dejavnosti, se ne glede na prvi stavek tega odstavka za čas pridobitve takega kapitala šteje čas pridobitve kapitala v podjetje, razen če je kapital prenesen v podjetje zavezanca iz njegovega gospodinjstva; če je kapital prenesen v podjetje zavezanca iz njegovega gospodinjstva, se za čas pridobitve kapitala šteje čas pridobitve kapitala v gospodinjstvo zavezanca.

109. člen **(letna davčna osnova rezidenta)**

(1) Letna davčna osnova od dohodkov rezidenta, pridobljenih v davčnem letu, je vsota davčnih osnov od dohodka iz zaposlitve, dohodka iz dejavnosti, razen dohodka iz dejavnosti, če se davčna osnova od tega dohodka v davčnem letu ugotavlja na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov, dohodka iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti in iz prenosa premoženjske pravice ter drugih dohodkov, vključno s povečanji in zmanjšanji, določenimi pri posamezni vrsti dohodka. V letno davčno osnovo iz prejšnjega stavka se vštevata tudi vsota davčnih osnov od vseh vrst dohodkov iz 1. in 3. točke 131.a člena tega zakona, če se zavezanec rezident tako odloči in s tem seznanjeni davčni organ, na način, določen s tem zakonom.

(2) Ne glede na prvi odstavek tega člena, se letna davčna osnova od dohodkov iz kmetijske in dopolnilne dejavnosti zmanjša tudi za obvezne prispevke za socialno varnost, ki se nanašajo na socialno varnost zavezanca, ki opravlja kmetijsko ali dopolnilno dejavnost na kmetiji, in jih plačuje kot kmet oziroma član kmečkega gospodarstva, v skladu s predpisi, v višini razlike med obveznimi prispevki za socialno varnost, ki jih zavezanec plačuje iz naslova opravljanja kmetijske in dopolnilne dejavnosti in delom obveznih prispevkov za socialno varnost iz tega naslova, ki so upoštevani pri izračunu davčne osnove od osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti. Razlika iz prejšnjega stavka se prizna v obračunu akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti.

(3) Na letni ravni ugotovljena vsota davčnih osnov, ugotovljenih na način, kot je določen v 71. členu tega zakona, vključno z oprostitevami iz 73. člena tega zakona, se zmanjša za obvezne prispevke za socialno varnost iz naslova opravljanja osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti, ki se nanašajo na socialno zavarovanje zavezanca, za pristojbine, uvedene s predpisi o gozdovih in za stroške delovanja in vzdrževanja osuševalnih in namakalnih sistemov, določene na podlagi predpisov o kmetijskih zemljiščih.

(4) Če je na letni ravni ugotovljena davčna osnova iz 71. člena tega zakona negativna, se šteje, da je davčna osnova enaka nič.

(5) Letna davčna osnova se ob izpolnjevanju pogojev iz 116. člena tega zakona lahko ugotavlja tudi za rezidente držav članic EU oziroma EGP.

(6) Ne glede na prvi odstavek tega člena, se v letno davčno osnovo od regresa za letni dopust šteje vsota tega dohodka, ki presega 100 % povprečne letne plače zaposlenih v Sloveniji, preračunane na mesec, za leto, za katero se dohodnina odmerja, po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije, zmanjšana za prispevke za socialno varnost, upoštevane pri določanju davčne osnove v skladu z 41. členom tega zakona. V vsoto iz prejšnjega stavka se ne šteje posamezno izplačilo tega dohodka, za katerega niso izpolnjeni pogoji za davčno obravnavo po 13. točki prvega odstavka 44. člena tega zakona.

(7) Ne glede na prvi odstavek tega člena se v letno davčno osnovo od plačila za poslovno uspešnost všteva vsota tega dohodka, ki:

- presega 100 % povprečne letne plače zaposlenih v Sloveniji, preračunane na mesec, za leto, za katero se dohodnina odmerja, po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije, zmanjšana za sorazmerni del prispevkov za socialno varnost, ki jih mora na podlagi posebnih predpisov plačevati delavec, glede na delež teh dohodkov, ki se vštevajo v davčno osnovo, ali

- presega 100 % povprečne mesečne plače delavca, vključno z nadomestili plače, za leto, za katero se dohodnina odmerja, izplačane v letu in v mesecu januarju po letu, za katero se dohodnina odmerja, zmanjšana za sorazmerni del prispevkov za socialno varnost, ki jih mora na podlagi posebnih predpisov plačevati delavec, glede na delež teh dohodkov, ki se vštevajo v davčno osnovo.

V vsoto iz prejšnjega stavka se ne všteva posamezno izplačilo tega dohodka, za katerega niso izpolnjeni pogoji za davčno obravnavo po 12. točki prvega odstavka 44. člena tega zakona.

111. člen (splošna olajšava)

(1) Vsakemu rezidentu se prizna zmanjšanje letne davčne osnove v višini 7.500 eurov letno, pod pogojem, da drug rezident za njega ne uveljavlja posebne olajšave za vzdrževanega družinskega člana.

(2) (črtan)

(3) Poleg olajšave, določene v prvem odstavku tega člena, se rezidentu, katerega skupni dohodek iz naslova dohodka iz zaposlitve, dohodka iz dejavnosti, razen dohodka iz dejavnosti, če se davčna osnova od tega dohodka ugotavlja na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov, dohodka iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti in prenosa premoženjske pravice ter drugih dohodkov – razen dohodka, ki je oproščen plačila dohodnine oziroma se ne všteva v davčno osnovo – v letu, za katero se odmerja dohodnina, ne presega 13.316,83 eurov, prizna zmanjšanje letne davčne osnove. Zmanjšanje se prizna v višini, določeni v odvisnosti od višine skupnega dohodka, in se izračuna po enačbi:

$$\text{zmanjšanje} = 18.700,38 \text{ eura} - 1,40427 \times \text{skupni dohodek.}$$

(4) Za dohodek iz dejavnosti iz tretjega odstavka tega člena se šteje dobiček, v katerem niso upoštevani obračunani prispevki za obvezno zavarovanje ter znižanje in povečanje davčne osnove, razen razlike v obrestih.

(5) Glede uskladitve in načina objave zneskov skupnega dohodka, ki so določeni v tretjem odstavku tega člena, se uporablja 118. člen tega zakona.

(6) V skupni dohodek iz tretjega odstavka tega člena se, če se zavezanec rezident v skladu z drugim stavkom prvega odstavka 109. člena tega zakona odloči za vštevanje dohodkov iz 1. in 3. točke 131.a člena tega zakona v letno davčno osnovo, vštevata tudi dohodka iz 1. in 3. točke 131.a člena tega zakona.

113. člen (posebna osebna olajšava)

(1) Rezidentu, ki samostojno opravlja specializiran poklic na področju kulturne dejavnosti in je vpisan v razvid samozaposlenih v kulturi, se pod pogojem, da gre za poklic, ki je značilen samo za področje kulturne dejavnosti in pod pogojem, da nima sklenjenega delovnega razmerja in da ne opravlja druge dejavnosti, prizna zmanjšanje davčne osnove od dohodka iz dejavnosti v višini 15% prihodkov letno, do zneska 25.000 eurov njegovih prihodkov iz dejavnosti v letu, za katero se odmerja dohodnina.

(2) Rezidentu, ki samostojno opravlja novinarski poklic in je vpisan v razvid samostojnih novinarjev, se pod pogojem, da nima sklenjenega delovnega razmerja in da ne opravlja druge dejavnosti, prizna

zmanjšanje davčne osnove od dohodka iz dejavnosti v višini 15% prihodkov letno, do zneska 25.000 eurov njegovih prihodkov iz dejavnosti v letu, za katero se odmerja dohodnina.

(3) Rezidentu, ki se izobražuje in ima status dijaka ali študenta, se do dopolnjenega 26. leta starosti prizna zmanjšanje davčne osnove od dohodka za opravljeno začasno ali občasno delo na podlagi napotnice pooblaščenice organizacije ali Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje, ki opravlja dejavnost posredovanja dela dijakom in študentom, v skladu s predpisi s področja zaposlovanja, v znesku 3.500 eurov. Navedena olajšava se prizna tudi osebi, ki izpolnjuje pogoje iz prejšnjega stavka in je starejša od 26 let, če se vpiše na študij do 26. leta starosti, in sicer za dodiplomski študij za dobo največ šest let od dneva vpisa in za podiplomski študij za največ štiri leta od dneva vpisa.

(4) Rezidentu, ki samostojno opravlja poklic športnika in je vpisan v razvid poklicnih športnikov, se pod pogojem, da nima sklenjenega delovnega razmerja in da ne opravlja druge dejavnosti, prizna zmanjšanje davčne osnove od dohodka iz dejavnosti v višini 15% prihodkov letno, do zneska 25.000 eurov njegovih prihodkov iz dejavnosti v letu, za katero se odmerja dohodnina.

(5) (črtan)

118. člen **(uskladitev olajšav)**

(1) Zneski olajšav, določeni v 111. členu, prvem in osmem odstavku 112. člena, tretjem odstavku 113. člena, prvem in drugem odstavku 114. člena in v prvem odstavku 117. člena tega zakona, se enkrat letno uskladijo s koeficientom rasti cen življenjskih potrebščin v Sloveniji za mesec oktober tekočega leta v primerjavi z mesecem oktobrom prejšnjega leta, po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije, če je sprememba rasti cen pozitivna.

(2) Usklajene zneske iz prejšnjega odstavka ter enačbo za določitev olajšave iz tretjega odstavka 111. člena tega zakona določi minister, pristojen za finance, najpozneje v decembru tekočega leta za naslednje leto.

122. člen **(stopnje dohodnine)**

(1) Stopnje dohodnine za davčno leto so:

Če znaša neto letna osnova v eurih		znaša dohodnina v eurih				
nad	do					
	8.500,00			16%		
8.500,00	25.000,00	1.360,00	+	26%	nad	8.500,00
25.000,00	50.000,00	5.650,00	+	33%	nad	25.000,00
50.000,00	72.000,00	13.900,00	+	39%	nad	50.000,00
72.000,00		22.480,00	+	45%	nad	72.000,00

(2) Zneski neto letnih davčnih osnov iz prejšnjega odstavka se enkrat letno uskladijo s koeficientom rasti cen življenjskih potrebščin v Sloveniji za mesec oktober tekočega leta v primerjavi z mesecem oktobrom prejšnjega leta, po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije, če je sprememba rasti cen pozitivna; temu ustrezno se zneski dohodnine izračunajo.

(3) Usklajene zneske iz prejšnjega odstavka določi minister, pristojen za finance, najpozneje v decembru tekočega leta za naslednje leto.

123. člen
(odmera in poračun dohodnine na letni ravni)

(1) Od dohodkov, ki se všttevajo v letno davčno osnovo, dohodnino na letni ravni za zavezanca odmeri davčni organ na podlagi napovedi, ki jo vloži zavezanec. Odmera in poračun dohodnine se za posamezno davčno leto opravita po preteku leta, z odločbo davčnega organa, v rokih in na način, določen s tem zakonom in zakonom, ki ureja davčni postopek.

(2) Od dohodnine, odmerjene zavezancu za posamezno davčno leto od dohodkov, ki se všttevajo v letno davčno osnovo, se odšteje med letom plačana dohodnina od teh dohodkov.

(3) Med letom plačana dohodnina se šteje za akontacijo dohodnine. V primeru dohodkov iz drugega stavka prvega odstavka 109. člena tega zakona se plačan dokončni davek iz VIII. poglavja tega zakona šteje za akontacijo dohodnine od teh dohodkov.

(4) Če je znesek odmerjene dohodnine na letni ravni večji od zneska med letom plačane akontacije dohodnine, zavezanec doplača razliko dohodnine. Če je znesek odmerjene dohodnine na letni ravni manjši od zneska med letom plačane akontacije dohodnine, se zavezancu razlika dohodnine vrne.

VII.A POSEBNA PRAVILA V ZVEZI Z UVELJAVLJANJEM ODLOČITVE ZAVEZANCA O VŠTEVANJU DAVČNIH OSNOV OD DOHODKOV IZ KAPITALA IN DOHODKOV IZ ODDAJANJA PREMOŽENJA V NAJEM V LETNO DAVČNO OSNOVO

a131.a člen

(uveljavljanje odločitve o všttevanju davčnih osnov od dohodkov iz kapitala in dohodkov iz oddajanja premoženja v najem v letno davčno osnovo)

(1) Zavezanec rezident, ki se skladno s prvim odstavkom 109. člena tega zakona odloči za všttevanje davčnih osnov od dohodkov iz kapitala in dohodkov iz oddajanja premoženja v najem v letno davčno osnovo, to odločitev uveljavlja v ugovoru zoper informativni izračun dohodnine, z dopolnitvijo informativnega izračuna v skladu s petim odstavkom 267. člena ZDavP-2.

(2) Če zavezancu rezidentu informativni izračun ni bil vročen do roka za vročitev informativnega izračuna iz šestega odstavka 267. člena ZDavP-2, odločitev za všttevanje davčnih osnov od dohodkov iz kapitala in dohodkov iz oddajanja premoženja v najem v letno davčno osnovo uveljavlja z vložitvijo napovedi za odmero dohodnine v skladu s šestim odstavkom 267. člena ZDavP-2.

(3) Zavezanec rezident odločitve za všttevanje davčnih osnov od dohodkov iz kapitala in dohodkov iz oddajanja premoženja v najem v letno davčno osnovo ne more uveljavljati z vložitvijo davčne napovedi za odmero dohodnine na podlagi samoprijave iz 63. člena ZDavP-2.

(4) Davčni organ pri sestavi informativnega izračuna dohodnine ne upošteva podatkov o dohodkih iz kapitala in dohodkih iz oddajanja premoženja v najem zavezanca rezidenta.

(5) Pri všttevanju davčnih osnov od dohodkov iz kapitala in dohodkov iz oddajanja premoženja v najem v letno davčno osnovo se dohodnina – izračunana od teh dohodkov z obračunom davčnega odtegljaja iz 1. točke prvega odstavka 325. člena ZDavP-2 in poračunana z odločbo iz tretjega odstavka 330. člena ZDavP-2, ali izračunana v odločbi, ki jo izda davčni organ, na podlagi napovedi zavezanca iz 2. točke prvega odstavka in šestega odstavka 325. člena ZDavP-2 – šteje za akontacijo dohodnine iz 272. člena ZDavP-2.

(6) Zavezanec rezident, ki se odloči za všttevanje davčnih osnov od dohodkov iz kapitala in dohodkov iz oddajanja premoženja v najem v letno davčno osnovo, uveljavlja odbitek davka, plačanega v tujini od teh dohodkov, ali oprostitev plačila davka od teh dohodkov po mednarodni pogodbi, kot je določeno v 328. in 329. členu ZDavP-2. V primerih, ko davčni organ začasno odločbo iz četrtega odstavka 328. člena ZDavP-2 razveljavi in jo nadomesti z novo odločbo, z novo odločbo nadomesti tudi odločbo o odmeri dohodnine, ki vsebuje podatke iz razveljavljene odločbe.

135.č člen
(stopnja dohodnine od dohodka iz oddajanja premoženja v najem)

Od dohodka iz oddajanja premoženja v najem se dohodnina izračuna in plača od davčne osnove, ugotovljene v skladu z določbami III.5.1. poglavja tega zakona, po stopnji 15 % in se šteje kot dokončni davek.

142. člen
(namenitev dela dohodnine za donacije)

(1) Rezident lahko zahteva, da se do 0,5% dohodnine, odmerjene po tem zakonu, od dohodkov, ki se všttevajo v letno davčno osnovo, nameni za financiranje upravičencev do donacij.

(2) Upravičenci do donacij iz namenitve dela dohodnine za posamezno leto so nevladne organizacije, politične stranke, reprezentativni sindikati ter registrirane cerkve in druge verske skupnosti, ki na dan 31. decembra prejšnjega leta izpolnjujejo pogoje iz tega člena.

(3) Za nevladne organizacije po drugem odstavku tega člena se štejejo tiste nevladne organizacije, ki imajo v skladu z zakonom, ki ureja nevladne organizacije, status nevladne organizacije v javnem interesu.

(4) Za politične stranke, reprezentativne sindikate ter registrirane cerkve in druge verske skupnosti po drugem odstavku tega člena se štejejo subjekti, ki imajo v skladu z zakonom, ki ureja politične stranke, reprezentativne sindikate oziroma versko svobodo, status politične stranke, reprezentativnega sindikata oziroma registrirane cerkve in druge verske skupnosti.

(5) Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve, ki je v skladu z zakonom, ki ureja nevladne organizacije, pristojna za vodenje Evidence nevladnih organizacij v javnem interesu, Finančni upravi Republike Slovenije brezplačno, enkrat letno zagotovi podatke iz te evidence, potrebne za namene priprave in objave seznama upravičencev do donacij.

(6) Organ, ki je v skladu z zakonom, ki ureja versko svobodo, pristojen za vodenje Registra cerkva in drugih verskih skupnosti v Republiki Sloveniji, ter organ, ki je v skladu z zakonom, ki ureja politične stranke, pristojen za vodenje Registra strank, ministrstvu, pristojnem za finance, brezplačno, enkrat letno zagotovi podatke iz teh registrov, potrebne za namene priprave seznama upravičencev do donacij.

(7) Organ, ki je v skladu z zakonom, ki ureja reprezentativnost sindikatov, pristojen za odločanje o reprezentativnosti sindikatov, ministrstvu, pristojnem za finance, brezplačno, enkrat letno zagotovi podatke, potrebne za namene priprave seznama upravičencev do donacij.

(8) Vlada določi podrobnejši način izvajanja tega člena in določi seznam upravičencev do donacij po tem členu.

b) ZAKON O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O DOHODNINI (ZDoh-2Z)

28. člen
(postopno dvigovanje splošne olajšave)

Ne glede na prvi odstavek spremenjenega 111. člena zakona znaša za davčno leto 2022 splošna olajšava 4.500 eurov, za davčno leto 2023 5.500 eurov in za davčno leto 2024 6.500 eurov.

29. člen
(prva uskladitev olajšav in lestvice za odmero dohodnine)

(1) Prva uskladitev v skladu s spremenjenim 118. členom zakona ter drugim in tretjim odstavkom spremenjenega 122. člena zakona se opravi za leto 2022.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek se prva uskladitev zneska splošne olajšave iz spremenjenega 111. člena zakona v skladu s spremenjenim 118. členom zakona opravi za davčno leto, ki sledi davčnemu letu, v katerem se v skladu z 28. členom tega zakona začne uporabljati splošna olajšava, določena v prvem odstavku spremenjenega 111. člena zakona.

V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM POSTOPKU

V skladu s prvim odstavkom 143. člena Poslovnika Državnega zbora RS (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10, 80/13, 38/17, 36/20, 105/21 – odl. US in 111/21) vlada predlaga obravnavo predloga zakona po nujnem postopku, ker bi v primeru poznejšega sprejetja predloga zakona lahko nastale težko popravljive posledice za državo. Namreč v luči napovedanih makroekonomskih gibanj in tveganj, povezanih tako z visoko inflacijo kot vojno v Ukrajini, je pomembno, da določimo ustrezno fiskalno pot konsolidacije, ki ne bo imela učinkov na rast in investicije. Predlagane rešitve v predlogu zakona, ki imajo finančni vpliv, so tako prilagojene javnofinančnim zmožnostim, s tem pa se lahko usmerjajo dodatna sredstva tudi na ukrepe, nujno potrebne v aktualnih razmerah. Spremembe je treba uveljaviti čim prej, da bo gospodarstvo in tudi prebivalstvo čim prej in s čim večjo gotovostjo seznanjeno o pogojih poslovanja oziroma delovanja v naslednjem obdobju, da bo lahko tudi davčni vidik pravočasno upoštevalo v okviru svojih načrtov okrevanja oziroma poslovanja. Spremembe zakona pa zahtevajo tudi pripravo in uveljavitev podzakonskih aktov najpozneje do začetka uporabe zakona oziroma čim prej po uveljavitvi zakona zaradi ustreznih prilagoditev davčnega organa in tudi zavezancev za davek.

VI. PRILOGE

– Poročilo o prejetih pripombah, predlogih in mnenjih na predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini ter o njihovem upoštevanju –
zainteresirana javnost

Zap. št.	Predlagatelj	Pripomba/predlog	Stališče do predloga	Obrazložitev stališča
1.	Dušan Jeraj iConsult d.o.o.	<p>Sprememba v povezavi z obdavčitvijo izplačil vrednosti delnic ali deležev v primeru odsvojitve delnic ali deležev v okviru pridobivanja lastnih delnic oziroma deležev družbe ni smiselna, saj bi naj bili zavezanci v podobnih položajih različno davčno obravnavani.</p> <p>Če se vztraja pri spremembi, se predlaga ureditev prehodne določbe (upravičena pričakovanja). Predlaga se:</p> <p>a) da 6. točka 90. člena ZDoh-2 velja samo za družbenike v enoosebnih družbah oziroma v primerih, kjer se, kljub prodaji lastnega poslovnega deleža, razmerja med družbeniki ne spremenijo ali</p> <p>b) da se namesto rešitve, ki je bila sprejeta v letu 2019, sprejme besedilo, kot je bilo predlagano v predlogu ZDoh-2V v letu 2019, in sicer:</p> <p>»6. izplačana vrednost delnic ali deležev v primeru odsvojitve delnic ali deležev v okviru pridobivanja lastnih delnic oziroma deležev družbe, razen v primeru, ko družba pridobiva lastne delnice prek borze. Kadar je pridobivanje lastnih delnic ali deležev opravljeno iz utemeljenih poslovnih razlogov in ne z namenom pridobitve ugodnejše davčne obravnave doseženega dohodka, se transakcija obravnava po poglavju III.6.3. tega zakona, če je davčni zavezanec pri davčnem organu preden je družba pridobila lastne delnice oziroma deleže vložil zahtevek za tovrstno obravnavo in je davčni organ takemu zahtevku ugodil.« Pri čemer bi morali navedeno rešitev nadgraditi z upoštevanje nabavne vrednosti deleža, ki je predmet prodaje.</p>	se ne upošteva	<p>Sprememba oz. ponovna uvedba obdavčevanja izplačanih vrednosti delnic ali deležev v primeru odsvojitve delnic ali deležev v okviru pridobivanja lastnih delnic oziroma deležev družbe (razen v primeru, ko družba pridobiva lastne delnice na organiziranem trgu), kot dividend, se uvaja zaradi zagotovitve primerljive opredelitve dohodka (dividend), kot velja po ZDDPO-2, ter enake obravnave tovrstnega dohodka fizičnih oseb s primerljivimi dohodki. Pri tem je treba upoštevati, da lahko rezerve za lastne deleže družba, ki je pridobila lastne deleže, oblikuje samo iz zneskov čistega dobička poslovnega leta in prenesenega dobička, ter iz statutarnih rezerv, če statut določa, da jih je dovoljeno uporabiti za te namene, ter iz zneska drugih rezerv iz dobička, ki presega morebitni znesek prenesene izgube, ki je ni bilo mogoče pokriti iz morebitnega čistega dobička poslovnega leta (drugi in peti odstavek 64. člena ZGD-1). S predlagano rešitvijo se tudi zasleduje cilj preprečevanja zniževanja kapitalske oziroma investicijske sposobnosti podjetij. Gre torej za ukrep, ki je v javnem interesu in s katerim se gradi učinkovita davčna politika. Predlagana rešitev upošteva dejstvo, da lastne deleže lahko pridobiva tudi družba z več družbeniki, in da se lahko tudi v tem primeru delež družbenika ali njegov del proda družbi za znesek, ki ustreza vrednosti prenesenih dobičkov iz preteklih let ter da se tudi v tem primeru družbenik lahko na ta način izogne manj ugodni obdavčitvi dividend (prenesenih dobičkov) v primerjavi z obdavčitvijo kapitalskih dobičkov. Predlagana rešitev tudi vsebuje objektivna merila za opredelitev relevantnega dohodka kot dohodka iz poglavja III.6.2. ZDoh-2, ki so vnaprej znana in določna.</p>
2.	Fizična oseba 1	Predlog, da se pusti davčno stopnjo na 20%, da se bodo dvignile neto plače.	se ne upošteva	Pripomba je nejasna in ni mogoče opredeliti, na kaj se ta nanaša.

Zap. št.	Predlagatelj	Pripomba/predlog	Stališče do predloga	Obrazložitev stališča
3.	Fizična oseba 2	V povezavi z dohodki iz oddajanja premoženja v najem se predlaga možnost izbire zavezanca, da se pri oddaji letne napovedi lahko odloči za sintetično obdavčitev po progresivni lestvici	se ne upošteva	Z novelo ZDoh-2Z je bila s 1. 1. 2022 uvedena možnost, da se rezidenti lahko odločijo za vštevanje davčnih osnov od dohodkov iz kapitala in dohodkov iz oddajanja premoženja v najem v letno davčno osnovo ter sintetično obdavčitev po progresivni davčni lestvici in z možnostjo upoštevanja davčnih olajšav. Zaradi zasledovanja pravičnejše obravnave zavezancev s podobnimi dohodki in enostavnosti sistema, se predlaga, da se navedena možnost izbire s 1. 1. 2023 odpravi.
4.	Fizična oseba 3	Splošno nasprotovanje predlogu zakona.	se ne upošteva	Za zagotavljanje javnofinančne stabilnosti, ki je bila načeta zaradi intenzivne pomoči države vsem spektrom družbe v času pandemije virusa covid-19 in ki je na preizkušnji zaradi izjemnih inflacijskih pritiskov in energetske krize, ki prav tako zahtevajo intenzivno pomoč države in redistribucijo prihodkov na najbolj ranljive segmente družbe na ravni gospodinjstev in gospodarstva, se popravljajo določeni ukrepi Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini (ZDoh-2Z), ki bi, če bi ostal v veljavi nespremenjen, intenzivno posegel v prihodke državnega proračuna, s tem pa onemogočil nadaljnjo pomoč države v bodočih ekonomsko negotovih časih. V programu za delo koalicije 15. vlade za obdobje 2022-2026 so predvideni tudi določeni ukrepi z zasledovanjem posebnih ciljev, za katere se ta zavzema. Tudi ti cilji so v določeni meri že naslovljeni s predlogom tega zakona.
5.	Fizična oseba 4	Predlaga se ohranitev trenutno veljavnega načina postopnega dvigovanja splošne olajšave na 7.500 EUR.	se ne upošteva	Cilj splošne olajšave je treba zasledovati tudi ob upoštevanju javnofinančne stabilnosti, torej z ustreznimi mehanizmi nadomestitve prekomernega izpada javnofinančnih prihodkov. Iz tega razloga se skladno z inflacijskimi gibanji predlaga, da se višina splošne olajšave določi na 5.000 EUR in se odpravi postopno zvišanje na 7.500 EUR.

Zap. št.	Predlagatelj	Pripomba/predlog	Stališče do predloga	Obrazložitev stališča
6.	Anonimen 1	<p>Predlaga se ohranitev trenutno veljavnega načina usklajevanja lestvice za odmero dohodnine in olajšav</p> <p>Pri sistemu t.i. normirancev gre za večje sistemsko odstopanje. Predlaga:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Postavitev praga za tekoče leto poslovanja:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Če je pri zavezancu polno zavarovana vsaj ena oseba 9 mesecev v letu se določi prag 50.000 EUR prihodkov v tekočem letu ali • prag 25.000 EUR prihodkov, če nima nobene osebe zavarovane - <i>dvig efektivne davčne stopnje:</i> <ul style="list-style-type: none"> • na 20%, če je zavarovana pri njemu vsaj ena oseba 9 mesecev v letu ali • če ni pri njemu zavarovana nobena oseba se efektivna davčna stopnja dvigne na 35% <p>CILJ: naj bo v birokratski razbremenitvi normirancev in ne v omogočanju davčnih koristi preko zlorabe instituta.</p>	<p>se ne upošteva</p> <p>se delno upošteva</p>	<p>Predlog zakona predvideva spremembo načina usklajevanja višin zneskov olajšav in neto letnih davčnih osnov. Določa se, da se uskladitev opravi na podlagi vsakoletnega razmisleka ob pripravi zakona, ki ureja izvrševanje proračuna, ob upoštevanju ciljev ekonomske politike vlade in po prehodnem posvetu vlade s socialnimi partnerji, in sicer z določitvijo koeficienta, s katerim se uskladijo zneski olajšav in neto davčnih osnov. Koeficient se mora določiti najmanj v višini 50 % rasti povprečnih mesečnih plač zaposlenih v Sloveniji za mesec junij tekočega leta v primerjavi z mesecem junijem prejšnjega leta, po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije, če je ta pozitivna. S tem se vzpostavi mehanizem usklajevanja, ki upošteva tudi cilje ekonomske politike vlade v okviru vsakokratnih družbenoekonomskih razmer in javnofinančnih razmer. S predlagano spremembo se zasleduje cilj javnofinančne stabilnosti, ki bo še posebej pomembna v prihajajočih negotovih časih.</p> <p>Z namenom zmanjšanja negativnih učinkov sistema ter neutemeljene, nesorazmerne ugodne obravnave zavezancev v določenih dejavnosti se predlaga prenovitev sistema priznavanja normiranih odhodkov v delu pogojev za vstop v sistem in višini normiranih odhodkov.</p> <p>Spreminja se višina odhodkov, ki se priznava pri ugotavljanju davčne osnove v sistemu normiranih odhodkov. Višina priznanih normiranih odhodkov se določi v odvisnosti od doseženih prihodkov in obveznega zavarovanja po zakonu, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, pri zavezancu (v zvezi z dejavnostjo zavezanca), v davčnem letu, za katerega se ugotavlja davčna osnova. Za zavezance, ki izpolnjujejo pogoj, da je pri zavezancu v skladu z zakonom, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, obvezno zavarovana na podlagi delovnega razmerja ali samozaposlitve, vsaj ena oseba za polni delovni čas neprekinjeno najmanj devet mesecev, se priznajo normiranih odhodki v višini 80 % prihodkov na prihodke do 35.000 EUR, v višini 40 % prihodkov na prihodke nad 35.000 EUR do 100.000 EUR, ter v višini 0 % na prihodke nad 100.000 EUR. Za zavezanca, pri katerem ni bila obvezno zavarovana v skladu z zakonom, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, na podlagi delovnega razmerja ali</p>

Zap. št.	Predlagatelj	Pripomba/predlog	Stališče do predloga	Obrazložitev stališča
				<p>samozaposlitve vsaj ena oseba za polni delovni čas neprekinjeno najmanj devet mesecev, se upoštevajo normiranih odhodki v višini 40 % prihodkov, vendar ne več kot 20.000 EUR.</p> <p>Poleg navedenega se jasneje določa pogoj za vstop oziroma obstoj v sistemu normiranih odhodkov, ki je vezan na obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje zavezanca, ali pri njem zaposlene osebe ter podaljšuje obdobje nepretrgane vključenosti v zavarovanje.</p>
7.	Fizična oseba 5	Predlagatelj meni, da posebna olajšava za mlade brez ureditve zaposlitvenih razmer nima smisla.	se ne upošteva	<p>S predlagano posebno osebno olajšavo za mlade se vzpostavlja podporni ukrep politikam trga dela na področju mladih, usmerjenih k vzpostavitvi varnih in dostojno plačanih zaposlitev za mlade ter se jim olajša prehod na vključujoč trg dela. S tem ukrepom se zasleduje zmanjšanje obremenitev dohodkov, doseženih iz naslova delovnega razmerja, napram drugih prekarnim oblikam dela, saj je davčna obremenitev dela tudi eden izmed elementov, poleg npr. pogojev dela in pravic iz dela, ki vpliva na izbiro oblike dela, ki je največkrat v rokah povpraševalcev po delovni sili.</p> <p>Na ta način se bo vzpostavila davčna spodbuda tudi na ravni delavca, medtem ko je na ravni delodajalca že vzpostavljena davčna spodbuda za zaposlovanje mladih v obliki znižanja davčne osnove davka od dohodkov pravnih oseb ali dohodnine od dohodka iz dejavnosti (olajšava za zaposlovanje).</p>
8.	Fizična oseba 6	Zaradi zlorab sistema t.i. normirancev je treba urediti status normirancev tudi za novoregistrirane. Začetniki s.p. in samozaposleni potrebujejo takšno ureditev, ne pa tisti s 50.000 EUR ali 100.000 EUR prometa.	se delno upošteva	Pojasnilo glede dopolnitve predlagane rešitve pod točko 6 te tabele.
9.	Fizična oseba 7	Nestrinjanje s predlaganim povišanjem stopnje obdavčitve dohodkov iz oddajanja premoženja v najem. Pri obdavčitvi navedenih dohodkov bi se morali upoštevati celotni dohodki določene osebe in obdavčiti le skupne dohodke, ki presegajo nek prag (npr. prag revščine ali minimalni dohodek...). Pri tem pa bi se morale upoštevati tudi splošna in druge davčne olajšave.	se ne upošteva	<p>Dohodki iz oddajanja premoženja v najem iz poglavja III:5.1. ZDoh-2 se obdavčujejo po proporcionalni stopnji dohodnine, kot dokončnim davkom (veljavna stopnja je 15 %). Po predlogu se stopnja dohodnine od tovrstnih dohodkov izenačuje s splošno stopnjo dohodnine od dohodkov iz kapitala iz poglavja III.6. ZDoh-2 (tj. stopnja 25 %). V obeh primerih gre namreč za dohodke, ki se obdavčujejo cedularno. Na ta način se zasleduje ustavno načelo enakosti ter s tem podobna obravnava podobnih dohodkov.</p> <p>Z novelo ZDoh-2Z je bila s 1. 1. 2022 uvedena možnost, da se rezidenti lahko odločijo za vštetevanje davčnih osnov od dohodkov iz kapitala in dohodkov iz oddajanja premoženja v najem v letno davčno osnovo ter sintetično obdavčitev po progresivni davčni</p>

Zap. št.	Predlagatelj	Pripomba/predlog	Stališče do predloga	Obrazložitev stališča
				lestvici in z možnostjo upoštevanja davčnih olajšav. Zaradi zasledovanja pravičnejše obravnave zavezancev s podobnimi dohodki in enostavnosti sistema, se predlaga, da se navedena možnost izbire s 1. 1. 2023 odpravi.
10.	Fizična oseba 8	Predlaga se opustitev predloga za zvišanje davčne stopnje v 5. dohodninskem razredu na 50 %.	se ne upošteva	Predlog zasleduje splošne cilje zakona. Podrobnejše pojasnilo pod točko 4 te tabele.
		Nasprotovanje odpravi avtomatičnega usklajevanja z inflacijo.	se ne upošteva	Pojasnilo pod točko 6 te tabele.
11.	Fizična oseba 9	Nagrada za prostovoljstvo naj se ne šteje med druge dohodke, temveč naj bo oproščena plačila dohodnine.	se ne upošteva	Predlog ni vsebina tokratnih predlaganih sprememb ZDoh-2. V skladu s petim odstavkom 108. člena ZDoh-2 so oproščeni določeni dohodki prostovoljcev, ki jih ta doseže z opravljanjem prostovoljskega dela (povračila določenih stroškov, nadomestilo za uporabo lastnih sredstev in tudi nagrada, ki jo prostovoljska organizacija izplača prostovoljcu za izjemne dosežke do določene višine).
12.	Anonimen 2	Sistem t.i. normirancev – predlaga, da se ne spremeni nič do višine 50.000 eur prihodkov, nad 50.000 eur prihodkov pa gredo normiranci na dejanske stroške in postanejo zavezanci za DDV. Predlaga še, da ista oseba, družinski člani, prijatelji, znanci ne smejo odpirati novih s.p., d.o.o. s podobnimi dejavnostmi, v izogib, da ne bi presežal praga.	se delno upošteva	Pojasnilo glede dopolnitve predlagane rešitve pod točko 6 te tabele.
13.	Fizična oseba 10	Predlaga se enotna olajšava v višini 12.000 eur letno za vsakega rezidenta, ki opravlja kakršnokoli delo. Ostale olajšave (npr. VDC) bi se upoštevale šele nad tem zneskom.	se ne upošteva	Pojasnilo pod točko 5 te tabele.
14.	Fizična oseba 11	Predlaga se, da se uredi področje nadomestila za izgubo dohodka invalidov. Invalidi to prejemajo poleg plače, zaradi omejitev iz naslova invalidnosti. Ta oseba mora vedno na koncu leta doplačati dohodnino v višini dveh mesečnih nadomestil. Zato bi se moralo obdavčitev teh nadomestil urediti drugače (npr. kot obdavčitev pokojnin).	se ne upošteva	Predlog ni vsebina tokratnih predlaganih sprememb ZDoh-2. V ZDoh-2 je uveljavljeno načelo, da so obdavčeni vsi dohodki fizične osebe, razen tistih, ki so iz obdavčitve izrecno izvzeti. Nadomestila iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja se davčno obravnavajo kot dohodek iz delovnega razmerja v skladu z 8. točko drugega odstavka 37. člena ZDoh-2. Iz opredelitve navedenih dohodkov, kot je določeno po ZPIZ-2, izhaja, da imajo ti dohodki podobno naravo kot pokojnine, in sicer za delno nezmožnost za delo, za razliko od invalidske pokojnine, ki je določena kot pravica za zavarovance, pri katerih je nastala popolna nezmožnost za delo.

Zap. št.	Predlagatelj	Pripomba/predlog	Stališče do predloga	Obrazložitev stališča
				V skladu z ZDoh-2 so pokojnine, vključno z invalidsko pokojnino, obdavčene, ravno tako pa tudi navedena nadomestila delovnih invalidov. Ker gre za dohodke, določene v neto znesku, velja zanje posebna davčna obravnava, in sicer se pri obračunu dohodnine upošteva posebna osebna olajšava v obliki znižanja dohodnine v višini 13.5 % odmerjene pokojnine oziroma odmerjenega nadomestila iz obveznega invalidskega zavarovanja, kar pomeni, da je določen del navedenega dohodka neobdavčen in s tem dosežena izenačitev z drugimi dohodki iz zaposlitve, ki so določeni v bruto znesku. Dohodek, ki ga navajate, je tako že obravnavan na primerljiv način kot pokojnina.
15.	Anonimen 3	Oseba pripominja, da so napačno izračunane socialne posledice, saj bi bilo potrebno oceno narediti tako z davčnega vidika kot tudi z vidika prejemanja socialnih transferjev. Zaradi višjih olajšav se bodo marsikomu znižali prejemki iz naslova socialnih transferjev. Predlaga, da se spremembe davčne zakonodaje pripravi skupaj s spremembami socialne zakonodaje in tako prikaže realno oceno oziroma posledice za socialno področje.	se ne upošteva	Predlaganega ob pripravi tega zakona ni mogoče oceniti, saj se meje dohodkov za pravice iz naslova socialnih in družinskih transferjev prav tako usklajujejo na letni ravni, vendar v drugih časovnih obdobjih kot je obdobje sprejemanja davčne zakonodaje. Povezava med obema področjema je kompleksna, hkratno spreminjanje obeh področjih pa v osnovi ni ustrezna. Davčna politika je podporna politika drugim politikam, ne pa nujno komplementarni del drugega področja družbenega življenja.
16.	Reprezentativne delodajalske organizacije, Trgovinska zbornica Slovenije, Gospodarska zbornica Slovenije, Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije, Združenje delodajalcev Slovenije in Združenje delodajalcev obrti in podjetnikov Slovenije	V celoti nasprotujejo parcialnim spremembam, ki jih prinaša predlog ZDoh-2AA in na podlagi katerega naj bi se še pred njihovo dokončno uveljavitvijo izničili pozitivni učinki zadnjih sprememb ZDoh-2. Predlagajo, da MF predlog ZDoh-2AA umakne iz javne obravnave. Opozarjajo, da predlog ZDoh-2AA pred začetkom javne objave ni bil obravnavan na ESS.	se ne upošteva	Pojasnilo pod točko 4 te tabele..
			se upošteva	Po opravljeni javni obravnavi je bil predlog zakona 24. avgusta 2022 in 7. septembra 2022 obravnavan na Strokovnem odbora za finance in gospodarstvo za obravnavo novele Zakona o dohodnini, novele Zakona o trošarinah, novele Zakona o davčnem postopku in novele Zakona o finančni upravi pri Ekonomsko-socialnem svetu, 26. avgusta 2022 pa tudi na Ekonomsko-socialnem svetu.
17.	Fizična oseba 12	Splošna olajšava in zvišanje davčne stopnje v 5. dohodninskem razredu - splošna olajšava ne pokriva minimalnih življenjskih stroškov, kar je njen namen.	se ne upošteva	Pojasnilo pod točko 5 te tabele.

Zap. št.	Predlagatelj	Pripomba/predlog	Stališče do predloga	Obrazložitev stališča
		Usklajevanje z inflacijo – neusklajevanje dohodninske lestvice z inflacijo po vsebini pomeni obdavčevanje inflacijskega in ne realnega povečanja dohodkov.	se ne upošteva	Pojasnilo pod točko 6 te tabele.
		Primerjava obdavčitve plač z državami OECD – zakon ne naslavlja problema previsoke obdavčitve plač.	se ne upošteva	Pojasnilo v predlogu zakona, točka I. Uvod, 1. Ocena stanja in razlogi za sprejem predloga zakona, 1.2 Davčna obravnava dohodkov, ki se všttevajo v letno davčno osnovo
		Povišanje stopnje obdavčitve dohodkov iz oddajanja premoženja v najem bo povzročilo, da bo manj najemnih stanovanj na trgu in hkrati bo spodbudilo sivi trg.	se ne upošteva	Dohodki iz oddajanja premoženja v najem iz poglavja III:5.1. ZDoh-2 se obdavčujejo po proporcionalni stopnji dohodnine, kot dokončnim davkom (veljavna stopnja je 15 %). Po predlogu se stopnja dohodnine od tovrstnih dohodkov izenačuje s splošno stopnjo dohodnine od dohodkov iz kapitala iz poglavja III.6. ZDoh-2 (tj. stopnja 25 %). V obeh primerih gre namreč za dohodke, ki se obdavčujejo cedularno. Na ta način se zasleduje ustavno načelo enakosti ter s tem podobna obravnava podobnih dohodkov. Trditev, da bo povišanje stopnje dohodnine od dohodkov iz oddajanja premoženja v najem povzročila, da bo na trgu manj najemnih stanovanj in hkrati spodbudila sivi trg, je preveč posplošena, tako kot je lahko tudi nasprotna trditev, da znižanje stopnje dohodnine od tovrstnih dohodkov vodi k povečanju števila najemnih stanovanj in zmanjšuje sivi trg. Glede obsega sivega trga je zlasti pomembno izvajanje nadzornih mehanizmov.
		Izplačilo dividend, ki se izplačujejo iz dobička in prodaja lastniških deležev, nista enaki transakciji.	se ne upošteva	Pojasnilo pod točko 1 te tabele.
18.	PERGAM (KSS PERGAM)	Opozarjajo, da predlog ZDoh-2AA pred začetkom javne objave ni bil obravnavan na Ekonomsko socialnem svetu.	se upošteva	Pojasnilo pod točko 16 te tabele.
		Nasprotuje se ukinitvi avtomatičnega usklajevanja olajšav in zneskov letnih davčnih osnov z inflacijo, zlasti v času izrazito visoke stopnje rasti cen življenjskih potrebščin in še posebej odločitvi, da uskladitve v letu 2023 sploh ne bo.	se ne upošteva	Pojasnilo pod točko 6 te tabele.

Zap. št.	Predlagatelj	Pripomba/predlog	Stališče do predloga	Obrazložitev stališča
		Predlaga se dodatna razbremenitev zaposlenih s plačami, višjih od minimalne, zlasti prejemnike med eno in dvema povprečnima plačama v RS, med katerimi so tudi zaposleni, ki so v podjetjih (in javnih zavodih) ključni in najbolj produktivni kadri.	se ne upošteva	Navedena vsebina bo deležna globljega razmisleka ob že napovedani obširnejši davčni reformi, medtem ko potreba po hitri spremembi ZDoh-2 zaradi zagotavljanja javnofinančne stabilnosti tega razmisleka trenutno ne omogoča, saj bo treba tovrstne ukrepe sprejemati na način prestrukturiranja davčnih bremen znotraj davčnega sistema oziroma širše (tudi sistema obveznih socialnih zavarovanj).
		Predlaga se ureditev t. i. normiranih samostojnih podjetnikov, saj davčna obravnava njihovih prihodkov predstavlja izjemno nelojalno konkurenco zaposlenim po pogodbi o zaposlitvi na eni strani in neutemeljen izpad davčnih prilivov iz naslova dohodnine na drugi strani. Na ta način se dejansko spodbuja prehode iz redne zaposlitve v samostojno podjetništvo, z vsemi negativnimi učinki, ki jih to prinaša za družbo in javne blagajne.	se upošteva	Pojasnilo pod točko 6 te tabele.
		Glede oddajanja nepremičnin v najem predlagajo razmislek o shemi oblikovanja najemnega stanovanjskega fonda, katerega upravljalca bi oddajal v najem stanovanja, ki bi ostala v lasti posameznikov, ki svoje nepremičnine želijo oddati, obdavčitev najemnin v takšnem primeru pa bi bila lahko bolj stimulatívna.	se ne upošteva	Predlagani ukrep ni v pristojnosti ministrstva za finance. Morebitne davčne spodbude so lahko samo podporni mehanizem resornim politikam.
		Predlagajo se spremembe na področju davčne obravnave povračila stroškov za uporabo lastnih sredstev delavca pri delu na daljavo - do višine 5% povprečne plače zaposlenih v RS, z omogočanjem uveljavljanja dejanskih stroškov.	se delno upošteva	Predlog zakona vsebuje rešitev, po kateri se spreminjajo pogoji in višina, do katere se nadomestilo za uporabo lastnih sredstev pri delu na domu ne všteva v davčno osnovo. Odpravlja se pogoj, da nadomestilo delodajalec določi na podlagi izračuna realnih stroškov, pogoj, da gre za sredstva, ki so značilna, nujna in običajna za opravljanje določenega dela ter posledično tudi možnost uveljavljanja dejanskih stroškov. Črta se tudi določitev neobdavčene višine z vezavo na mesečno plačo delojemalca ter določa neobdavčena višina nadomestila z vezavo na povprečno letno plačo zaposlenih v Sloveniji, preračunano na mesec.

Zap. št.	Predlagatelj	Pripomba/predlog	Stališče do predloga	Obrazložitev stališča
		Predlaga se, da se vse zneske Uredbe o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih prejemkov iz delovnega razmerja uskladi z inflacijo v več kot 10 letnem obdobju, odkar so bili ti zneski nazadnje določeni, ne zgolj nekaterih in ne zgolj za del inflacije v omenjenem obdobju. Pri uskladitvi zneskov bi morali upoštevati inflacijo od datuma, ko so bili predmetni zneski uveljavljeni oziroma nazadnje usklajeni.	se ne upošteva	Predlog se nanaša na vsebino, ki ni predmet tega zakona, temveč Uredbe o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih prejemkov iz delovnega razmerja. Predlaga se sprememba tega podzakonskega akta, ki je bil na podlagi predstavljenih argumentov v letu 2022 spremenjen že dvakrat. Prav tako pa v okviru pogajalske skupine Ekonomsko-socialnega sveta, katere član je tudi predlagatelj, potekajo nadaljnji pogovori o tej vsebini.
19.	Fizična oseba 13	Nasprotuje se dvigu davčne stopnje v 5. dohodninskem razredu na 50 %	se ne upošteva	Pojasnilo pod točko 10 te tabele.
20.	Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije	Predlaga se odprava omejitve izplačila »največkrat dvakrat v koledarskem letu«, ker lahko taka ureditev v primeru določene skupine zaposlenih, ki morajo to izplačilo prejeti na mesečni ravni (npr. zaposleni, napoteni na delo v tujino), privede v neenak položaj v primerjavi z ostalimi zaposlenimi.	se ne upošteva	Veljavna ureditev zaradi odsotnosti vsebinske opredelitve plačil za poslovno uspešnost v delovnopравни zakonodaji omogoča preveliko možnost preliivanja oziroma prikazovanja dohodkov iz dela (plače, dodatkov,...) kot plačila za poslovno uspešnost in s tem tveganje za preliivanje dohodkov iz plač v izplačila za poslovno uspešnost in posledično za preveliko erozijo davčne osnove na daljši rok, zato je ključno, da se za davčne namene plačilo za poslovno uspešnost določneje opredeli, vključno z omejitvijo možnosti izplačila takega dohodka na nekaj izplačil v davčnem letu
		V povezavi s predlagano ureditvijo izplačane vrednosti v primeru odsvojitve delnic ali deležev v okviru pridobivanja lastnih delnic oziroma deležev družbe se predlaga ohranitev trenutna ureditev, po kateri bi bila ta kupnina obdavčena v okviru ugotovljenega dobička iz kapitala z dohodnino od dobička iz kapitala. Te prodaje namreč lahko družbeniki izvedejo iz različnih razlogov, tudi zaradi upokojitve, izstopa družbenika, nesoglasij v družbi in še drugih povsem davčno nemotiviranih razlogov. Predlagana sprememba neutemeljeno drugače davčno obravnava tovrstne posle glede na ostale posle, kjer pa je izplačana vrednost družbenikov pri prodaji deležev obdavčena z dohodnino od dobička iz kapitala (npr. prodaja tretji osebi ali družbi).	se ne upošteva	Pojasnilo pod točko 1 te tabele.
		Predlaga se ohranitev načina indeksacije.	se ne upošteva	Pojasnilo pod točko 6 te tabele.
21.	Fizična oseba 14	Nasprotovanje zvišanju stopnje obdavčitve dohodkov iz oddajanja premoženja v najem, saj lastniki poleg	se ne upošteva	Pojasnilo pod točko 9 te tabele.

Zap. št.	Predlagatelj	Pripomba/predlog	Stališče do predloga	Obrazložitev stališča
		davka na premoženje nosijo tveganje neplačevanja in uničevanja stanovanja. V primeru, da so dohodki iz oddajanja premoženja v najem edini prihodki v letu, so ti prihodki daleč najbolj obdavčena kategorija vseh dohodkov. Predlaga se integralna obdavčitev, kjer se vštevajo vsi redni mesečni prihodki v dohodninsko napoved in se na ta način pravičneje obdavči najemodajalce. Cilj davčne reforme mora biti pravičnost in enakomerna porazdelitev davčnih bremen ne glede na izvor prihodkov.		
22.	Zveze svobodnih sindikatov Slovenije (ZSSS) in Konfederacije sindikatov javnega sektorja Slovenije (KSJS)	Predlaga se dvig stopnje obdavčitve od dohodka iz kapitala ponovno na 27,5 %, saj se v nasprotnem primeru ohranja oziroma še povečuje razlika med davčno obremenitvijo dohodkov iz dela in dohodkov iz kapitala.	se ne upošteva	Predlog ni vsebina tokratnih predlaganih sprememb ZDoh-2 in bo preučen v okviru priprave predlogov celovitejših sprememb na področju dohodnine.
		Predlaga se vrnitev obračunavanja bonitete za uporabo vozila na električni pogon za privatne namene na prejšnjo raven.	se ne upošteva	Predlog zahteva pregled in proučitev celotnega sistema bonitet in sistema davčnih ugodnosti, usmerjenih v zelenih prehod, medtem ko potreba po hitri spremembi ZDoh-2 zaradi zagotavljanja javnofinančne stabilnosti tega razmisleka trenutno ne omogoča.
		Predlagatelj podpira zvišanje skupnega dohodka, do katerega se zavezancu za plačilo dohodnine prizna dodatna splošna olajšava, vendar se predlaga določitev zneska, ki bo višji od 15.000 EUR. Do dodatne olajšave so namreč v večji meri upravičeni prejemniki minimalne plače, zato je potrebno pri določitvi zneska za upravičenost do dodatne olajšave upoštevati tudi predvideno uskladitev minimalne plače v letu 2023, ki bo vsaj v višini letne inflacije.	se upošteva	V predlogu se z dvigom meje bruto dohodka, do katerega se zavezancu rezidentu prizna dodatna splošna olajšava, ta dviguje na 16.000 EUR.
		Predlaga se ohranitev veljavne ureditve avtomatičnega usklajevanja višin zneskov olajšav in neto davčnih osnov.	se ne upošteva	Pojasnilo pod točko 6 te tabele.
		Predlaga se sprememba celotnega sistema obdavčitve t. i. normirancev, predvsem osnova za plačilo prispevkov kot tudi stopnja obdavčitve, da bi se približali obdavčitvi drugih oblik dela oziroma zaposlitvi v rednem delovnem razmerju. Predlaga se razmislek	se delno upošteva	Pojasnilo pod točko 6 te tabele.

Zap. št.	Predlagatelj	Pripomba/predlog	Stališče do predloga	Obrazložitev stališča
		o progresivni obdavčitvi glede na višino prihodkov samostojnega podjetnika.		
		Predlagajo se spremembe na področju davčne obravnave povračila stroškov za uporabo lastnih sredstev delavca pri delu na daljavo - do višine 5% povprečne plače zaposlenih v RS, z omogočanjem uveljavljanja dejanskih stroškov.	se delno upošteva	Pojasnilo pod točko 18 te tabele.
		Olajšava za plačano sindikalno članarino – predlaga se uvedba te olajšave, kot jo je priznaval zakon že v preteklosti, saj danes samo člani sindikatov in delodajalskih združenj financirajo socialni dialog, s tem pa tudi dogovorjene pravice tistih, ki k socialnemu dialogu ne prispevajo.	se ne upošteva	Uvajanje posebnih davčnih olajšav, ki temeljijo na dokazovanju določenih stroškov, ni skladno s sistemom informativnega izračuna dohodnine, ki je bil uveden z namenom administrativne poenostavitve sistema, ter je bila ob tem ukinjena olajšava za različne namene (v tem okviru tudi olajšava za plačane članarine sindikatom) ter nadomeščena s povečanjem splošne olajšave ter blažjo progresijo. Dohodnino na letni ravni izračuna oziroma ugotovi davčni organ na podlagi podatkov, s katerimi razpolagata davčni organ, v informativni izračun dohodnine, ki postane odločba, če davčni zavezanec nanj ne ugovarja (v splošnem davčnemu zavezancu ni potrebno oddajati napovedi). Z vsebinskega vidika pa se z vsako davčno olajšavo, ki je parcialna, posega v nevtralnost davčnega sistema.
		Predlaga se, da se predlog ZDoh-2AA in podani predlogi obravnavajo s socialnimi parterji na Ekonomsko- socialnem svetu.	se upošteva	Pojasnilo pod točko 16 te tabele.
23.	Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, Sindikat kmetov Slovenije, Zadrúžna zveze Slovenije, Zveza slovenske podeželske mladine in Zveza kmetíc Slovenije	Predlaga se, da se 5. točka 26. člena ZDoh-2 spremeni na način, da bodo tudi pavšalno določene državne pomoči oproščene dohodnine.	se ne upošteva	5. točka 26. člena zDoh-2 je namenjena oprostitvi dohodnine za podpore, ki predstavljajo nadomestilo dejansko ocenjene škode v konkretnih posamičnih primerih. Podpore, ki se ne ciljajo oz. nevezano na dejansko izkazano škodo v pavšalnih zneskih izplačajo vsem upravičencem pod enakimi pogoji, ne izpolnjujejo tega pogoja ampak po svoji ekonomski vsebini predstavljaj dopolnitev poslovnega prihodka oz. dohodka in torej pravo dohodkovno podpore. Namenjene so namreč nadomestitvi izpada dohodkov zaradi poslabšanja splošnih (povišanja stroškov, padca odkupnih cen itd.), za vse zavezance enakih pogojev pridelave, ki se

Zap. št.	Predlagatelj	Pripomba/predlog	Stališče do predloga	Obrazložitev stališča
				sistemske že upoštevajo v izračunu katastrskega dohodka. Neobdavčitev takih plačil bi pomenila neenako obravnavo glede na zavezanca, ki za svojo dejavnost izkazuje dejanske kazalce poslovne uspešnosti, pa tudi neenako obravnavo glede na druge zavezanca za dohodnino v primerljivem dohodkovnem položaju.
		V 26. členu ZDoh-2 so prav tako opredeljene davčne oprostitve v zvezi z dohodki iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti, ki so izplačani iz naslova ukrepov skupne kmetijske politike. Zaradi posebne narave in ključnega finančnega pomena, ki jih ti dohodki imajo, bi bilo nujno potrebno oprostitve razširiti na vsa prejeta sredstva iz naslova skupne kmetijske politike. Predlaga se ustrezna dopolnitev 2. in 3. točke 26. člena ZDoh-2.	se ne upošteva	Iz enakih razlogov, navedenih h prejšnji točki, predloga ni mogoče upoštevati, saj plačila iz naslova ukrepov kmetijske politike, ki so namenjena dopolnjevanju dohodka kmetije, (dohodkovne podpore), tvorijo del njihovega dohodka. Oprostitev dohodnine za take podpore oziroma ne vključevanje takih podpor v davčno osnovo bi imelo za posledico nerealno prikazovanje dohodkovnega položaja, kar bi v sistemu obdavčitve kršilo bistveno ustavno načelo enakopravne obravnave zavezancev, pa tudi lahko privedlo do neupravičenega uveljavljanja plavic iz javnih sredstev in drugih na dohodke vezanih ugodnosti. Realno izkazovanje dohodkovnega položaja je eden bistvenih pogojev za pravično in uravnoteženo izvajanje ukrepov različnih družbenih politik.
		Predlagatelj poziva k pravočasni prilagoditvi dohodninskih določb zaradi novega programskega obdobja skupne kmetijske politike, ki prinaša tako nove intervencije kot tudi vsebinsko spremenjene dosedanje intervencije.	se upošteva	Predlagatelj se zaveda te situacije in pripravlja rešitve, ki bodo posodobile sistem obdavčitve ukrepov kmetijske politike usklajeno z novim programskim obdobjem. Vendar se pri tem sledi cilju zmanjšanja izjem in usmerjanja oprostitve predvsem v podpore, namenjene okolju prijaznejšemu kmetovanju.
24.	Gospodarska zbornica Slovenije	Predlaga se, da se dinamika postopnega zviševanja splošne olajšave ohrani.	se ne upošteva	Pojasnilo pod točko 5 te tabele.
		Predlaga se enotno posebno olajšavo za vse mlade do 29. leta v višini 1.000 EUR.	se upošteva	Predlog zakona sledi predlogu.
		Predlaga se uvedba socialne kapice na socialne prispevke pri plačah nad 2,5-kratnikom povprečne plače.	se ne upošteva	Predlog se nanaša na vsebino, ki ni predmet tega zakona.
		Predlaga se uvedba avtomatične indeksacije davčnih osnov in olajšav v primeru, če je inflacija v predhodnem letu do 2 %, v primeru dviga med 2 do 4 % je 90 %, v kolikor preseže 4 % je 80 %. Usklajevanje se opravi tudi v letu 2023.	se ne upošteva	Pojasnilo pod točko 6 te tabele.
		Predlaga se dvig meje za peti dohodninski razred nad 250.000 EUR letno.	se ne upošteva	Pojasnilo pod točko 10 te tabele.

Zap. št.	Predlagatelj	Pripomba/predlog	Stališče do predloga	Obrazložitev stališča
		Nasprotovanje predlogu za spremembo na področju davčno ugodnejše obravnave plačila za poslovno uspešnost, razen v delu, ko se predlaga, da se tak dohodki lahko izplačajo dvakrat letno.	se ne upošteva	Pojasnilo pod točko 20 te tabele.
		V zvezi s sistemom t.i. normirancev se predlaga znižanje meje za letni promet na 25.000 EUR oz. 50.000 EUR v primeru enega zaposlenega, za katere je to edini status in 15.000 EUR za tiste, za katere je to postranska dejavnost. Sistem bi moral biti tudi bolj transparenten, zato se predlaga, da bi moral vsak normirani s.p. javno objaviti (na Ajpes) podatke o letnem prihodku in plačane davku. Predlaga se tudi znižanje pavšalno priznanih odhodkov, in sicer s 80 % na 60 %. Smiselna bi bila tudi uvedba davčnega odtegljaja v višini 20 % in dodatnega davka na gotovinske dvige, s čimer bi se pomembno omejila zloraba tega statusa.	se delno upošteva	Pojasnilo pod točko 6 te tabele.
		Nasprotovanje predlogu, da se poviša stopnja obdavčitve dohodkov iz oddajanja premoženja v najem na 25 %, saj bo prizadel tudi prebivalstvo s podpovprečnimi dohodki in hkrati povzročil več oddajanja nepremičnin na sivem trgu.	se ne upošteva	Pojasnilo pod točko 17 te tabele.

Zap. št.	Predlagatelj	Pripomba/predlog	Stališče do predloga	Obrazložitev stališča
		<p>Nasprotovanje predlogu obdavčitve izplačane vrednosti delnic oziroma deležev v primeru odsvojitve v okviru pridobivanja lastnih delnic oziroma deležev družb kot dividend in podpora dovedanja ureditvi, saj slednja predstavlja razumno davčno obremenitev manjšinskih lastnikov podjetij, hkrati pa se na tej podlagi zagotavlja ohranitev lastništva podjetij v rokah domačih lastnikov. Predlaga se, da se 4. člen predloga zakona dopolni na naslednji način:</p> <p><i>»6. izplačana vrednost delnic ali deležev v primeru odsvojitve delnic ali deležev v okviru pridobivanja lastnih delnic oziroma deležev družbe, razen v primerih, ko družba pridobiva lastne delnice na organiziranem trgu ali družba pridobiva lastne delnice z namenom, da jih ponudi v odkup delavcem družbe ali z njo povezane družbe. Davčni zavezanec lahko v skladu z zakonom, ki ureja davčni postopek, uveljavlja zmanjšanje izplačane vrednosti za nabavno vrednost odsvojenih delnic ali deležev, ki se določi v skladu z 98. členom tega zakona. Če je dogovorjeno obročno izplačevanje vrednosti delnic ali deležev, se nabavna vrednost porazdeli med obroke sorazmerno njihovi višini. Če je davčni zavezanec delnice ali deleže družbe pridobival na različne datume, se šteje, da je odsvojil zadnje pridobljene delnice ali deleže. Odsvojitve delnic ali deležev po tej točki ne šteje za odsvojitve kapitala po poglavju III.6.3. tega zakona.«.</i></p> <p>Podredno se predlaga, da se nova 6. točka četrtega odstavka 90. člena ZDoh-2 črta.</p> <p>Kot dodatni alternativni predlog se predlaga, da bi možnost prodaje lastnih deležev omejili na 10 %, v presežku pa bi se izplačilo obdavčilo kot dividenda.</p>	se ne upošteva	Pojasnilo pod točko 1 te tabele.
25.	Združenje delodajalcev Slovenije (ZDS)	Predlaga se ohranitev trenutno veljavne ureditve plačila za poslovna uspešnost, podredno pa se predlaga, da se neobdavčeni del plačila za poslovno uspešnost določi vsaj v višini 150 % povprečne plače v RS.	se ne upošteva	Pojasnilo pod točko 20 te tabele.

Zap. št.	Predlagatelj	Pripomba/predlog	Stališče do predloga	Obrazložitev stališča
		Predlaga se ohranitev veljavne ureditve in postopen dvig splošne olajšave na 7.500 EUR letno.	se ne upošteva	Pojasnilo pod točko 5 te tabele.
		Predlaga se ohranitev avtomatičnega usklajevanja zneskov olajšav ter enačbe za določitev olajšave enkrat letno s koeficientom rasti cen življenjskih stroškov.	se ne upošteva	Pojasnilo pod točko 6 te tabele.
		Predlaga se ohranitev davčne stopnje 45 % v 5. dohodninskem razredu.	se ne upošteva	Pojasnilo pod točko 10 te tabele.
		Predlaga se sprememba 10. točke prvega odstavka 44. člena ZDoh-2 na način, da se neobdavčeni del določi do višine 5% povprečne mesečne plače zaposlenih v Sloveniji.	se delno upošteva	Pojasnilo pod točko 18 te tabele.
		Predlaga se, da se dopolni zadnji stavek tretjega odstavka 115. člena ZDoh-2 tako, da se bo lahko pri uveljavljanju posebne olajšave za vzdrževanega družinskega člana – otroka, starejšega od 26 let, upoštevalo tudi povprečno trajanje študija, potrebnega za dokončanje 5 in 6-letnega enovitega magistrskega študija. Na ta način se zagotavlja enaka obravnava z zavezancem, ki lahko za otroka, ki je vpisan na dodiplomski študij in nadaljuje šolanje na podiplomskem študiju, uveljavlja olajšavo za največ 10 let.	se ne upošteva	Predlog ni vsebina tokratnih predlaganih sprememb ZDoh-2, zahteva pa podoben pregled sistema obveznosti preživljanja in študijskih programov, medtem ko potreba po hitri spremembi ZDoh-2 zaradi zagotavljanja javnofinančne stabilnosti tega pregleda trenutno ne omogoča.
26.	Slovenska zveza sindikatov Alternativa	Predlaga se ohranitev obstoječe ureditve postopnega dviga splošne olajšave in ohranitev avtomatičnega usklajevanja lestvice za odmero dohodnine in olajšav.	se ne upošteva	Pojasnila pod točkama 5 in 6 te tabele.
27.	AmCham Slovenija	Nasprotujejo nižanju splošne davčne olajšave, povečanju davčne stopnja v najvišjem dohodninskem razredu ter povečanju obdavčitve nagrade iz naslova poslovne uspešnosti	se ne upošteva	Pojasnila pod točkami 5, 6 in 10 te tabele.
		Predlagajo uvedbo socialno-razvojne kapice pri 2,5 kratniku povprečne plače (pri 4.600 EUR bruto).	se ne upošteva	Pojasnila pod točko 24 te tabele.
		Nasprotovanje predlagani spremembi obdavčitve izplačane vrednosti delnic oziroma deležev v primeru odsvojitvi v okviru pridobivanja lastnih delnic oziroma deležev družb, saj se s tem zmanjšuje možnost	se ne upošteva	Pojasnilo pod točko 1 te tabele.

Zap. št.	Predlagatelj	Pripomba/predlog	Stališče do predloga	Obrazložitev stališča
		<p>ohranjanja lastništva podjetij v rokah domačih lastnikov in zaposlenih, kar lahko na dolgi rok osiromaši narod, prav tako pa se ne izkoristi vseh multiplikativnih učinkov razvoja lokalnega okolja. Iz tega razloga se predlaga obdavčitev prodaje lastnih deležev kot dividend le nad pragom 10 %, s čimer se povečuje priložnost za krepitev delavskega lastništva v Sloveniji.</p>		
		<p>Stanovanjska politika vpliva tako na obstoječe zaposlene brez stanovanj kot tudi na prihod talentov in potrebnih kadrov v Slovenijo. Predlagana sprememba vrnitev stopnje dohodnine na 25 % pomeni, da bo breme večje obdavčitve padlo na najemjemalce, kar bi pomenilo višje najemnine, stanovanja pa zato težje dostopna. Prav tako obstaja nevarnost, da se bo povečala t. i. siva ekonomija. Iz navedenih razlogov se predlaga ohranitev veljavne ureditve.</p>	se ne upošteva	Pojasnilo pod točko 17 te tabele.
28.	Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije (OZS)	<p>Nasprotovanje določitvi splošne olajšave v višini 5.000 EUR, odpravi postopnega zvišanja le-te v naslednjih letih in zvišanju davčne stopnje v petem dohodninskem razredu.</p>	se ne upošteva	Pojasnila pod točkami 5, 6 in 10 te tabele.
		<p>Predlaga se, da se olajšava za mlade določi enotno v višini 1.000 EUR do dopolnjenega 29. leta starosti.</p>	se upošteva	Predlog zakona sledi predlogu.
		<p>Nasprotovanje omejevanju nagrajevanja delavcev na dve izplačili letno ter odprave davčno ugodnejše obravnave plačila za poslovno uspešnost v višini povprečne plače delavca.</p>	se ne upošteva	Pojasnilo pod točko 20. te tabele.
		<p>Nasprotovanje zvišanju davčne stopnje iz 15 % na 25 % obdavčitve dohodkov iz oddajanja premoženja v najem, saj bo le-to rezultiralo v nižjih prilivih v davčno blagajno in ponovnemu oddajanju nepremičnin na sivem trgu.</p>	se ne upošteva	Pojasnilo pod točko 17 te tabele.

Zap. št.	Predlagatelj	Pripomba/predlog	Stališče do predloga	Obrazložitev stališča
		<p>Nasprotovanje ponovni uvedbi obdavčevanja izplačanih vrednosti delnic ali deležev v primeru odsvojitve delnic ali deležev v okviru pridobivanja lastnih delnic ali deležev družbe, kot dividend, saj ta ni ustrezna in je po našem mnenju tudi sporna z ustavno-pravnega vidika. Prejudicirati oz. že z zakonom izhajati iz predpostavke, da vsaka prodaja delnic oz. deležev s strani družbenika družbi pomeni prikrito izplačilo dividende, ni dopustno. Gre za pravni posel, ki je izrecno dovoljen s področno zakonodajo (ZGD-1). Presoja, ali je zavezanec kršil davčne predpise, zaradi česar se prejeta kupnina za delež prekvalificira v prikrito izplačilo dividende (predvsem ob izostanku ekonomskih razlogov), pa naj ostane v pristojnosti davčnega organa za vsak konkreten primer.</p>	se ne upošteva	Pojasnilo pod točko 1 te tabele.
		<p>Nasprotovanje odpravi avtomatičnega usklajevanja lestvice za odmero dohodnine in olajšav. Prav tako uskladitev olajšav ne sme biti v pristojnosti vlade, temveč mora temeljiti na neodvisnih kazalnikih, to je na rasti cen življenjskih potrebščin.</p>	se ne upošteva	<p>Pojasnilo delno po točko 6 te tabele. Predlagane spremembe na področju usklajevanja lestvice za odmero dohodnine in olajšav ne prinašajo pooblastila vladi za določitev višine uskladitev, ampak je ta pristojnost pridržana Državnemu zboru, ki sprejema zakon, ki ureja izvrševanje proračuna. Vlada, ki predlaga Državnemu zboru sprejem zakona, ki ureja izvrševanje proračuna, se mora pri oblikovanju predloga uskladitve posvetovati s socialnimi partnerji. Minister, pristojen za finance nato na podlagi višine uskladitve, ki jo sprejme Državni zbor, samo objavi usklajene zneske s podzakonskim aktom.</p>
29.	<p>GZS -Gospodarska zbornica Slovenije – Zbornica za poslovanje z nepremičninami, ZUN-Združenje upravnikov nepremičnin</p>	<p>Nasprotovanje dvigu stopnje dohodnine od dohodkov iz oddajanja premoženja v najem s 15 % na 25 %. Neugodno davčno okolje je namreč eden od razlogov za veliko število praznih stanovanjskih nepremičnin, na drugi strani pa za množično izogibanje plačevanju davkov, bodisi z oddajanjem na črno bodisi s sklepanjem pogodb, ki ne odražajo dejanske višine najemnine. Za preprečevanje t.i. črnega trga je nujen tudi strožji nadzor, saj je ta v sedanji situaciji povsem neučinkovit in lastnike dejansko motivira, da prihodkov iz tega naslova ne prijavljajo.</p>	se ne upošteva	Pojasnilo pod točko 17 te tabele.

Zap. št.	Predlagatelj	Pripomba/predlog	Stališče do predloga	Obrazložitev stališča
		Prav tako z omenjenim ukrepom ne bo dosežen niti izrecno naveden cilj po zagotavljanju ustavnega načela enakosti. Pri oddajanju nepremičnin je namreč v praksi pogosto, da lastniki nepremičnine oddajajo v okviru opravljanja gospodarske dejavnosti, s čimer ti dohodki zapadejo pod bistveno nižje davčno breme (najbolj pogosto v višini 4% za t.i. normirance, ki nepremičnine oddajajo kot samostojni podjetniki posamezniki). Višjo davčno stopnjo, na podlagi Zakona o dohodnini, namreč v praksi običajno plačujejo le tisti, ki nepremičnin ne morejo ali nočejo oddajati v okviru opravljanja gospodarske dejavnosti.		
30.	Trgovinska zbornica Slovenije	Nasprotovanje predlogu zakona na področju splošne olajšave, dvigu davčne stopnje v zadnjem, 5. dohodninskem razredu, in spremembam na področju davčno ugodnejše obravnave izplačil za poslovno uspešnost (predlaga se ohranitev trenutno veljavnega sistema).	se ne upošteva	Pojasnila pod točkami 5, 10 in 20 te tabele.
31.	Zbornica davčnih svetovalcev Slovenije	Predlagajo, da se ZDoh-2 spremeni izključno v delu, kjer velja ocena, da so bile predhodne spremembe pretirane zaradi morebitne vzdržnosti javnih financ. Vse ostale spremembe naj se pripravijo na podlagi temeljitih analiz in mednarodne primerjave.	se ne upošteva	Predlog zakona glede rešitev, ki se primarno ne spreminjajo zaradi javnofinančne vzdržnosti, vsebuje rešitve, ki so pripravljene na podlagi zaznav v praksi, mednarodnih primerjav in so primarno namenjene zagotavljanju ustavnega načela enakosti pred zakonom in za preprečitev erozije davčne osnove.
		Nasprotujejo predlogu spremembe obdavčitve izplačanih vrednosti delnic ali deležev v primeru odsvojitve delnic ali deležev v okviru pridobivanja lastnih delnic ali deležev družbe na način, kot se predlaga, saj ocenjujejo, da predlog ne izpolnjuje pogoja enakosti pred zakonom.	se ne upošteva	Pojasnilo pod točko 1 te tabele.
32.	Klub Slovenskih podjetnikov	Predlagajo uvedbo razvojno-socialne kapice pri 2,5 kratniku povprečne bruto plače, torej pri 4.600 EUR bruto.	se ne upošteva	Pojasnila pod točko 24 te tabele.
		Nasprotujejo spremembam na področju davčno ugodnejše obravnave izplačil za poslovno uspešnost in predlagajo, da se doda možnost izplačila nagrad zaposlenim iz dobička do višine 1/3 (nerazporejenega) čistega dobička, ki ga delodajalec ustvari v poslovnem	se ne upošteva	Pojasnilo pod točko 20 te tabele.

Zap. št.	Predlagatelj	Pripomba/predlog	Stališče do predloga	Obrazložitev stališča
		<p>letu. Kriterij razdelitve med zaposlene je razmerje med letnimi plačami zaposlenih v preteklem poslovnem letu, do maksimalne višine največ trikratnika povprečne plače posameznega delavca v poslovnem letu. Davek, ki ga v tem primeru plača zaposleni, znaša 25 %. Kot varovalo pred nepredvidljivimi ekonomskimi okoliščinami ima delodajalec pravico, da se odloči za to izplačilo v roku enega leta po ugotovitvi dobička za preteklo poslovno leto. Obe zgoraj navedeni opciji za izplačilo delovne uspešnosti sta v prosti presoji delodajalca.</p>		
		<p>Nasprotovanje predlogu spremembe obdavčitve izplačanih vrednosti delnic ali deležev v primeru odsvojitve delnic ali deležev v okviru pridobivanja lastnih delnic ali deležev družbe, saj sprememba družbenike, ki odsvojijo lastne poslovne deleže po tržnih cenah, postavlja v neenak položaj napram družbenikom, ki poslovne deleže odsvojijo po tržnih cenah tretjim osebam. Predlagajo, da se ohrani trenutno stanje. Podredno predlagajo, da se možnost prodaje lastnih deležev omeji na 30 %, kar bi bilo nad 30 % pa bi se obravnavalo kot dividenda. Prav tako predlagajo, da v primeru, ko imetnik deleža le tega pridobi iz lastnega deleža, pri prodaji nazaj v lastni delež obdavčen kot davek na kapitalski dobiček, s čimer bi se spodbujalo solastništva zaposlenih.</p>	se ne upošteva	Pojasnilo pod točko 1 te tabele.
		<p>Nasprotujejo spremembam na področju splošne olajšave in dvigu davčne stopnje v 5. dohodninskem razredu.</p>	se ne upošteva	Pojasnila pod točkama 5 in 10 te tabele.
		<p>Nasprotujejo dvigu davčne stopnje za dohodke iz oddajanja premoženja v najem iz 15 % na 25 %</p>	se ne upošteva	Pojasnilo pod točko 17 te tabele.

Zap. št.	Predlagatelj	Pripomba/predlog	Stališče do predloga	Obrazložitev stališča
33.	Nacionalni svet invalidskih organizacij Slovenije	Predlagajo, da se spremeni 3. alineja 21. člena ZDoh-2: »3. dohodkov po zakonu o vojnih invalidih in nadomestila za invalidnost po zakonu o socialnem vključevanju invalidov.« Predlagajo še, da se črta 6. točka tretjega odstavka 105. člena in 7. točka 107. člena ZDoh-2.	se ne upošteva	Predlog ni vsebina tokratnih predlaganih sprememb ZDoh-2, zahteva pa podoben pregled pravic in davčne obravnave posameznih dohodkov ob upoštevanju namena zakonodajalca, medtem ko potreba po hitri spremembi ZDoh-2 zaradi zagotavljanja javnofinančne stabilnosti tega pregleda trenutno ne omogoča.
		Predlagajo, da se 112. člen dopolni z novim drugim odstavkom: <i>Rezidentu invalidu z najmanj 70% telesno okvaro se prizna zmanjšanje letne davčne osnove v višini 7.500 € letno. Pravica po tem odstavku se izključuje s pravico po 1. odstavku tega člena.</i> Dodatno predlagajo ustrezno dopolnitev 118. člena.	se ne upošteva	Pojasnilo zgoraj v tej točki.
		Predlagajo, da se v 112. člen doda nov deveti odstavek: <i>Rezidentu invalidu oziroma rezidentu, ki vzdržuje družinskega člana invalida ali vzdrževanega otroka, ki potrebuje posebno nego in varstvo, se prizna zmanjšanje letne davčne osnove v višini zneska za nakup medicinsko tehničnega pripomočka, tehnično komunikacijskega pripomočka ali v višini stroškov nujne adaptacije bivalnega okolja za invalida.</i>	se ne upošteva	Pojasnilo zgoraj v tej točki.
34.	Center za informiranje, sodelovanje in razvoj nevladnih organizacij (CNVOS)	Predlagajo odpravo sprememb zadnje novele ZDoh-2: - Zmanjšanje davka na kapital za 2,5 odstotni točki;	se ne upošteva	Pojasnilo pod točko 22 te tabele.
		Predlagajo odpravo sprememb zadnje novele ZDoh-2: - Možnost, da se zavezanci odločijo za davčno ugodnejšo obdavčitev kapitala v okviru dohodnine.	se upošteva	Z novelo ZDoh-2Z je bila s 1. 1. 2022 uvedena možnost, da se rezidenti lahko odločijo za vštevanje davčnih osnov od dohodkov iz kapitala in dohodkov iz oddajanja premoženja v najem v letno davčno osnovo ter sintetično obdavčitev po progresivni davčni lestvici in z možnostjo upoštevanja davčnih olajšav. Zaradi zasledovanja pravičnejše obravnave zavezancev s podobnimi dohodki in enostavnosti sistema, se predlaga, da se navedena možnost izbire s 1. 1. 2023 odpravi.
		Predlagajo odpravo davčno ugodnejše obravnave uporabe električnih vozil v privatne namene.	se ne upošteva	Pojasnilo pod točko 22 te tabele.
35.	Zveza reprezentativnih sindikatov Slovenije	Opozarjajo na nekonsistentnost med 13. točko 44. člena ZDoh-2 (v davčno osnovo iz del. razmerja se ne všteva regres za letni dopust ... do višine 100%	se ne upošteva	Z določbo v 109. členu se na letni ravni zagotavlja ustavno načelo enakosti pred zakonom. V skladu z 12. točko prvega odstavka 44. člena ZDoh-2 se namreč ugodnejša davčna obravnava dohodkov iz

Zap. št.	Predlagatelj	Pripomba/predlog	Stališče do predloga	Obrazložitev stališča
		<p>povprečne mesečne plače zaposlenih v RS) in šestim odstavkom 109. člena ZDoh-2 (v letno davčno osnovo od regresa za letni dopust šteje vsota tega dohodka, ki presega 100% povprečne letne plače v RS, preračunane na mesec...).</p> <p>Zaradi navedenega prihaja do situacij, ko delodajalec izplača regres skladno s 13. točko 44. člena ZDoh-2, ki pa se nato v delu, skladno s šestim odstavkom 109. člena ZDoh-2 všteta v davčno osnovo.</p>		<p>naslova dela plače za poslovno uspešnost zagotavlja pri vsakem delodajalcu posebej. S sedmim odstavkom 109. člena ZDoh-2 se na letni ravni zagotavlja, da so vsi zavezanci na letni ravni upravičeni do izvzema iz davčne osnove na podlagi enake skupne vsote teh dohodkov. S tako rešitvijo so v enakem davčnem položaju delavci, ki imajo enega delodajalca kot tisti, ki imajo več delodajalcev, kot tudi delavci, ne glede na to, v katerem mesecu v davčnem letu so prejeli poslovno uspešnost ali regres. Taka rešitev je potrebna tudi zato, ker zaradi zakonodaje s področja varovanja osebnih podatkov ni mogoče zahtevati usklajevanja delodajalcev glede skupne višine izplačil dela plače za poslovno uspešnost ali regresa za letni dopust za posameznega delavca, ki ima pri več delodajalcih sklenjeno pogodbo o zaposlitvi za krajši delovni čas ali pogodbo o zaposlitvi za dopolnilno delo.</p>
36.	Zveza slepih in slabovidnih Slovenije	<p>Predlaga se odprtje prvega odstavka 112. člena ZDoh-2, na način, da se rezidentu, invalidu z 90% telesno okvaro prizna zmanjšanje letne davčne osnove v višini seštevka povprečne mesečne plače v letu, ki je osnova za izračun dohodnine, če mu je bila priznana pravica do tuje nege in pomoči, na podlagi odločbe ZPIZ, CSD ali upravnega organa, pristojnega za varstvo borcev in vojaških invalidov.</p> <p><i>(1) Rezidentu, invalidu z 90% telesno okvaro, se prizna zmanjšanje letne davčne osnove v višini seštevka povprečne neto mesečne plače v letu, ki je osnova za izračun dohodnine, če mu je bila priznana pravica do tuje nege in pomoči, na podlagi odločbe Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, centra za socialno delo ali upravnega organa, pristojnega za varstvo borcev in vojaških invalidov.</i></p>	se ne upošteva	Pojasnilo pod točko 38 te tabele.
37.	FIABCI Slovenija - Slovensko nepremičninsko združenje	<p>Nasprotujejo dvigu obdavčitve nepremičnin iz 15% na 25%, saj bodo učinki nižji od predvidenih, če se te spremembe ne podpre še z drugimi ukrepi in aktivnostmi.</p>	se ne upošteva	Pojasnilo pod točko 17 te tabele.

Zap. št.	Predlagatelj	Pripomba/predlog	Stališče do predloga	Obrazložitev stališča
		<p>Menijo, da bi bilo primerneje, da se kot davčna osnova upošteva minimalna tržna najemnina, ne glede na dejansko prijavljeno najemnino, pri čemer bi se ta predpisala po posameznih občinah.</p> <p>Predlagajo, da MF prouči pristope in zakonodajne določbe obdavčitve oddajanja stanovanj v najem v okviru javne najemne službe v primerljivih okoljih. Nadalje predlagajo, da se uredi obdavčitev oddajanja stanovanj v javni najem, in sicer, da se prizna najmanj 50 % davčna olajšava.</p>		
38.	Davčno svetovalna zbornica Slovenije	<p>Ne strinjajo se, da se pri plačilu za poslovno uspešnost ne upošteva povprečna plača delavca, če je to za njega ugodneje. Predlagajo, da v veljavi ostane obstoječi tekst sedmega odstavka 109. člena ZDoh-2.</p> <p>Menijo, da gre pri predlogu spremembe obdavčitve izplačanih vrednosti delnic ali deležev v primeru odsvojitve delnic ali deležev v okviru pridobivanja lastnih delnic ali deležev družbe za nepotrebno spremembo, ki je v nasprotju z ZGD-1. Predlagajo, da se razmisli o dvostopenjski rešitvi: možnost prodaje lastnih deležev se omeji na 10%, kolikor lahko znaša % lastnih delnic pri d.d., vse nad 10% pa bi se štelo kot dividenda.</p> <p>Menijo, da ni potrebe po znižanju splošne davčne olajšave. Predlagajo, da ostane usklajevanje višine splošne dohodninske olajšave do 7.500 EUR.</p> <p>Menijo, da ni utemeljenega razloga za zviševanje dohodninske stopnje v najvišjem razredu. Če predlagatelj namerava uvesti 50% davčno stopnjo, naj uvede nov dohodninski razred (nad 150.000 EUR).</p> <p>Nasprotujejo dvigu obdavčitve dohodkov iz oddajanja premoženja v najem iz 15 % na 25 %, saj bo zvišanje imelo negativni učinek na število prijav, sprememba bo destimulativna za davčne zavezance.</p>	<p>se ne upošteva</p> <p>se ne upošteva</p> <p>se ne upošteva</p> <p>se ne upošteva</p> <p>se ne upošteva</p>	<p>Pojasnilo pod točko 20 te tabele.</p> <p>Pojasnilo pod točko 1 te tabele.</p> <p>Pojasnilo pod točko 5 te tabele.</p> <p>Pojasnilo pod točko 10 te tabele.</p> <p>Pojasnilo pod točko 17 te tabele.</p>

Zap. št.	Predlagatelj	Pripomba/predlog	Stališče do predloga	Obrazložitev stališča
39.	Fizična oseba 15	Nasprotuje dvigu obdavčitve dohodkov iz oddajanja premoženja v najem iz 15 % na 25 %, saj bo to pomenilo zvišanje najemnim, ki so že tako visoke in z njimi najemniki komaj shajajo. Predlaga obdavčitev samo praznih stanovanj.	se ne upošteva	Pojasnilo pod točko 17 te tabele.